

HET LAND VAN NEVELE

DRIEMAANDELIJK TIJDSCHRIFT VAN DE HEEMKUNDIGE KRING

**MAART
2018**

**JAARGANG
XLIX**

**AFLEVERING
1**

AFGIFTEKANTOOR 9850 NEVELE
P005093

Verantwoordelijke uitgever: J. LUYSSAERT, Veldestraat 26, 9850 Merendree

INHOUD

L. Bauters, M. Boudin, L. Lombaert, M. Van Strydonck 'Oud nieuws': de donjon van Nevele gedateerd	3
J. Luyssaert, In memoriam Johan Taeldeman (1943-2017), medestichter van onze heemkundige kring	22
A. Bollaert, 'Le maître-sonneur de Landeghem', een Frans stripverhaal uit 1934	24
Pierlala liep in 1875 in Meigem en Poesele rond	30
P. Huys, Nieuws uit het 'Land van Nevele' in de advertenties van de 'Gazette van Gend' (jaargangen 1807-1815)	44
Activiteitenverslag het Land van Nevele 2017	93

'OUD NIEUWS': DE DONJON VAN NEVELE GEDATEERD

Donjons en hun ouderdom

De restanten van de donjon, bekeken van achter de kerk aan de speelplaats van de school (© agentschap Onroerend Erfgoed, foto Kris Vandevorst).

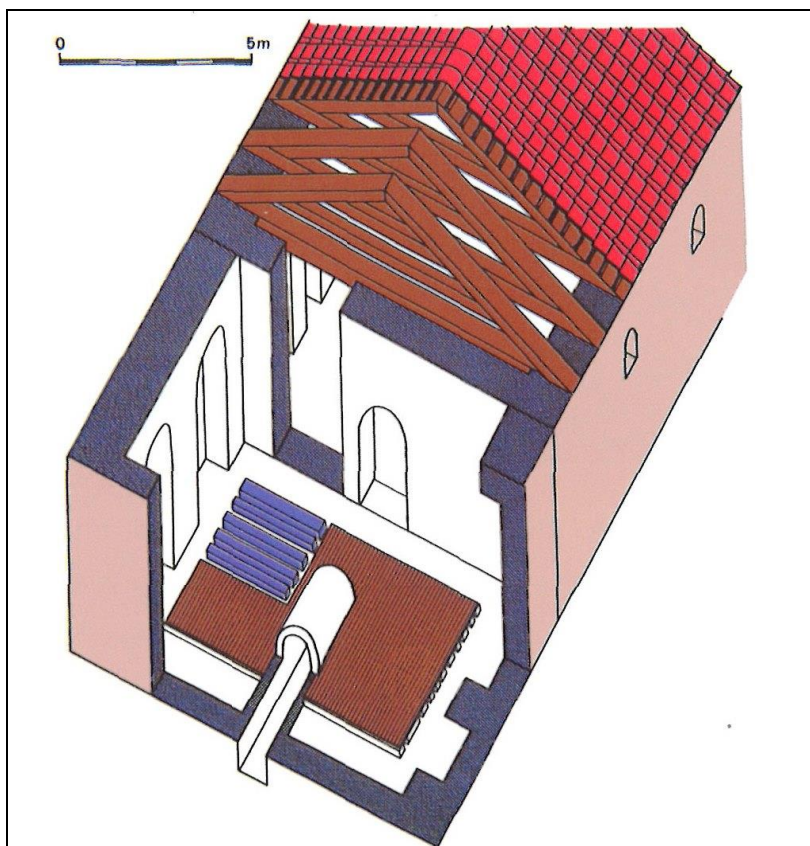
Voor wie zich nu pas abonneert op het tijdschrift en de vorige artikels¹ heeft gemist: in Nevele naast de kerk zijn er restanten bewaard van een middeleeuwse donjon. Weliswaar zijn er slechts drie van de vier muren gedeeltelijk over gebleven en eigenlijk slechts één daarvan tot op de volledige hoogte, desondanks valt er heel wat informatie uit op te maken. Een donjon² of meestentoren kunnen we best omschrijven als een middeleeuwse woontoren van een adellijk persoon, in casu de heer van Nevele.

De donjon is een evolutie uit de *aula* van de Karolingische vorsten, een grote zaal voor ontvangsten met vooral een representatief karakter, begrijp om indruk te maken. Dergelijke zalen waren in natuursteen opgetrokken en soms werd er (later) een woongedeelte bijgebouwd, een *camera*, wat bijvoorbeeld in de Karolingische *curtis* van Petegem³ (Wortegem-Petegem) het geval was. Op het opperhof bevond zich ook steeds een kapel, gelinkt aan de clerus die immers instond voor de administratie van de heer. Het zijn de twee eerstgenoemde onderdelen die samengevoegd worden in een donjon, soms ook nog met een kapel. Men spreekt dan ook van zaal- of paleisvormige donjons die op de aula zijn gebaseerd en die eerder breed van oppervlak zijn en waarbij de functies soms naast elkaar of gedeeltelijk

¹ BAUTERS, L. (red.), 2014, *Versteend, versterkt, verborgen! De resten van de donjon van Nevele van nabij en in een ruimere context bekeken*, *Het Land van Nevele*, jrg. 45, afl. 3-4, 195 p. en BAUTERS L. & LOMBAERT L., 2016, De donjon van Nevele verder ont(k)leed, *Het Land van Nevele*, jrg. 47, afl. 2, p. 47-60.

² We gebruiken hier doelbewust de omschrijving die het meest gangbaar is, nl. voor de toren zelf. Bepaalde castellologen zijn van mening dat de oorspronkelijke term slaat op het laatste defensieve element in een burcht en dat de term donjon dus verbreed mag worden tot de hele hoofdburcht, in tegenstelling tot de voorburcht. B. Aarts, 'tdongeon' van Wouw (1556) en zijn betekenis voor de kasteelterminologie, in *Het Brabants kasteel*, 2004, afl. 3, p. 35-52.

³ CALLEBAUT, D., 2014, De Schelde: een stroom die eeuwenlang twee machtsblokken scheidde, in: CALLEBAUT, D. en VAN CUYCK, H., *De erfenis van Karel de Grote 814-2014*, p. 225-226.

*Reconstructietekening van de camera en aansluitende aula van Petegem
(© agentschap Onroerend Erfgoed).*

boven elkaar zijn gerangschikt⁴. Bij de torenvormige donjons zijn de functies nogal expliciet boven elkaar gerangschikt. Waar de oorspronkelijke aula's weinig tot geen defensieve elementen vertonen, is dit wel uitgesproken het geval bij de donjons. Zij hebben allemaal een zware

⁴ De vroegste vorm van de donjon van het Gravensteen is een dergelijke auladonjon. Ook de grote donjon te Falaise in Normandië is een uitgesproken auladonjon.

passieve verdediging, waarmee zij in de eerste plaats steunen op ontoegankelijkheid. De muren zijn dik - soms tot vier meter - en vertonen weinig openingen. De ingang bevindt zich op de eerste verdieping en is enkel via een gemakkelijk te verwijderen houten trap te bereiken. Bovenaan bevindt zich een defensief platform van waaruit men de eventuele aanvallers kan bestoken. Soms zijn er nog schiet- of werpgaten toegevoegd. Later zal men ook overkragende elementen⁵ aan de torenbekroning toevoegen om zo de belager, die aan de voet van de muur staat, beter te kunnen bestoken. De benedenverdieping is meestal bestemd voor opslag en wordt in het beste geval enkel verlicht door een lichtspleet. De eerste verdieping beslaat de ontvangstruimte - de aula - en is representatief en voorzien van elementen om indruk te maken, dus vaak vrij hoog. Meestal is die voorzien van een haard en soms van latrines. De verdieping daarboven staat voor de private leefruimte van de heer en zijn familie en is van wooncomfort voorzien, dus ook haarden en latrines. Daarboven bevinden zich de slaapruidtes en helemaal bovenaan het defensief platform. Soms kunnen op één verdieping meerdere functies worden samengevoegd, bijvoorbeeld woon- en representatief gedeelte in één ruimte. De onderlinge verbindingen verlopen via trappen, meestal ingewerkt in de dikke muren. In de oudste zijn dat rechte trappen (steektrappen), later worden dat ronde spiltrappen, soms in een toegevoegde traptoren. De voorraadruimte is meestal enkel via een valluik en een ladder te bereiken, vandaar soms de verwarring met een zogenaamde vergeetput...

Donjons kunnen solitair staan maar meestal maken ze deel uit van een groter verdedigingsstelsel, met een palissade of weermuur, bij ons ook voorzien van brede grachten. Soms wordt een donjon ook boven op een castrale motte gebouwd, een kunstmatige aarden heuvel, afgeboord door een brede gracht. Dit is een verdedigingstype dat bijzonder populair was vanaf de 11de tot de 13de eeuw. Aanvankelijk gebruikte men een houten toren maar de verstening doet al vrij snel zijn intrede. Nadelig om een stenen donjon op een motte te bouwen is de instabiliteit van de aarden heuvel, waardoor niet zelden de toren verzakte of dreigde in te storten. De

⁵ Het oudst is een tijdelijke houten galerij op een uitkraging van balken, een zogenaamd hordijs, dat in geval van nakende belegering snel kon worden opgebouwd. De versteende versie daarvan, een zogenaamde mezekouw of mâchicoulis, verving vanaf de 12de eeuw het hordijs als permanent defensief element.

castrale motte werd dermate populair dat men zelfs bestaande donjons gaat inmotten, wat onder andere met het Gravensteen⁶ twee keer gebeurd is, telkens gecombineerd met een ophoging van de toren.

*Foto van de castrale motte met donjon van Gisors, Normandië, Frankrijk
(© Martine Pieteraerens).*

Waar de donjons aanvankelijk rechthoekig of vierkant van plattegrond waren, schakelde men onder druk van de verbeterde belegerings-apparatuur en in het bijzonder de werptuigen, over op ronde vormen. Dit gebeurde vooral vanaf de regering van de Franse koning Philippe-August (1165-1223). En meteen kwam de evolutie naar de stenen burcht op gang,

⁶ Over de vergelijking van de donjon van Nevele met het Gravensteen is een apart artikel verschenen: BAUTERS, L. & LOMBAERT, L., 2017, Breukstenen torens, de donjon van Nevele en het Gravensteen vergeleken, in: K. DEGROOTE en A. ERVYNCK (red.), *Gentse geschiedenissen ofte, nieuwe historiën uit de oudheid der stad en illustere plaatsen omtrent Gent*, p. 85-92.

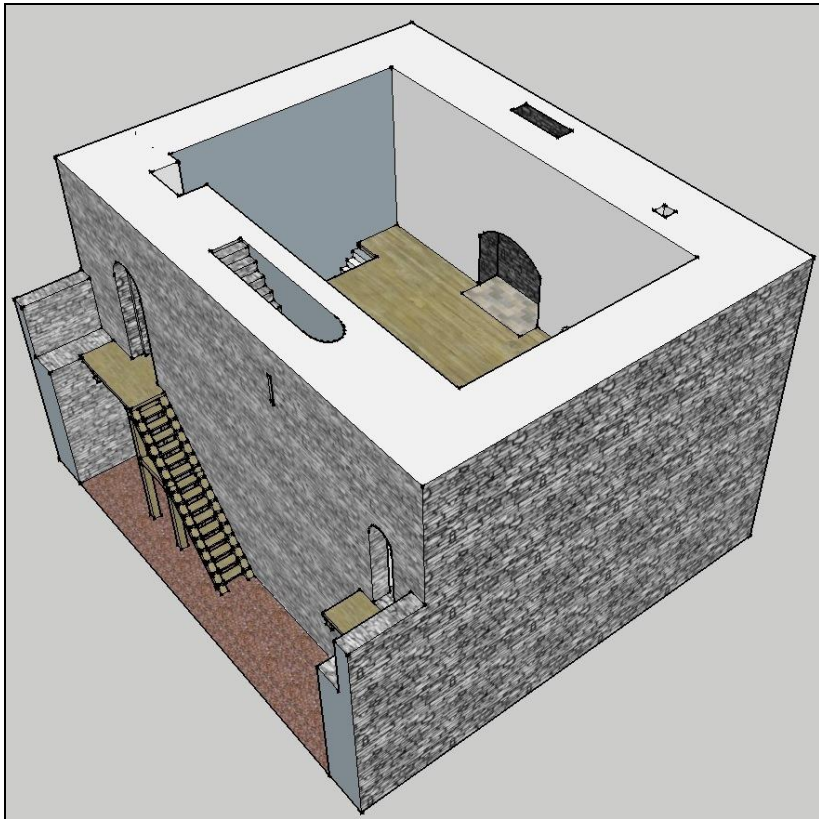
waarbij men de donjon integreerde als de sterkste toren in de weermuur of nog als losstaand element op het binnenplein. Hij onderscheidt zich van de andere torens door zijn grotere afmetingen en door zijn residentieel en representatief karakter. In de bouwmaterialen maakt natuursteen geleidelijk aan plaats voor baksteen, soms enkel in kern met een buitenparament in natuursteen, maar later met speklagen in natuursteen of zelfs volledig in baksteen. Als in de loop van volgende eeuwen de woon- en representatieve functies verschuiven naar comfortabeler zalen die tegen de omheiningsmuur zijn aangebouwd, verliest de donjon zijn woonfunctie en wordt hij soms enkel nog uit prestigeoogpunt opgericht. Het algemeen gebruik van het kanon met ijzeren kogels in de 16de eeuw luidt de definitieve ondergang in van de stenen versterkingen als defensieve steunpunten en de donjons wijzigen tot meer paleisachtige allures met grote vensters of verdwijnen definitief van het toneel.

In Falaise in Normandië Frankrijk staat er rechts een grote zaaldonjon, later aangevuld door Philippe-August met een ronde torendonjon links daarvan (© Luc Bouters).

Traditionele dateringsmethodes

Muren nauwkeurig dateren is op zich moeilijk. Men kan geluk hebben dat in de muur wat scherven aardewerk zijn terecht gekomen, die dan ook nog duidelijk herkenbaar zijn en waarvan men dus weet dat zij ouder of gelijktijdig met de bouw zijn. Dat was hier niet het geval. Evenmin hebben wij de aanleg sleuf voor de fundering kunnen onderzoeken omdat alles hier overbouwd is. In die aanleg sleuven kan men ook keramiek of andere dateerbare artefacten vinden, die helpen om een archeologische chronologie van de bouw op te stellen. Niet dus!

Doorsnede van een reconstructie van de donjon van Nevele ter hoogte van de eerste verdieping (© Jan Van Damme).

Het voorgaande hoofdstuk verstrekt ons echter al een aantal elementen om een voorlopige datering voor te stellen. De plattegrond is duidelijk rechthoekig en van redelijk grote afmetingen. De binnenruimtes houden zowat het midden tussen een zaal en een kamer. Spreken we van een kleine zaaldonjon of is het een grote torendonjon of iets tussen beide? Hij is helemaal uitgevoerd in natuursteen van relatief klein formaat en zelfs in breuksteenverband. Baksteen vind je enkel terug in latere verbouwingen. Meer nog, de aanwezigheid van visgraatverband, weliswaar enkel in de fundering, gecombineerd met het overwegende gebruik van lokale veldsteen en dan nog in relatief kleine formaten en als breuksteen, geven een vroege datering aan. Bovendien zijn de ontlastingsbogen uit kleine en soms spievormige stenen opgebouwd en zijn ook de stijlen van de openingen uit relatief kleine horizontaal geplaatste stenen gemaakt met een minimum aan behouwing. Ook de steektrap in de dikte van de muur en zijn gewelf vertonen soortgelijke vormkenmerken die een vroege datering suggereren. Al deze kenmerken komen we tegen in de oudste fase van de donjon van het Gentse Gravensteen, die in het begin van de 11de eeuw wordt gedateerd op historische gronden, meer bepaald gelinkt aan de graven Boudewijn IV of V⁷. Ook andere gebouwen in Gent, vooral dan van religieuze aard, geven aan dat deze bouwwijze stopt op het einde van de 11de eeuw. Vergelijkbare bouwwijzen vindt men in Frankrijk in de paleisdonjons die uit kleine stenen zijn opgebouwd, die daar ook voor 1050 worden gedateerd⁸. Opvallend is dat de bouwheren de regionale overheden zijn, te begrijpen als de graven of hertogen, die een soort legitimatie van hun macht en eigendommen zochten. Waar weinig vergelijking voor bestaat, is de tweede ingang van de Nevelse donjon die vermoedelijk uitgaat op een weergang van een omheiningsmuur. Ook voor de afsluiting daarvan met een soort wrikgat voor een balk is voorlopig nog geen vergelijking opgedoken.

⁷ BERKERS, M. & LALEMAN, M.C., 2011, Vooruitstrevend of ouderwets? Het Gravensteen als spiegel voor het ontstaan en de ontwikkeling van het kasteel in het middeleeuwse graafschap Vlaanderen, in: *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde*, Gent, nr. LXV, p. 20.

⁸ LOVELUCK, C, 2013, *Northwest Europe in the Early Middle Ages, c. AD 600-1150: a comparative archaeology*, Cambridge, p. 230-231.

*Foto van de hoofdtoegang met ontlastingsboog, opgebouwd uit spievormige en kleine veldstenen
(© agentschap Onroerend Erfgoed, foto Kris Vandevorst).*

*Foto van de steektrap in de dikte van de muur met rechts de dichtgemaakte toegang naar de eerste verdieping
(© agentschap Onroerend Erfgoed, foto Kris Vandevorst).*

Een andere aanwijzing voor de oprichtingsdatum van de donjon is te vinden in de politiek van de graven van Vlaanderen. Graaf Robrecht II, bijgenaamd van Jerusalem, verbiedt immers in 1111 per decreet om zonder zijn toestemming burchten op te richten⁹. De onderliggende gedachte en feitelijke motivatie is dat de plaatselijke heren dan moeilijker tegen het grafelijke gezag in opstand kunnen komen. Een donjon van een dergelijke omvang als die van Nevele is zeker een versterking die men niet zomaar door de vingers kan zien...

Bekijken we de potentiële bouwers van de donjon dan zitten we vanzelfsprekend bij de heren van Nevele¹⁰. De vroegste naam zou die van Adam Van Nevele zijn die vermeld wordt in 1047 of 1067. In 1072 duikt er een Wouter van Nevele op en in een oorkonde van 1084 hebben we een vrouw Archenradt en haar zonen Hosto, Arnulf, Onulf, Wouter, Franco en Belfrid. De naam van de echtgenoot blijft achterwege en de tekst handelt over het kapittel van de kerk, een lokaal kapittel dus dat door de plaatselijke heer was gesticht, al blijft onduidelijk wanneer. De ligging van de kerk vlak naast de donjon wekt alleszins de indruk dat de kerk door de plaatselijke heer gesticht is op zijn eigen grond en dus in oorsprong een zogenaamde eigenkerk was. In ieder geval was er rond het midden van de 11de eeuw of zelfs kort er voor al een heer van Nevele. De heren van Nevele behoren al snel tot de belangrijke adel in het kielzog van de graaf van Vlaanderen, want in diverse oorkonden worden zij als getuigen vermeld bij beslissingen van de graaf.

Al deze elementen samen wijzen dus op een oprichting vóór 1200, maar hoeveel eerder blijft een vraagteken.

⁹ HELLINGA, G., 2013, *Graven van Vlaanderen, Vlaamse vorsten in woord en beeld (862-1795)*, Zutphen, p. 55.

¹⁰ Voor een overzicht over de heren van Nevele zie: BOLLAERT, A., 2017, *De eerste heren en dames van Nevele*, in: BOLLAERT, A., *De Heren en dames van Nevele, Het Land van Nevele*, jg. 48, afl. 4, Nevele, p. 5-29.

Bemerk de dichtgemaakte tweede toegang met ontlastingsboog achter de trap (© agentschap Onroerend Erfgoed, foto Kris Vandevorst).

De methode van de radiokoolstofdateringen

Soelaas kan er komen door gebruik te maken van de zogenaamde wetenschappelijke absolute dateringsmethodes, in dit geval de radiokoolstofdatering. Die berust op het principe dat elk levend organisme, zowel plant als dier, het radioactieve koolstofisotoop ^{14}C opneemt uit de atmosfeer. Komt het organisme te sterven dan stopt ook de opname van dit isotoop. Dit isotoop is echter niet stabiel en wordt omgezet in ^{14}N over een vast tijdsbestek. De helft van alle ^{14}C zal na ongeveer 5700 jaar verdwenen zijn (de zogenaamde halfwaardetijd). Dat wil zeggen dat indien men de hoeveelheid ^{14}C meet ten opzichte van de hoeveelheid stabiele ^{12}C , wat kan met speciaal aangepaste apparatuur, dan kan men ook de afbraaktijd berekenen en dus de ouderdom. Dit gaat uit van het standpunt dat de hoeveelheid ^{14}C in de atmosfeer constant is gebleven. Door vergelijking met de jaarringenmethode van bomen - de zogenaamde dendrochronologie - heeft men echter vastgesteld dat dit uitgangspunt niet klopt en dat de hoeveelheid wijzigt in de loop der jaren. Bijgevolg moet men de afbraaklijn kalibreren en die is veel grilliger en vertoont zelfs een aantal plateaus, t.t.z. periodes waar de curve eerder plat is en meerdere eeuwen beslaat. Er wordt ook een zekere marge bij de uitkomst opgeteld om rekening te houden met de statistische zekerheid van de meting, waardoor de methode uiteindelijk helemaal niet zo absoluut is. Om die redenen wordt ook meestal meer dan één staal genomen voor datering, vaak een drietal, om zo met een grotere graad van zekerheid een betrouwbaar resultaat te bekomen.

Bij muren in natuursteen, zoals van de donjon, stelt zich nog een bijkomend probleem, namelijk het vinden van organisch materiaal dat met de bouw verbonden is. Dat was in Nevele niet meteen voorhanden. Gelukkig is er een nieuwe techniek ontwikkeld die men recent op punt heeft gesteld. Daarbij dateert men de carbonaten in de kalkmortel. Die waren hier ruimschoots voorhanden want als bindmiddel voor de natuursteen in de donjon heeft men kalkmortel gebruikt. Omdat de methode niet zo makkelijk is en men zekerheid moet krijgen dat de stalen niet gecontamineerd zijn door geologische kalk, verricht men niet minder dan zeven dateringen en dat op verschillende fracties. De idee hierachter is dat antropogeen gevormde kalk de neiging heeft om sneller te reageren met zuur dan geologische kalk. De eerste fracties bevatten dus geen of haast geen geologische (of oneindig oude) koolstof, de laatste fracties wel. Geologische kalk kan achtergebleven zijn in de mortel als de uitbranding

van de kalk onvoldoende is gebeurd ofwel afkomstig is van toevoegstoffen zoals kalkrijke zanden. Kalk bekomt men immers door het branden van kalksteen, die men dan achteraf moet blussen om het chemisch proces om een goede bindende kalkmortel te bekomen op gang te zetten.

In België beschikt het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK) over een nieuwe machine voor de ^{14}C dateringsmethode. Het is dan ook hun labo dat twee reeksen van dateringen heeft uitgevoerd, eerst o.l.v. Mark Van Strydonck (2014) en naderhand van Mathieu Boudin (2016). Telkenmale zorgde de gemeente Nevele voor een subsidie zodat eerst de KLAD en later het Land van Nevele de dateringen konden betalen.

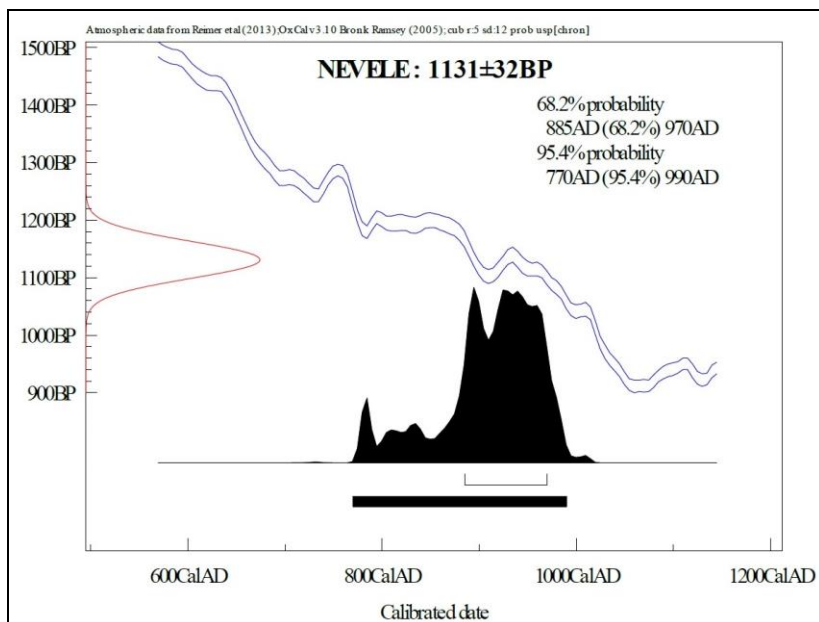

De installatie voor de ^{14}C -datering in het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (© KIK).

De resultaten voor de donjon van Nevele

In beide gevallen werd het staal kalkmortel genomen uit een voeg tussen de natuurstenen in de secundaire deuopening, op een plek die later gedicht was en pas bij het onderzoek terug werd vrijgelegd. Zo zijn we relatief zeker dat die voegen niet opnieuw gevoegd zijn in latere tijden. In beide gevallen is het KIK zelf de stalen komen nemen op aanwijzing van de

onderzoekende archeoloog. Van het monster werden zeven fracties gedateerd.

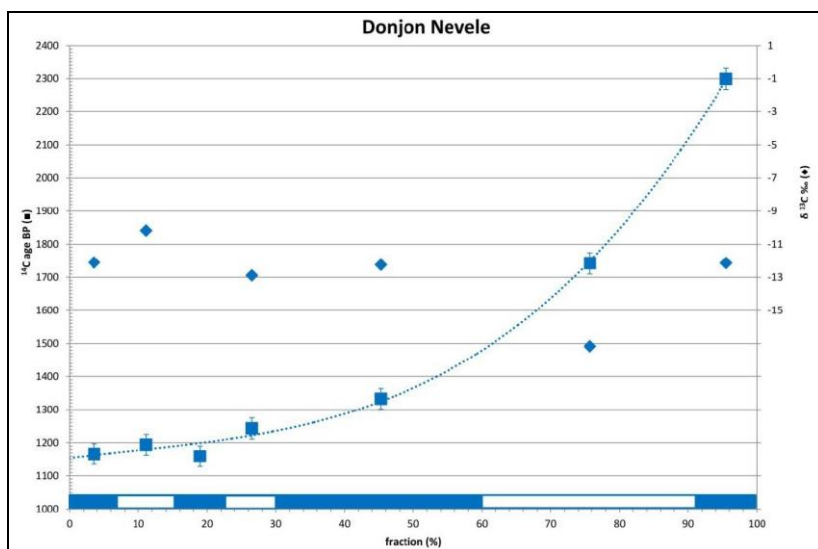
Grafiek 1 De eerste reeks stalen op grafiek met in het rood de ongekalibreerde datering (BP) en in het zwart de gekalibreerde datering (AD) en in het blauw de kalibratiecurve.

De eerste reeks stalen¹¹ gaf een gemiddelde ongekalibreerde datering van 1131 ± 32 BP, wat wil zeggen 1131 jaar 'before present' waarbij 'present' staat voor 1950. Op de tabel is dat de rode lijn (grafiek 1). Na kalibratie geeft dat een 95,4 % kans dat dit tussen 770 en 990 AD zou vallen of ook 68,2 % kans tussen 885 en 970 AD. De kalibratiecurve kan je herkennen in de eerder grillige blauwe dubbele lijn op de tabel. De zwarte bergachtige groep toont de omvang van de kans t.a.v. de tijd. Op de tijdsbalk onderaan

¹¹ VAN STRYDONCK, M. & BOUDIN, M., 2014, *KIK Radiocarbon dating report Donjon van Nevele (KIK onuitgegeven rapport, nr. 2005/08734)*, Brussel.

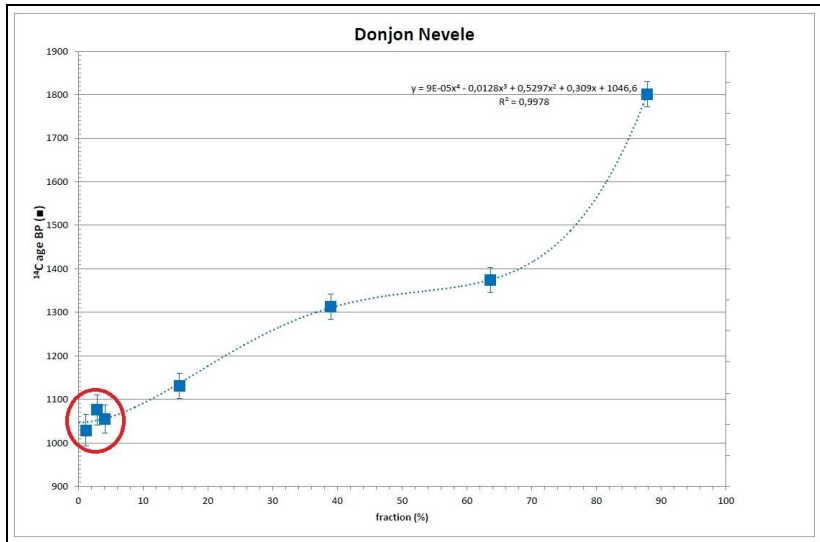
staat de dikke zwarte lijn voor de 95,4 % kans. Daarboven staat een dunne zwarte lijn die de 68,2 % aangeeft op de tijdslijn. Vrij vertaald geeft dit een datering tussen 770 en 990 AD met als grootste waarschijnlijkheid de 10de eeuw na Christus. Omdat dit toch extreem vroeg is voor een torendonjon en zeker in onze gewesten werd een tweede staal genomen ter verificatie, te meer daar de techniek intussen nog beter op punt was gesteld.

De tweede reeks stalen¹² gaf een iets latere datering. De ongekalibreerde datering geeft een gemiddelde van 1054 ± 20 BP. Na kalibratie levert dit een waarschijnlijkheid van 68,2 % tussen 985 en 1015 AD en van 92,9 % tussen 960 en 1030 AD. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de grootste waarschijnlijkheid van datering tussen de tweede helft van de 10de eeuw en de eerste helft van de 11de eeuw ligt.

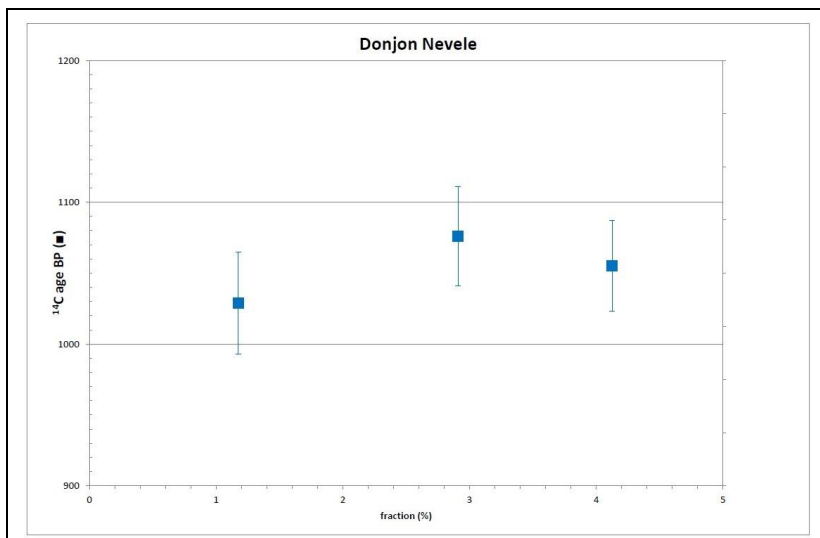

Grafiek 2 De % van de fracties van de eerste reeks.

¹² VAN STRYDONCK, M. & BOUDIN, M., 2016, KIK Radiocarbon dating report Donjon van Nevele (KIK onuitgegeven rapport, nr. 2005/08734), Brussel.

Grafiek 3 De % van de fracties van de tweede reeks met in de rode cirkel die van onder de 4%.

Grafiek 4 De % van de fracties van de tweede reeks onder de 4%.

Tussen de eerste en de tweede reeks dateringen is de methode geoptimaliseerd, mede omdat men intussen de nodige ervaring kon opdoen. Zo is gebleken dat het betrouwbaarste resultaat wordt bekomen als men voor de fracties een zo laag mogelijk % probeert te bereiken. Bij de eerste reeks werd nog gewerkt met een eerste fractie vanaf 4 % en de andere fracties groter en werd daarvan de best passende lijn uitgezocht (grafiek 2). Bij de tweede reeks zijn de gebruikte drie fracties kleiner dan 4% (grafiek 3 in de rode cirkel en grafiek 4). Dat maakt de laatste reeks dateringen dus ook het meest betrouwbaar.

Radiokoolstofdatering versus andere aanwijzingen

Het blijft niet evident om de radiokoolstofdatering te koppelen aan de andere aanwijzingen, zelfs als we enkel de tweede stalenreeks als referentie nemen. De eerste helft van de 10de eeuw en voor 1030 AD zet de donjon quasi gelijk met de veronderstelde oudste fase van de donjon van het Gravensteen en de paleisachtige donjons van de Fransen uit die periode. Het lijkt weinig waarschijnlijk dat het exemplaar in Nevele ouder zou zijn dan dat van de graaf van Vlaanderen. Misschien moet de datering van laatstgenoemde nog meer naar voor geplaatst worden? De donjon van Ename dateert ook uit die periode en ook daar was aanvankelijk nogal wat discussie over de ¹⁴C-dateringen, zij het in omgekeerde richting. Daar dacht men dat die ouder was (974 AD) totdat men bij hernieuwd historisch onderzoek en intensief ¹⁴C-onderzoek tot de slotsom kwam dat de dateringen gecorrigeerd moesten worden tot eind 10de tot de vroege 11de eeuw¹³. Omdat enkel de funderingen bewaard zijn, kan er niets over de opstand worden vermeld, maar de binnenafmetingen geven een veel grotere omvang aan (27 bij 10 m en een muurdikte tussen 3 en 4,40 m) dan het Nevelse exemplaar (10 bij 6,15 m met muren van 1,5 tot 2 m dik). Een zaaldonjon misschien, maar vreemd is dat daar in dezelfde periode ook een apart aulagebouw werd opgericht. En de bouwheer is de markgraaf van Ename, Godfried de Gevangen of zijn zoon, en dus topadel.

¹³ CALLEBAUT, D., DE GROOTE, K., ERVYNCK, A. & VAN STRYDONCK, M., 2002, Was het nu '70 of '80? Radiokoolstofdatierungen voor het castrum te Ename (Oudenaarde, prov. Oost-Vlaanderen), in: *Archeologie in Vlaanderen*, Brussel, nr. VI, 1997-1998, p. 231-241.

*Luchtfoto van uit een drone van de donjon
(© Agentschap Onroerend Erfgoed).*

Maar als het voor Nevele toch de eerste helft van de 11de eeuw is, waar zijn dan hier de bouwheren? Adam van Nevele zou dus nog voor 1047 aan de bouw van de donjon moeten begonnen zijn, maar ook dan wordt de toewijzing krap. Waarom dan al een torenachtige donjon en geen echte auladonjon of mogen we dat onderscheid niet zo strak zien? En waarom in Nevele *of all places* een zulke imposante versterking oprichten? Vast staat in elk geval dat de donjon van Nevele zich bescheiden achteraan opstelt in het (korte) rijtje van de vroegste en belangrijkste donjons in Vlaanderen. Misschien dat er ooit ergens nog een historische bron opduikt die een goede verklaring kan geven of dat verder bouwhistorisch en/of archeologisch onderzoek uitsluitsel geeft. Zoals al eerder vermeld, het laatste woord over de donjon van Nevele is nog lang niet gezegd...

Luc Bauters, Mathieu Boudin, Lien Lombaert en Mark Van Strydonck

IN MEMORIAM JOHAN TAEDEMAN (1943-2017), MEDESTICHTER VAN ONZE HEEMKUNDIGE KRING

Op 31 oktober 2017 overleed plots Johan Taeldeman. Wij wisten dat hij al een paar jaar sukkelde met zijn gezondheid maar toch kwam het nieuws van zijn overlijden onverwacht. Dat bracht bij mij herinneringen naar boven aan onze studietijd en de stichting van onze heemkundige kring. Johan en ik hebben mekaar leren kennen aan de RUG waar we allebei Germaanse filologie studeerden. Op het eind van onze studietijd in

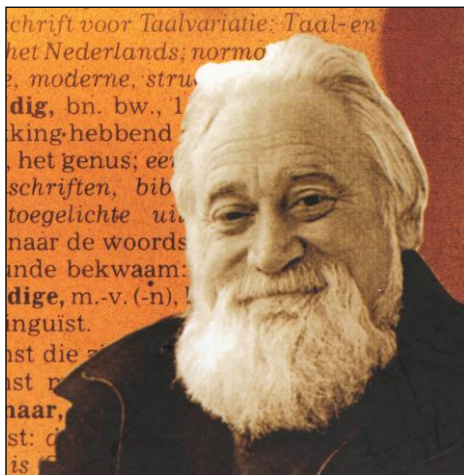
1966 zijn we mekaar eventjes uit het oog verloren o.m. door onze legerdienst en onze respectieve beroepsloopbaan. Het toeval heeft ons in 1969 weer samengebracht.

In 1969 ben ik verhuisd naar Landegem. In datzelfde jaar werd Johan assistent aan de RUG en zocht hij in de buurt van Gent een woonst. Toevallig stond er een paar honderd meter van waar ik woonde een landelijk huis te huur op de Poeldendries in Landegem. Zo kwam ook Johan met zijn jong gezin in Landegem terecht.

Het initiatief om een heemkundig tijdschrift op te richten kwam van Johan. In vele gesprekken bij hem of bij mij thuis rijpte de idee.

Op een kaart van het westen van Oost-Vlaanderen vormden de gemeenten van de gewezen baronie Nevele een heemkundige *witte* vlek. Die gemeenten waren omringd door gemeenten waar een heemkundige of geschiedkundige vereniging actief was: 'Appeltjes van het Meetjesland', 'Scheldeveld' en de 'Kunst- en Oudheidkundige Kring Deinze'. Wij vonden dat onze streek niet ten achter mocht blijven en dus besloten we een heemkundige kring te stichten en een heemkundig tijdschrift uit te geven.

Een eerste contact werd gelegd met de Landegemnaar Jos Vandevelde die verzamelaar was van oude gebruiksvoorwerpen en hierover al enkele artikeltjes had geschreven in 'Ons Heem'. Hij bracht ons bij de Latemse

burgemeester, heemkundige en historicus Raf Van den Abeele. Raf had zijn scriptie geschreven over het historische Land van Nevele en bakende ons werkgebied af. En zo kwamen we op dreef... ook met Guido Schaeck, de volgende schakel in de keten van contacten.

De heemkundige kring kreeg langzaam vorm en op zondag 8 maart werd in het gemeentehuis van Nevele in aanwezigheid van Jozef Weyns, conservator van het Openluchtmuseum in Bokrijk en van vele prominenten uit de gemeenten van het historische Land van Nevele de heemkundige kring boven de doopvont gehouden.

De volgende stap was het uitgeven van een tijdschrift. Johan was de aanbrenger van ideeën. Hij beklemtoonde dat het tijdschrift wetenschappelijke degelijkheid moest combineren met een aan de modale lezer aangepaste taal. Het was de bedoeling dat ook de leden van de vereniging opzoeken zouden doen en de resultaten ervan publiceren.

Het lag dus voor de hand dat Johan redactiesecretaris werd. Hij drong er tevens op aan dat ik voorzitter zou worden. Veel liever had ik die taak doorgeschoven naar een ouder iemand, Guido Schaeck of Jos Vandeveld, maar zij gingen op mijn wens niet in.

Johan stelde in 1972 de eerste monografie samen 'Het Literaire Leven in Het Land van Nevele' die helemaal gewijd was aan de Nevelse schrijver Cyriel Buysse. Het was de bedoeling naast ons tijdschrift, dat toen heel bescheiden 'Berichtenblad' heette, elk jaar een monografie over een specifiek thema uit te geven. Na een tweede monografie met als titel 'Confrontaties met Virginie Loveling' (1974) werd de reeks stopgezet en stilaan evolueerde het *Berichtenblad* tot een volwaardig tijdschrift.

In 1974 vroeg Johan tijdelijke stopzetting van zijn taak als redactiesecretaris. Hij was helemaal in beslag genomen met de voorbereiding van zijn doctorale dissertatie en voor 'Het Land van Nevele' bleef nauwelijks nog tijd over. Maar die tijdelijke stopzetting werd definitief en Johan verliet het bestuur. Toen Johan van Landegem verhuisde naar Oosterzele was de laatste band met de heemkundige kring verbroken.

Jan Luyssaert

'LE MAÎTRE-SONNEUR DE LANDEGHEM', EEN FRANS STRIPVERHAAL UIT 1934

Onder het volgnummer 1477 in de reeks *Histoires en images* verscheen op 23 oktober 1934 in Parijs bij de uitgeverij SPE, 43 Rue de Dunkerque, het stripverhaal *LE MAÎTRE SONNEUR*, van stripauteur Jo Valle en tekenaar Emile Vavasseur. Het is een verhaal dat gesitueerd wordt in Landegem in Vlaanderen.

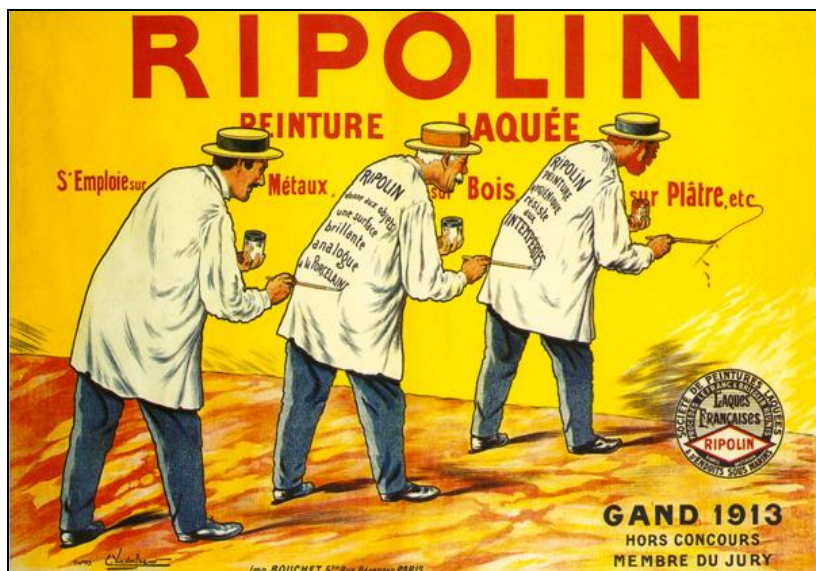
De auteurs

Joseph Valle (1865-1949) is een Frans auteur van stripverhalen. Hij tekende zijn werken meestal met Jo Valle of hij gebruikte het pseudoniem J. de Nauzeroy. Samen met een ander Franse striptekenaar André Vallet (1869-1949) creëerde hij in 1909 het stripverhaal *Lili* of *L'espiègle Lili* in het weekblad *Filette* van de uitgeverij Offenstadt in Parijs.

Het is het verhaal van een ondeugend meisje dat geen respect toont voor haar leraren en het gezag in het algemeen. Het was een vrouwelijke tegenhanger van *Les Pieds nickelés* van Louis Forton (1879-1934), een stripverhaal over drie boefjes dat in 1908 voor het eerst werd uitgegeven. De lotgevallen van Lili werden voortgezet door andere auteurs tot in 1998.

In zijn autobiografie *Les Mots*, verschenen in 1964, heeft de Franse schrijver en filosoof Jean-Paul Sartre (1905-1980) het over de grote aantrekkingskracht die de verhalen van Valle op hem uitoefenden.

Emile Vavasseur of Vavasseur (1863-1949) werd vooral bekend als ontwerper van posters op het einde van de 19de en het begin van de 20ste eeuw. Enige bekendheid bij ons kreeg hij door zijn creatie van de Ripolin-postkaart tijdens de wereldtentoonstelling te Gent in 1913. Verder tekende hij ook publiciteitsposters voor de chocolade Jules Damoy en de stad Angoulême. In de jaren 1930 maakte hij illustraties bij de verhalen in het tijdschrift *Tom Pouce*, uitgegeven door de uitgeverij Conti in Parijs.

De uitgeverij

Histoires en images verscheen voor het eerst in 1921. Het werd uitgegeven door de *Société parisienne d'édition (SPE)*, opgericht door de gebroeders Charles en Georges Offenstadt. Het waren Joden van Duitse origine. In 1899 richtten zij met drie andere broers de uitgeverij *Offenstadt Frères* op die later de *Publications Offenstadt* werd. Na de Eerste Wereldoorlog veranderde de naam in *Société parisienne d'édition*.

In 1904 richtte de uitgever zich het eerst tot het jonge publiek met specifiek geïllustreerde uitgaven voor kinderen. Zo verschenen voor de Eerste Wereldoorlog nog *Le petit illustré* (1906), *l'Épatant* (1908), *Filette* en *Cri-Cri* (1909) en *l'Intrépide* (1910). Na de Eerste Wereldoorlog verschenen nieuwe uitgaven voor de jeugd zoals *Lili* (1919) en *Histoires en images* (1921).

Het verhaal: De klokkenluider van Landegem

De hoofdpersonages in het verhaal zijn: Nick (Van) Bogaerts, zijn meid Gudule, de kat Ketje en een jonge zigeunerin-bedelares.

Het verhaal speelt zich af ergens in de 18de eeuw. Het vriest dat het kraakt en meester Nick Bogaerts de oude klokkenluider en beiaardier komt later dan verwacht terug van de kerk van Landegem.

Zijn oude huishoudster Gudule heeft konijn met pruimen klaargemaakt maar hij heeft niet echt eetlust en is in gedachten verzonken. Opeens horen ze rumoer buiten. Gudule denkt aan de wind of een dronkaard maar Bogaerts meent iemand gehoord te hebben die om hulp roept. Gudule doet de deur open en een jonge licht geklede bedelares van nauwelijks 12 jaar staat voor haar. De oude huishoudster schrikt en wil de kleine vreemdelinge wegsturen maar Bogaerts komt tussenbeide en vraagt haar binnen.

Het meisje zegt Nita te heten. Haar ouders werden vermoord. Ze doolt al enkele dagen en nachten rond en is uitgehongerd en verkleumd van de kou. Zeer tot ongenoegen van zijn huishoudster biedt Bogaert haar een grote portie konijn aan en geeft haar een slaapplek. Verrast door zoveel gastvrijheid begint het meisje te wenen van blijdschap en vleit zich neer in de slaapplek. Bogaerts keert terug naar de woonkamer en zet zich in zijn zetel bij de haard.

Sinds de vorige zomer lijkt het alsof de beiaard van Landegem met zijn 32 klokken waarop de dorpsbewoners zo trots zijn behekt is. Het begon allemaal de voorbije herfst toen een rijke vreemdeling aan Bogaerts vroeg om de beroemde beiaard te bezoeken en onze beiaardier hem vol trots de ingewikkelde werking van het mechanisme uitlegde. Maar als de vreemdeling weg was, zwegen plots de klokken. De dorpelingen achtten Bogaerts schuldig aan het gebeuren en beschuldigden hem zelfs van toverij.

Burgemeester Van den Berg en zijn schepenen waren wel overtuigd van de onschuld van de beiaardier en gaven hem de opdracht te gaan uitzoeken wat er zou kunnen gebeurd zijn, om het even wat het zou kosten, de stad Landegem was rijk genoeg.

Bogaerts trok naar alle Vlaamse steden waar er een beiaard was: Gent, Mechelen, Brugge enz. daarna reisde hij naar Nederland en bezocht er Amsterdam, Haarlem en Delft maar nergens kon men hem helpen om het beiaardspel opnieuw in gang te krijgen.

Zwaar teleurgesteld keerde hij terug naar Landegem. Sinds zijn terugkeer sloot hij zich elke dag van 's morgens tot 's avonds op in het belfort van de kerktoeren zoekend naar wat er zou kunnen verkeerd gelopen zijn. Hij werd er steeds meer en meer van overtuigd dat er hier toverij in het spel was.

HISTOIRES 10 EN IMAGES

LE MAÎTRE SONNEUR

ADMINISTRATION:
43, Rue de Dunkerque; PARIS (X^e).

HISTOIRE COMPLÈTE

ADMINISTRATION:
43, Rue de Dunkerque, PARIS (X^e).

Il gelait à pierre fendre ce soir de janvier ; c'est pourquoi maître Nick Bogerts, le vieux sonneur qui craignait de tomber sur le pavé, couvert de verglas, marchait prudemment, et rentra plus tard que de coutume dans la maisonnette qu'il habitait, à quelques pas de l'antique église de Landegheim.

Il secoua sur le seuil ses épaules et sa

casquette blanches de neige, et entra dans une chambre au plafond bas à solives, dans laquelle ronflait un poêle chauffé au rouge. Près du poêle, Gudule sa vieille gouvernante flait la quenouille en l'attendant avec un gros chat sur ses genoux. Quittant son fauteuil de paille, elle grommela :

— A quoi pensez-vous, maître Nick,

d'être encore dehors par un temps pareil ? Le couvre-feu a déjà sonné... Je commençais déjà à craindre qu'il ne vous soit arrivé quelque chose de fâcheux !

Tout en parlant, elle aidait le sonneur à retirer sa houppelande et ses hautes guêtres de cuir. Comme il ne répondait pas, elle ajouta :

— Je gage que vous vous êtes encore attardé à l'église auprès de ce carillon ensorcelé qui ne veut plus marcher ? Ne vous en occupez plus et mettez-vous à table. Si le lapin aux confitures que j'avais cuisiné à votre intention est trop cuit, vous pourrez dire que c'est bien votre faute !

Van Bogerts s'était assis, songeur, cependant que Gudule posait devant lui un plat au fumet savoureux. Mais il ne pensait pas à faire honneur à la bonne cuisine de sa gouvernante. Calé dans son fauteuil de cuir à haut dossier, le regard perdu, il rêvait.

— Eh bien, maître Nick, s'étonnait Gudule, vous n'avez donc pas faim ? A quoi donc ça sert-il de vous préparer de ces bons petits plats comme le comte de Brabant n'en a pas de pareils ? Hein ? mon petit Kefje, continuait-elle, en s'adressant au chat accroupi sur la table, ce n'est pas toi

qu'il faudrait prier si longtemps ! Van Bogerts, qui prêtait l'oreille depuis un instant, fit signe à la vieille femme de se taire, et murmura :

— Ecoute ! Gudule : tu n'entends pas ? On dirait qu'il y a quelqu'un dans la rue qui pousse des plaintes et des gémissements

— Ce que vous prenez pour des gémissements, c'est la plainte du vent soufflant sous la porte de la rue, ou celle d'un ivrogne sortant de la brasserie.

— Non, Gudule, reprit-il, ce n'est ni un ivrogne, ni la bise, mais un pauvre être qui demande du secours... Va vite ouvrir et voir ce que c'est...

Elle obéit à regret, et le carillonneur l'entendit bientôt vociférer :

— Hors d'ici, petite vagabonde, bohémienne maudite ! La demeure de maître van Bogerts n'est pas un asile pour les sorcières de ton espèce !

A ces mots, le sonneur, se levant de table, vint retrouver Gudule, et vit, assis

Neergeveld in zijn zetel murmelt Bogaerts dat hij om het even wat zou geven om nog eens voor zijn dood zijn geliefde beiaard te horen spelen. Plotseling wordt er hard op de deur geklopt, Bogaerts doet open en voor hem staat een lange magere vreemdeling. In zijn bruin getint gezicht vielen vooral zijn jukbeenderen en zijn vlammeende ogen op en zijn haakse neus. Onder zijn rode mantel droeg hij een zwaard. De vreemdeling ploft zich neer in de zetel van Bogaerts en zegt hem dat hij hem geroepen heeft. Bogaerts weet niet goed wat hem overkomt als de vreemdeling hem zegt dat als Bogaerts het wil, hij ervoor kan zorgen dat morgen de Landegemse beiaard opnieuw speelt.

Totaal van de kaart vraagt de beiaardier wat dat allemaal moet kosten en dat hij met elke prijs akkoord gaat. De vreemdeling wil echter geen geld. Hij rent het huis uit en roept Bogaerts na dat hij enkel de ziel wil van de eerste persoon die 's anderendaags de trappen van de Landegemse kerktoeren bestijgt. Bij deze woorden beseft Bogaerts dat hij in de val is gelokt. Hij wil zijn woorden herroepen maar de vreemde bezoeker is verdwenen. Nita, de kleine zigeunerin was wakker geworden door het lawaai in de woonkamer en had onwillekeurig het ganse gesprek afgeluisterd achter een gordijn.

Uitgeput en overmand door emoties valt Bogaerts in zijn zetel in slaap. 's Morgens vroeg worden hij en de Landegemnaren gewekt door het klokkenspel van de beiaard die na zes maanden van stilzwijgen opnieuw over dorp en velden galmde. Een grote massa Landegemnaren was samengetroeft voor het kerkgebouw. De burgemeester en de schepenen haastten zich om Bogaerts te feliciteren en wilden zo snel mogelijk naar boven om te zien hoe het komt dat de beiaard weer kan spelen.

Langzaam draait Bogaerts de sleutel in het slot van de zware houten deur, opent die en ziet voor zich zijn nachtelijk bezoeker die hem spottend aankijkt. De burgemeester springt naar voor en wil als eerste naar boven maar de beiaardier trekt hem nogal ruw bij de arm. Op dat moment neemt de man met de rode mantel het woord. Hij vindt dat Bogaerts gelijk heeft want hij heeft de tovenarij verbroken en dus heeft hij ook het recht om als eerste naar boven te gaan, vertelt hij met een satanisch lachje. Bij Bogaerts breekt het angstzweet uit.

Op dat moment dringt zich een in lompen gekleed jong meisje met een zak op haar rug naar voren. Het is de kleine zigeunerin Nita. Ze plaatst haar zak op de grond en richt zich tot de man met de rode mantel met de woorden: "U heeft geëist dat het eerste levend wezen dat de toren bestijgt voor u is." Alvorens de omstaanders van hun verbazing bekomen zijn, vervolgt de zigeunerin dat er aan de eis van de vreemdeling zal voldaan worden. Ze

opent haar zak en daar springt plots Ketje de kat uit. Als een pijl uit een boog spurt de kat de trappen op onder luid gelach van de Landegemnaren. De man in de rode mantel slaakt een hevige vloek en verdwijnt plots. Daarna zien de omstaanders een grote uil een drietal keren rond de kerktoeren cirkelen en dan verdwijnen in westelijke richting. Van Ketje de kat heeft men nooit meer iets gehoord of gezien.

Nita werd door Bogaerts geadopteerd. Ze huwde later met een brave eerlijke jongen uit Landegem die later Bogaerts zou opvolgen als beiaardier. Alle kinderen en kleinkinderen van Nita werden ook beiaardier en lieten de bronzen klanken van de Landegemse beiaard galmen over het dorp.

André Bollaert
Poesele

PIERLALA LIEP IN 1875 IN MEIGEM EN POESELE ROND

Alex Van Maldegheem bezorgde me enige tijd geleden een handgeschreven bundeltje bladen (16,5 x 12,5 cm) bestaande uit 13 beschreven bladzijden met een Pierlala-lied in 17 strofen gedateerd 6 juni 1875 zonder vermelding van de eventuele auteur. Ik kopieerde het onmiddellijk en borg het op, tot ik het bij toeval opnieuw uit een van mijn laden opdiepte. Pierlala-liederen zijn van alle tijden maar wat me het meest interesseerde is dat het verhaal in het lied zich afspeelt in Meigem en Poesele.

PIERLALA.

Allegretto.

Komt hier al by en hoort een klucht, ik zing van Pier-la - la, een
drol - lig ven - tje vol genucht, de vreugd van zijn pa - pa. Wat
in zijn le - ven is geschied dat zult gy hoo - ren in dit lied : 't is
al van Pier - la - la sa sa, 't is al van Pier - la - la.

*Eerste strofe van het Pierlallied met melodie
dat genoteerd werd door J.F Willems.*

Pierlala is een figuur uit de Vlaamse folklore die bij het gewone volk vooral bekend werd door het gelijknamig liedje dat door Jan-Frans Willems in zijn 'Oude Vlaemsche liederen' werd opgetekend. De graatmagere Pierlala wordt voorgesteld als een schelmenfiguur die graag feest en graag fratsen uithaalt met zijn medemensen en is te herkennen aan zijn pijp en zijn bierpot. Over de oorsprong van het lied schrijft Willems het volgende:

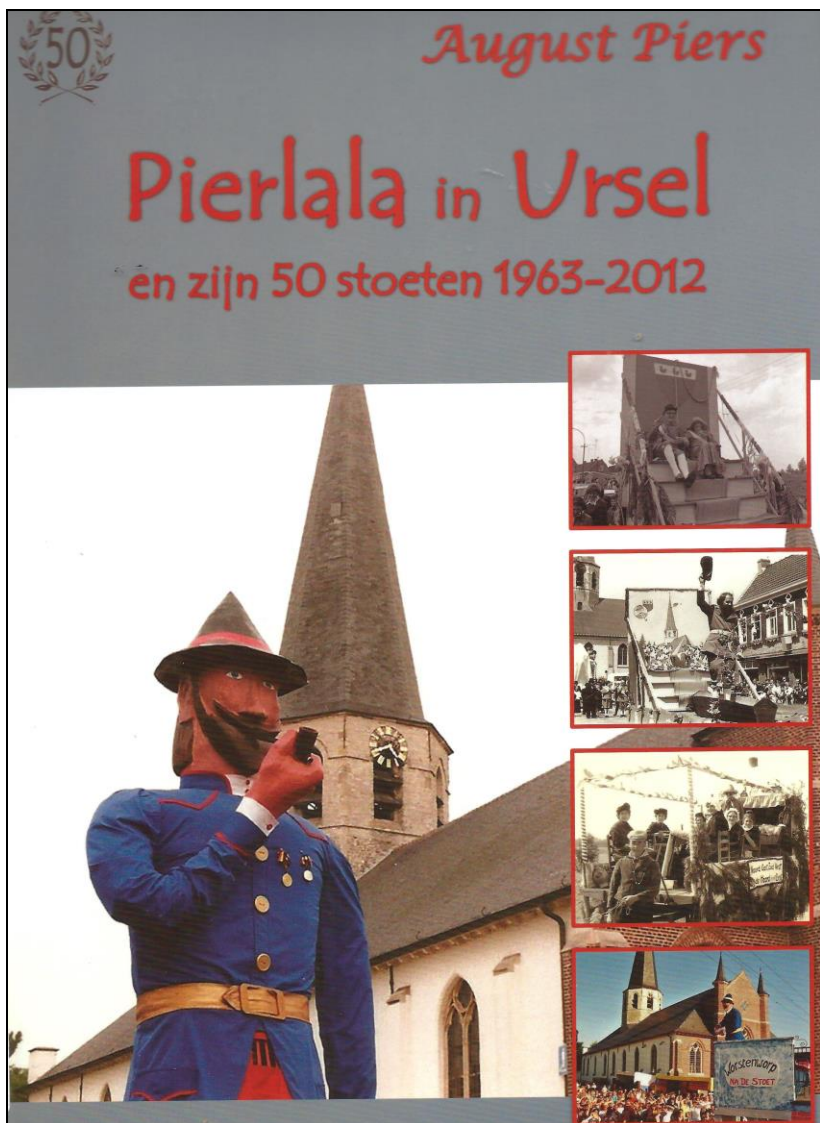
“Dit lied, in Vlaemsch België nog vry algemeen bekend, is opgekomen sedert de invallen der Franschen onder Lodewyk den XIV. De tekst van hetzelfde neemt by elke nieuwe en gewigtige gebeurtenis een nieuwe vorm an; doch telkens staet Pierlala uit zyn graf op en spreekt zyn vonnis uit over de plaets hebbende omstandigheden. Hy vertoont zich dan als een Waelsche Epimenides, die den Vlaming komt bezoeken om hem tegen dreigend gevaer te waarschuwen. Zyn refrein bestaat veelal uit een paer fransche woorden.”

Zijn naam wordt verklaard als een samentrekking van de naam 'Pier' en het Franse 'la la', omdat in het oude lied meerdere Franse uitspraken te horen zijn (“sa bon, zei Pierlala, ha ha, sa bon, zei Pierlala”). De naam Pierlala wordt ook gebruikt voor een leutig of speciaal persoon of als speelse naam voor de dood of de duivel.

Als personage doet hij denken aan Tijl Uilenspiegel vooral omdat hij ook graag fratsen uithaalt met de mensen maar hij is niet zo dapper als Uilenspiegel en gaat de problemen liever uit de weg met een kwinkslag. Pierlala kan ziek worden en sterven, maar telkens opnieuw slaagt hij er in om uit zijn doodskist te ontsnappen waarna hij in zijn lied commentaar geeft op de plaats, de aanwezigen of de actualiteit.

De legende wil dat Pierlala vaak door Noord-Frankrijk, Vlaanderen en Nederland rondtrok als liedjeszanger of marskramer maar steeds keerde hij terug naar zijn geboortedorp. De oudste vermelding van een Pierlala-achtige figuur komt uit de Hansestad Stade in Duitsland. Stade ligt tussen Cuxhaven en Hamburg aan de oevers van de Schwingen. Het is een der oudste steden van Noord-Duitsland waar tijdens de 14de eeuw in opdracht van de abdijen de heidegronden werden ontgonnen. Vóór 1500 vierde men toen al een 'Beurlala', 'Bierlala' en/of 'Petermaenchen', waarvan net als de Gentse en Urselse Pierlala een houten figuurtje bestaat, dat dezelfde kledij draagt en een pijp in de hand heeft. De folkloristische figuur komt echter alleen voor in Stade; in de rest van Duitsland is hij onbekend.

De legende bij ons ontstond vermoedelijk tijdens de 17de eeuw en kent meerdere versies. In alle verhalen en liedjes komt wel de scène voor waarin de grappige, magere Pierlala begraven wordt en weer uit zijn kist springt. De eerste geschreven vermelding valt te lezen in een Noord-Nederlands liedboekje uit 1675, maar het lied is vermoedelijk veel ouder. In de 18de eeuw wordt het lied ook populair in Vlaanderen waar zowel Ussel als Gent zich de geboorteplaats van Pierlala toe eigenen.

August Piers schreef in 2012 de geschiedenis van Pierlala in Ursel.

In Ursel hield men tot in 2015 elke tweede zondag van september de jaarlijkse Pierlalastoet. De wagens in de stoet vertelden elk een episode uit zijn leven. Elk jaar lag de nadruk op een andere kant van Pierlala's leven. Honderden figuranten, muziekkorpsen en folkloregroepen uit de omliggende gemeenten namen hieraan deel. Men verkocht dan ook Pierlalabier en Pierstolets (pistolets). Volgens de inwoners van Ursel werd Pierlala er geboren op de Katerhoek (op de hoek van de Pierlalaweg en de IJzeren Hand). In het dorp staat er ook een Pierlalabeeldje met de inscriptie: "Ik ben thuis zei Pierlala sa sa."

Dat er in 2015 en 2016 geen stoet uitging is het gevolg van dat er steeds minder mensen en groepen bereid waren of in de mogelijkheid waren om deel te nemen, m.a.w. er waren te weinig deelnemers wilde men niet inboeten aan kwaliteit

In 1821 werden in Gent 19 strofen van een politieke versie van het Pierlalalied geschreven waarin de geschiedenis van Gent wordt verteld. Vooral de Franse bezetting (eind 18de eeuw-begin 19de eeuw) en de strijd tegen Napoleon met Russische en Duitse hulp krijgt veel aandacht. Pierlala sluit af met een pleidooi voor vrede en arbeid binnen het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden.

Pierlala werd in 1857 opgevoerd in een katholiek strijdblad 'Pierlala' dat ter gelegenheid van de gemeenteraadsverkiezingen werd uitgegeven om het liberaal blad 'Baas Kimpe' te bestrijden.

Hoofding van het weekblad Pierlala van 30 september 1934.

NOG UIT LANDEGEM.

Er is daar ievers een meiske dat hoeden krult en menschenhaar maakt ! Assa, wat vertelt Pierlala nu ? Alla, dat meiske maakt hoeden, en 't krult vrouwenhaar. En nu zijn er veel jongens zoo wreed kwaad op dat kind. Ze zeggen dat ze veel te vele babbelt. Is dat misschien in konkurrentie. mee heur zuster, want van dat zusterke kregen we al dikwijls babbelklachten.

De jonge gasten van Landegem spreken van aan 't haarkrullend hoedenmaaksterke nen diploma te geven, gelijk er in den tijd eene verdiend werd door de meiden van Menheer Pastoor, en deur een vurige Gabrielleke.

Bij de laatste es er pertan veel verbeteringe, want z'en kommeert bijlange zoo vele niet meer.

Maar veur dat haarkrullend braaf kind hebben we toch ne goeie raad : Iemand van uwen stiel, mijn braaf kind, die dan nog herberg houdt erbij, moet drie dingen goed kennen : Hooren, zien en zwijgen. Want 't is natuurlijk dat de andere menschen al diene klaps niet verdragen, en dat er dan iets over u ook gezegd wordt. En dat is allemaal niet noodig, de zaken zijn al moeilijk genoeg.

Niet vergeten, hé, braaf kind ? Hooren, zien en zwijgen!

Weekbladfragment van 9 september 1934 waarin een jonge roddelaarster uit Landegem een waarschuwing krijgt van Pierlala.

In 1921 rolde in Gent het eerste weekblad PIERLALA van de persen. Het kondigde zich aan als 'Humoristisch weekblad voor 't Vlaamsche Land'. De uitgeefster was Leonie De Moerloose uit de Theresiastraat 16 in Gent. Het satirisch weekblad kan het best omschreven worden als een roddelblaadje vol spot en schimpscheuten dat wel regelmatig de nagel op de kop sloeg. Het blad spitste zich vooral toe op de actualiteit in Gent, was gematigd Vlaams gezind en nam graag de socialisten op de korrel. Er waren enkele vaste rubrieken zoals 'Kaffeepraat' en 'Rond de stad' en de op het platteland zeer populaire rubriek 'Uit onze Vlaamsche buitengemeenten'. De lokale (anonieme) correspondenten spaarden hierin geit noch kool. Wie iets mispeuterd had, iemand bedrogen of belasterd had en er zo maar trachtte mee weg te komen, riskeerde figuurlijk aan de schandpaal te worden genageld in 'den Pierlala'. De vaak beledigende, spottende en bijwijlen dreigende toon van de bijdragen werd door Jan met de pet fel gesmaakt en het was bij ons algemeen bekend dat na de hoogmis op zondag de meeste gesprekken vooral gingen over hij of zij die in 'den Pierlala' stonden. In de jaren 1930 kostte een jaarabonnement op het weekblad 25 frank, een abonnement van een half jaar kostte 13 frank en een van drie maanden 7 frank, losse nummers kostten een halve frank.

Onder de hoofding van het blad stond het bekende Pierlala-versje:

Als Pierlala in 't kistje lag
Mee zijn twee billekes bloot,
De klokken luidden bim! bom! Bo!
De dooden keeren niet weerom!
"Ik wel" zei Pierlala sasa!

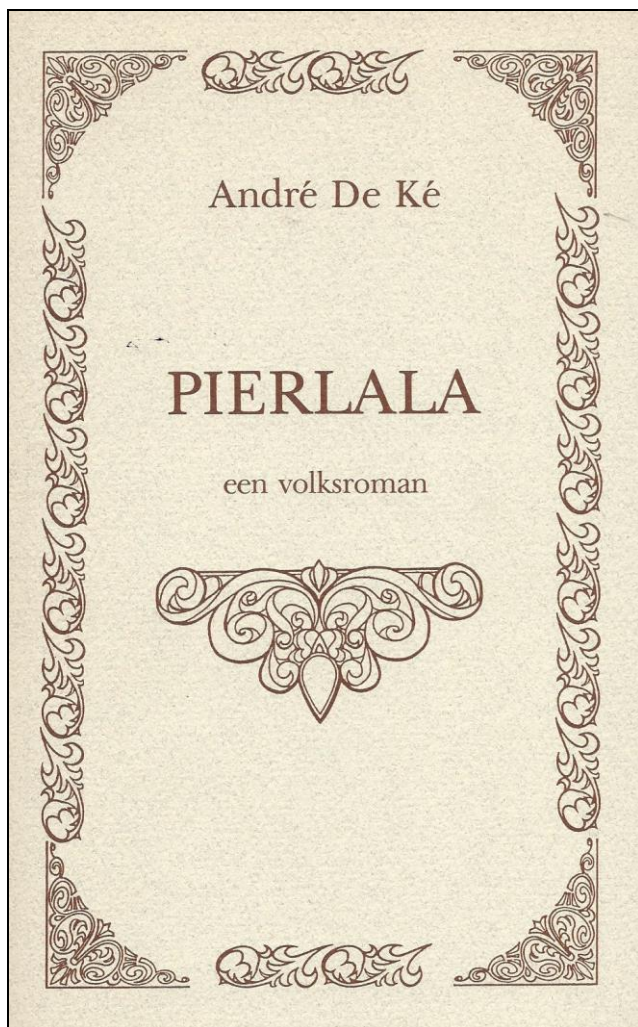
Het blad werd uitgegeven van 1921 tot 1934. Daarna veranderde de naam in 'De gieljotiene van Pierlala' (tot 1943) o.l.v. A. De Munnynck-Zoon op hetzelfde adres.

Peter Brausch wijdde er een proefschrift aan voor een speciale licentie communicatiewetenschap in 1997 onder de titel: Pierlala/De Gieljotiene.

In Gent heet de figuur sinds 1984 'Pierke Pierlala' en draagt hij een 'Pierrot-kostuum'. In Gent wordt beweerd dat ze hun kritische ingesteldheid en humor aan de man te danken te hebben. Tegenwoordig kennen we Pierke Pierlala als een personage waar Luk De Bruyker zijn stem en gezicht aan verleent. Samen met Freek Neiryndck richtte hij in 1983 't Spelleke van Drei Kluite' op. Met dit initiatief geven ze jaarlijks voorstellingen, o.a. tijdens de

Gentse feesten. Pierke Pierlala geeft dan een politiek satirische monoloog voor volwassenen

Buiten Gent en Ursel vinden we hem niet vaak terug, toch is er sinds 1953 in Sint-Truiden een volksdansgroep naar hem genoemd.

André De Ké schreef in 1989 de volksroman Pierlala.

De Aalterse auteur André De Ké schreef in 1989 een volksroman over de schalkse figuur Pierlala die hij laat leven in de eerste jaren van de Franse bezetting (1794-1799). Pierlala deserteert uit het Oostenrijkse leger en na lange omzwervingen door steden en dorpen neemt hij deel aan de Boerenkrijg in 1798.

Het Pierlallied uit de verzameling van Alex Van Maldeghem gaat over een jonge deerne uit Meigem die het niet al te nauw neemt met haar verloving en een oogje heeft op een jonge man uit Poesele die haar blijkbaar niet (meer) vertrouwt en haar afwijst zodat ze het voorwerp wordt van de spot van de dorpelingen.

Meyghem ommegang (1) met het vervolg op Poesele-nuchting (2) 6 juni 1875

1

Ik ben naar meyghem-ommegang gegaan

Gij moet mij wel verstaan

'K ben daar in een herberg gegaan

Ja zonder stillestaan

Binnengekomen 'k zet mij daar }

Bij mijnen vriend en dat is waar }

Een muzikant zei pierlala sasa } bis

Een muzikant zei Pierlala }

2

Drij mensen zaten daar ook blij

Een eindeken van mij

Onder hen was een die kwam en zei

Ach! vriend wilt gij voor mij

Ja doet mij toch eens een plezier }

Maar toch op een goede manier }

Zeg voort zei pierlala sasa } bis

Zeg voort zei pierlala }

3

Zij sprak 'k zou toch eens geerne gaan
Naar Poesele die stad
Wilt gij met mij eens mede gaan
Dat waar voor mij een schat
'K dacht dat is toch wonderbaar }
'K zei 'k zal 't zeggen aan uw minnaar }
Die daar zit zei pierlala sasa } bis
Die daar zit zei pierlala }

4

Zei sprak ach neen doet dat toch niet
'K wil hem te Poesele niet
Maar ik dacht toch dat is een lol
Van valsheid zijt gij vol
Zij is dan acht dagen daarnaar }
Ja met mij en ma sœur tegaar }
Gegaan zei pierlala sa sa } bis
Naar Poesele zei pierlala }

5

Maar daar gekomen met mijn dank
Zag ik haar aan de gang
Wij vonden daar veel mensen staan
Maar geene die mede gaan
Maar zie daar komt een oude vriend }
Die haar toch een weinig bemind }
'K was ontlast zei pierlala sasa } bis
'K was ontlast zei pierlala }

6

Maar een klein weinig tijd daarnaar
'K zie hun niet meer te gaar
Zij liep bijna g'heel poesel rond
Of hij daar nergens stond
Vinden kon zij hem niet in een hoek }
'K zei wij gaan naar de meulenhoek (3) }
Langs dees straat zei pierlala sasa } bis
Op den hoek zei pierlala }

7

Wij zijn dan op dien hoek gegaan
Daar vonden wij hem staan
Wij zijn dan samen voort gegaan
En somwijlen eens binnengegaan
Maar op het einde van den dag }
Ze was weg want niemand die haar zag }
Waarschijnlijk zei pierlala sasa } bis
Met haar buize zei pierlala }

8

Ik zei dan tegen haren vriend
Wilt gij meegaan met mij
't is in mijn huis dat gij haar vind
Daar zijt gij er toch bij
Maar hij en gaf er niet meer om }
En keerde weer zoo rap hij kon }
Aan poesel-waele (4) zei pierlala sasa } bis
Aan poesel-waele zei pierlala }

9

Ik ben dan maar naar mijn huis gegaan
Met ma soeur ook bij mij
'k dacht dat zij zal toch niet blijven staan
't waar nog een last voor mij
Want 't was bij negen ure laat }
Eer zij van Poesee voortgaat }
Met haar zei pierlala sa sa } bis
Met haar buize zei pierlala }

10

Maar 't huis gekomen o wat spijt
'k en was ze nog niet kwijt
Zij sprak 't is laat en 'k ben beneid
Van droefheid en van spijt
Maar 'k zal voort met de Nevelsche gaa }
Maar 'z hadden 't ook algauw verstaan }
'K was blij zei pierlala sasa } bis
'K was blij zei pierlala }

11

De Nevelsche zijn dan voortgegaan
't is aardig om verstaan
Den eenen tegen de andren zei
Wij willen haar hier niet bij
Zij zijn dan naar de Kalsije (5) gegaan }
Langs ene straat gij moet mij verstaan }
Aan poesel-kruisken (6) zei pierlala sasa } bis
poesel-Kruisken zei pierlala }

12

Daar stond ze nu in groot verdriet
Als zij haar buis beziet
Zij is naar poesele weergekeerd
Vol droefheid en hartzeer
En sprak wilt gij toch medegaan }
Want ik ben toch zo overlaan }
Van mijn buize zie pierlala sasa } bis
Van mijn buize zei pierlala }

13

'K heb dan gedregen hare buis
Ja zelfs tot in haar huis
En daar smeed ik met groot gedruis
Hare buis in haar huis
Den vader zei wat is nu dat }
Want hij kon toch niet peizen wat }
Het was zei pierlala sasa } bis
Het was zei pierlala }

14

Maar zij heeft dan van niet gebaard
'T was geen troef in haar kaart
Den vader zei ziet gij 't nu kind
Niemand die u bemind
Hij zei te Poesele is 't niet goed }
Want 't is dat, dat mij beven doet }
Als gij uitgaat zei peirlala sasa } bis
Als gij uitgaat zei pierlala }

40

15

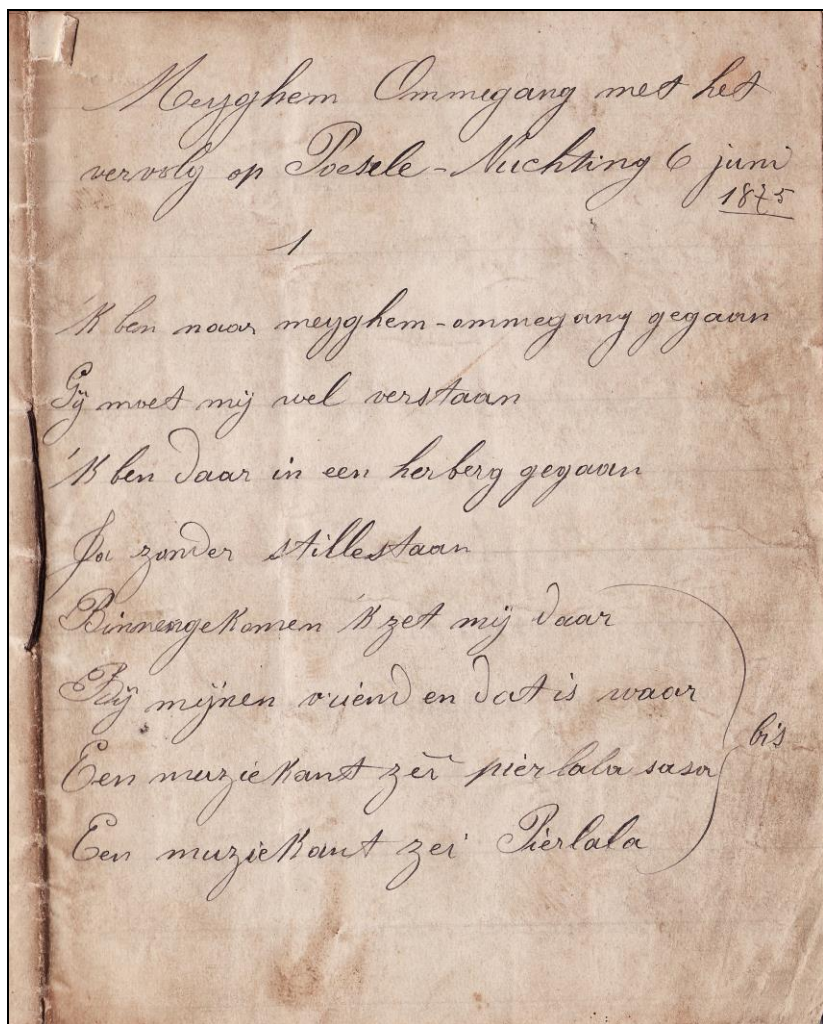
Ik ben dan naar mijn huis gegaan
In de klaarte van de maan
~~Maar ik zei haar 't zal niet geschien~~
~~uw vaders zal 't verbien~~
~~'K zei haar op spot met eenen grim-~~
Maar het was nog al redelijk heet
Want ik heb veel gezweet
Maar 'k heb toch veel plezier gehad }
Omdat zij had een buis gehad }
Van een meter zei pierlal sasa } bis
Van een meter zei pierlala }

16

En nu om 't eindigen mijn lied
Het is toch zoo geschied
Want daarom liegen zou ik niet
Ja zij had veel verdriet
Maar zij heeft nog kwaad toe geweest }
Omdat ik vrolijk was van geest }
Om haar buize zei pierlala sasa } bis
Om haar buize zei pierlala }

17

Laatsmaal gaf ze mij te verstaan
'K zal eens naar poesel gaan
Maar ik zei haar 't zal niet geschien
Uw vader zal t u verbien
'K zei haar op spot met eenen grim }
Ze zijn te poesel veel te slim }
't speet haar zei peirlala sasa } bis
't speet haar zei pierlala. }

Eerste bladzijde van het Pierlallied uit 1875.

Verklaring van enkele woorden:

(1) Meigem ommegang: Na de vijfde kruistocht werd van uit Jeruzalem in 1223 een stukje van de geselkolom van Jezus meegebracht naar Rome. Het jaar daarop bracht een norbertijn uit de abdij van Drongen hiervan twee

stukjes mee naar Meigem. Haast onmiddellijk kwam er aldaar een verering met ommevang op gang met de vraag om genezing te bekomen voor bloedziekten. Later is hieruit de Heilig Bloedprocessie te Meigem ontstaan.

(2) Poesele nuchting: 10 augustus, feestdag van de heilige Laurentius, patroon van de kerk van Poesele. In de 19de en het begin van de 20ste eeuw kwamen de bedevaarders hier zeer vroeg in de morgen aan, vandaar dat men deze bedevaart *Poesele nuchting* noemde. Niet alle bedevaarders hadden echter even vrome intenties. In de tijd dat de waterpompen nog buiten stonden, werden de trekkers van de pompen in het voorbijgaan meegenomen en aan de kerkingang achtergelaten. Tot begin de jaren zeventig van vorige eeuw werd de feestdag van de patroonheilige in Poesele gevierd als een zondag, d.i. met vroegmis, hoogmis, vespers en lof.

(3) Meulenhoek: De Molenhoek in Lotenhulle. Vanuit de Poekestraat in Poesele komt men via de Lentakkerstraat in Lotenhulle terecht. Ongeveer halverwege tussen de grens met Poesele en de steenweg Deinze-Aalter ligt de Molenhoek. De wijk werd genoemd naar de Prosdijmolen die er in 1785 was opgericht door de Poeselse burgemeester Adriaan De Clercq.

(4) Poesel Waele: Poesele wal, de samenvloeiing van de Poekebeek en de Neerschuurbeek aan de brug over de Poekebeek in Poesele.

(5) De kalsije: De Bredeweg of, toen de kasseiweg van Nevele naar Lotenhulle. De weg werd in 1952 verbreed en gebetonneerd.

(6) Poesel-kruiske: Het kruispunt van de Bredeweg en de Beentjesstraat in Poesele.

BRONNEN:

A. PIERS, *Pierlala in Ursel en zijn vijftig stoeten 1963-2012* (Ursel, 2012).

M. VERSTRAETE, Over Pierlala te Ursel, in *Ons Meetjesland*, 1972, nr. 4 p.

J.F. WILLEMS, *Oude Vlaemsche liederen, ten deele met de melodieën*, (Gent, 1848), p. 300-304.

Verzameling Alex Van Maldeghe, Nevele.

NIEUWS UIT HET 'LAND VAN NEVELE' IN DE ADVERTENTIES VAN DE 'GAZETTE VAN GEND' (JAARGANGEN 1807-1815)

In de voorbije *Land van Nevele*-jaargangen publiceerden we een aantal bijdragen met advertenties en berichten opgenomen in de *Gazette van Gend* in de jaren **1755 tot 1806**. We vullen dit nu aan met een nieuwe bijdrage, die andermaal een keuze bevat van gelijkaardige berichten uit de daarop volgende periode, m.n. de jaren **1807 tot 1815**.

Ook deze selectieve bloemlezing, die een zeventigtal verschillende items omvat, betreft mensen en dingen in de gemeenten binnen het werkgebied van de Heemkundige Kring van het *Land van Nevele*. We deden opnieuw een representatieve keuze van teksten, betreffende o.m. de openbare verkoping of verhuring van woningen, herbergen, hofsteden, wind- en rosmolens, een stokerij, een partij bomen of maaigras, een stuk land, bos of meers, huisraad, een brouwerssalaam... Er zijn ook de advertenties met betrekking tot de sterfhuizen (bij verkoping voor uittreden uit de onverdeeldheid bijvoorbeeld - vaak met opsomming van de berechtigde erfgenamen), de diefstal van een koe, oproepen in verband met vermiste personen (twee vrouwen en één man), verdienstelijke leerlingen van het Pensionaat van Tielt, enzovoort - geen spectaculaire, maar allemaal heel gewone, doordeweekse feiten uit de typische samenleving van twee eeuwen geleden.

Wat meer specifiek de hier behandelde periode betreft, dient gewezen te worden op de ruimere politieke tijdscontext. De Fransen bezetten onze gewesten al meer dan tien jaar (sinds 1794) en keizer Napoleon voert oorlog in heel Europa, van Spanje tot Rusland. Voor dit alles wordt verwezen naar het aparte **Tijds kader**.

De toponiemen en de herbergnamen zijn door ons *gecursiveerd*. De volgorde van de advertenties is chronologisch, volgens de respectieve data van publicatie. De krantentitel 'Gazette van Gend' (die in de loop van de behandelde periode enkele keren van naam verandert) blijft gemakshalve in de bronvermeldingen afgekort tot GvG. Opvallend is wel het vrij grillig verloop van het aantal advertenties per jaar. Gemiddeld zijn er jaarlijks slechts zowat een achttal. Maar in 1812 en 1813 was er geen enkele advertentie, in 1810 daarentegen, plots en onverwacht, niet minder dan eenentwintig. Deze uitersten liggen wel héél ver uit elkaar...

Wat de verdeling van de advertenties over de resp. gemeenten van het oude *Land van Nevele* betreft, staat Nevele (23 items) vanzelfsprekend vooraan, gevolgd door Vosselare (11 items), Meigem en Merendree (elk 8

items). Daarna komen nog Lotenhulle (7) en Hansbeke (6), Maria-Leerne en Vinkt (elk 5 items). Nauwelijks vertegenwoordigd zijn Landegem en Martens-Leerne (elk 4 items), Bachte en Poesele (elk 3), Zeveren (2) en Poeke (1). Wegens verband met het Nevelse zijn hier ook advertenties opgenomen betreffende Deinze (3 items), Deurle, Gottem en Nazareth (elk 1 item).

Tijds kader 1806-1815

1806

Op 14 oktober verslaat Napoleon de Pruisen (koning Friedrich Wilhelm III) bij *Jena-Auerstedt*.

1807

Op 14 juni wint Napoleon de slag bij *Friedland* (ten Z.O. van Koningsbergen, Oost-Pruisen) tegen de Russen.

1808

Napoleon valt Spanje binnen, zet koning Ferdinand VII af en stelt zijn eigen broer, Joseph Bonaparte, aan als koning.

1809

Op 5-6 juli wint Napoleon de Slag bij *Wagram/Essling* aan de Donau (onderdeel van de Oostenrijkse Oorlog). Napoleons strijd met de paus doet zijn populariteit in België dalen; de Belgische bisschoppen (o.a. mgr. de Broglie) gaan in het verzet tegen de Franse keizer.

1810

Napoleon bezoekt België andermaal, nu vergezeld door zijn tweede vrouw Marie-Louise.

1812

Op 14 september trekt Napoleon *Moskou* binnen; op 19 oktober verlaat hij de door brand verwoeste stad en op 18 december is zijn rampzalige veldtocht tegen Rusland ten einde: *la Grande Armée* is gedecimeerd.

1813

In de *Volkerenslag bij Leipzig*, op 16-19 oktober 1813, verslaan de coalitielegers van Rusland, Pruisen, Oostenrijk en Zweden het Franse leger.

1814

Januari: enkele maanden na de *Slag bij Leipzig* wordt België geleidelijk ontruimd door de Franse troepen, die zich op Parijs terugtrekken. Op 11 april treedt Napoleon af (Verdrag van *Fontainebleau*). Op 1 augustus aanvaardt koning Willem I de soevereiniteit over België, dat nu opgaat in het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden..

1815

Op 26 februari verlaat Napoleon het eiland Elba. Maart-juni: de *Honderd Dagen* van Napoleon. In de *Slag bij Waterloo*, op 18 juni 1815, wordt hij verslagen door de verenigde legers van de hertog van Wellington en Blücher.

GAZETTE VAN GEND 1807

HERBERG DEN PAUW TE KOOP IN NEVELE

GvG nrs. 1349, 1399, 1403 en 1406 van 19 februari, 17 en 31 augustus, 10 september 1807.

Op verzoek van P. Dierikx, zilver- en goudsmid op de *Groenselmerkt* te Gent, wordt uit de hand te koop (of te huur) gepresenteerd: een schoon huis en erf, gestaan en gelegen te Nevele *recht over de kerke*, zijnde een oude, welbeklante herberg, genaamd *den Pauw*¹, voordien bewoond geweest door de weduwe van Lieven Cannoodt en actueel door Louis Gheldof. Het is in die herberg dat zitting gehouden wordt door de vrederechter van Nevele en waar ook 'andere publique vergaederingen' plaats hebben. Vrij vanaf 1 oktober 1807. Het huis is belast met een losrente van 400 £ gr. kapitaals, die de koper te zijnen laste zal mogen aanvaarden en die kan dienen als eerste betaling op de koopsom. Inlichtingen bij notaris van Hulle en Louis Gheldof, beiden te Nevele.

EEN VROUW VERMIST IN NEVELE

GvG nrs. 1352 en 1353 van 2 en 5 maart 1807.

Sedert donderdagavond 12 februari 1807 wordt in Nevele vermist: de vrouw van Francies Beelaert, in de 60 jaren oud, tamelijk lang en redelijk kloek van lichaam. Op de linkerzijde van de kin heeft ze een klein met haar begroeid teken; haar neus is bultig; om de hals hangt een gouden kruis 'met een slot en zwarte trense' (= gevlochten bandje); op het hoofd draagt ze een ondermuts en een 'yzerken met goude pootjes' en aan de rechterhand haar gouden trouwring. Ze gaat gekleed in een witte gelapte lijfrok, een tijken lijfje met kleine blauwe en witte strepen, een onderrok

¹ Zie: N. Kerckhaert, *Oude Oostvlaamse huisnamen*, dl. 4 (Gent, Prov., 1990), p. 94 (met drie archivalische attestaties, resp. uit 1630, 1714 en 1737) en J. Luyssaert, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600. Nevele, Sint-Denijs-Westrem/Poesele*, 2011, p. 34-35: deze herberg wordt voor het eerst vermeld in 1598 en ze was toen eigendom van *Jan van daele brauwer Inde(n) pau tot ghent*.

van twee verschillende stoffen, een tweede rok met blauwe en witte strepen 'van vlaeming' en een derde rok van bruin laken. Voorts een jak van bruin laken, een bruine katoenen halsdoek, een blauwe lijnwaadse voorschoot, witte zakken met witte linten geboord en witte 'sayette' (sajet = garen uit korte wolvezels) kousen. Men vraagt inlichtingen over de vermiste, te berichten aan Francies Beelaert, wonende te Nevele in de herberg *den Roskam*², waar de informant een beloning van 12 Franse kronen zal krijgen.

EEN PARTIJ ZAAILAND TE KOOP IN NEVELE

GvG nrs. 1360 en 1361 van 30 maart en 2 april 1807.

Op verzoek van de familie Hallaert (m.n. juffrouw Marie Anne Hallaert en het echtpaar Pieter Lommez-Louise Hallaert, wonende in Nevele) wordt op 6 april in de herberg *de Roose*, bewoond door Jacques Cannoodt *op de Plaetse* te Nevele, openbaar verkocht: een schone partij zaailand aldaar, met medegaande een hoekje bos, beplant met bomen; palende aan de goederen van de Gentse kanunnik van der Venet, de Nevelse notaris van Hulle, mr. van den Berghe te Deinze e.a.m.; 2 ha 44 a 4 ca groot, of 1 bunder 743 roeden; gebruikt, met nog andere gronden, door Francies de Raedt, te Meigem, nog tot kerstavond 1811. De jaarlijkse pachtwaarde van dit stuk zaailand bedraagt 13 £ gr. courant. Inlichtingen op het kantoor van notaris Judocus Albert Seriacop, te Nevele.

EEN HOFSTEDE EN ZAAILAND TE KOOP IN VOSSELARE EN MARTENS-LEERNE

GvG nr. 1364 van 13 april 1807.

Op zaterdag 18 april 1807 wordt in de herberg van sieur Pieter de Vreese te Sint-Martens-Leerne een openbare verkoping gehouden, verdeeld over zeven kopen.

Kopen 1 tot 3: drie partijen zaailand, samen 2 ha 24 a 50 ca groot, of 5 gemeten, gelegen te Vosselare *by de Moerstraete*, gebruikt door Guillielmus Hertoge (jaarpacht: 20 £ gr.).

Koop 4: een partij zaailand, 44 a 90 ca groot, of 300 roeden, gelegen te Sint-Martens-Leerne, *W. de Moerstraete*, gebruikt door Francies van den Bossche (jaarpacht: £ 3-3-4 gr.).

² Niet vermeld door N. Kerckhaert, *Oude Oostvlaamse huisnamen*, dl. 4 (Gent, Prov., 1990). De herbergnaam dateert mogelijk pas van na 1796.

Kopen 5 en 6: twee woonhuizen met medegaande erven, gelegen te Sint-Martens-Leerne by de kerke, gebruikt door Livinus Brochet en de weduwe N. Standaert (jaarpacht: 13 £ gr.).

Koop 7: een bezette losrente van 1269,84 fr., of 100 £ gr. wisselgeld kapitaals (à 5 %), ten laste van Baudewyn de Meyer te Drongen (in de Schuyterstraete).

Inlichtingen bij de Nevelse oud-notaris Jean-François van Melle.

D At men met het houden van eenen superebondanten en laesten zittag, op zaterdag 18 april 1807, ten dry aren naer middag, in de herberge van sieur Pieter de Vreese, binnen de commune van S. Martens-Leerne, aende meestbiedende zal te koopen veylen en absolutelek laeten verblyven, onder de dry eerste koopen, eene benuyste, beschuerde en beplante Hofstede, met dry partyen Zieyland, te laemen groot 2 hectaren 14 aren 50 centiaeren, ofte 5 gemeten, gelegen binnen de commune van Vosselaere, by de Moerstraete, gebuuykt door Guilielmus Hertoge, ten L 20-0-0 gr. 18 jaers. Onder den IV. koop, eene partye Zieyland, groot 44 aren 90 centiaeren, ofte 300 roeden, gelegen op de commune van S. Martens-Leerne, west de Moerstraete, gebuuykt door Francies van den Hofsche, ten L 3-3-4 gr. 18 jaers. Onder de V. en VI. koopen, twee Woonhuizen en Erven, daer medegaende, binnen de voorzeyde commune, by de kerke, gebuuykt door Livinus Brochet en de weduwe N. Standaert, ten L 15-0-0 gr. 18 jaers. En onder den VII. en laesten koop, eene bezette Los-rente van 1269 francs 84 centimen, ofte L 100-0-0 gr. wisselgeld kapitaels, croiseerende à penning 20, ten laste van Baudewyn de Meyer, tot Drongen, in de Schuyterstraete. Alles breeder na uytwyzens de conditien daer van zynde, berustende ter inspectie van een ieder zoo in de voormelde herberge, als ten comptoire van Jean-François van Melle, oud-notaris binnen de commune van Nevel, tot de directie van deze verkooping geautoriseert.

EEN OLIEROSMOLEN TE KOOP IN NEVELE

GvG nr. 1386 van 2 juli 1807.

Wordt uit de hand te koop gepresenteerd: een olierosmolen, 10 jaren geleden nieuw gemaakt, in zeer goede staat. Inlichtingen bij de eigenaar, m.n. Jean-François van Melle, te Nevele.

BOS TE KOOP IN SINT-MARTENS-LEERNE

GvG nrs. 1386, 1387, 1407 en 1409 van 2 en 6 juli, 14 en 21 september 1807.

In de herberg *de Groene Vierschaere* langs *de kasseydeweg* van Gent naar Kortrijk, te Deurle, bewoond door de kinderen van Poucke, worden op 1, 15 en 29 augustus diverse goederen publiek verkocht, w.o.:

Koop 16: een partij bos te Sint-Martens-Leerne, genaamd *den leegen Wauman-bosch*, 1 ha 6 a 39 ca groot, of 714 roeden; onverpacht.

De 27 andere kopen betreffen goederen te Deurle, Drongen (koop 26), en Sint-Denijs (27-28).

Inlichtingen te Gent bij de ontvanger Crombrugge (bij de Kauter) en de notaris Hacquart.

GOEDEREN TE KOOP IN SINT-MARTENS-LEERNE EN NAZARETH

GvG nrs. 1400 en 1401 van 20 en 24 september 1807.

In de herberg van Jacobus Beyaert te Sint-Martens-Leerne wordt op donderdag 27 augustus 1807 een openbare verkoping gehouden van goederen in Leerne (kopen 1 tot 4) en Nazareth (koop 5).

Koop 1: een zeer schoon en gerieflijk huis van twee etages, met de bijgebouwen, dat is gebruikt geweest - tot aan haar overlijden - door de weduwe van sieur Ambrosius van Speybroeck, in erf circa 103 roeden groot, staande *jegens de Plaetse* te Sint-Martens-Leerne, vrij vanaf 1 mei 1808. Instel op 362 £ gr. wisselgeld.

Kopen 2 tot 4: drie behuisde kleine hofsteden, met de medegaande erven, ook staande te Sint-Martens-Leerne, resp. gebruikt door Geeraert de Curte, Pieter van den Bossche en Livin Foncke. Samen verhoogd tot een bod van 261 £ gr.

Koop 5: een partij jong en welbeplant bos in Nazareth, 2 gemeten groot. Instel op 85 £ gr.

Inlichtingen bij ex-griffier Minne (Nevele), notarissen Beernaert (Deinze) en Bruggeman (Sint-Martens-Leerne).

GOEDEREN TE PACHTEN IN NEVELE, POESELE, LANDEGEM EN VOSSSELARE
GvG nrs. 1433 en 1434 van 14 en 17 december 1807.

Door de Administratie van de *Hospicen Civil* (het Bureau van Weldadigheid) te Gent wordt in het openbaar verpacht op 22 december 1807 in de herberg *de Zwaene* in Nazareth:

Lot 1: de helft van een partij land in Nevele, in het geheel 1 ha 46 a 14 ca groot, of 974 roeden, genaamd *den Grooten en Kleynen Hulst*, waarvan de andere helft aan Joannes Verbauwen toebehoort; gepacht door Josephus de Raedt.

Lot 2: de helft van een huis te Nevele in *de Meulestraete*, in pacht gebruikt door de erfgenamen van Judocus van Herzeele.

Lot 3: een kleine hofstede, in Poesele en Nevele, met een dreef en 5 ha 82 a 60 ca land, of 12 gemeten 284 roeden, in vier partijen, gebruikt door Francies Coquyt.

Lot 4: een partij land, gelegen in Landegem en Vosselare, 1 ha 38 a 30 ca groot, of 3 gemeten 22 roeden, deel uitmakende van een grotere partij van 4 gemeten 206 roeden, in pacht gebruikt door Joannes Schollier fs. Adriaen.

Lot 5: een kleine hofstede in Vosselare, met 1 ha 59 a 15 ca land, of 3 gemeten 161 roeden, door Jan Baptiste Thooft gepacht.

De andere loten betreffen gronden te Deinze, Nazareth, Deurle, Kruishoutem en Gavere.

1808

OPENBARE VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE EN LAND IN LOTENHULLE
GvG nr. 1444 van 21 januari 1808.

Op woensdagen 13 en 27 januari en 10 februari 1808 wordt te Nevele, in de herberg *de Roose* bij Jacques Cannood *op de Merkt*, een openbare verkoping gehouden van een aantal goederen te Lotenhulle, verdeeld over zes kopen.

Koop 1: een behuisde hofstede te Lotenhulle, met schuur, stallingen enz., van oudsher genaamd het *Leen ter Biest*³, in erf 99 a 58 ca groot, of 667 roeden.

³ Zie ook: N. Kerckhaert, *Oude Oostvlaamse hoeven* (Gent, Prov. Feder. Toerisme, 1977), p. 43. Daar is sprake van het *Goed ter Biest en te Westhove* te Lotenhulle, dat in 1398 een oppervlakte had van 25 bunderen en eigendom was van Jan van de Steene, die het in 1408 doorverkocht aan de Gentse patriciër Gelnoot van Leyns.

Kopen 2 tot 6: vijf partijen zaailand te Lotenhulle, alle naast elkaar gelegen voor en nabij de voornoemde hofstede, met een dreef daartussen en een kleine partij kapbos.

Hofstede en zaailanden worden gezamenlijk gebruikt door Jan-Francies van Hecke (jaarpacht: 544,21 fr. of 50 £ gr. courant), met recht op pacht tot kerstavond 1810.

Inlichtingen ten kantore van Pieter Lamme, ontvanger en deelsman te Gent, op de Houtleye, rechtover de Bestormpoorte.

GEDWONGEN OPENBARE VERKOPING TE MERENDREE

GvG nrs. 1454 en 1473 van 25 februari en 2 mei 1808.

Deze Franstalige advertentie betreft een gedwongen verkoping (*vente par expropriation forcée*) van een kleine hoeve, die de westelijke helft uitmaakt van een grotere hofstede, in twee gelijke gedeelten verdeeld, waarvan de andere helft toebehoort aan Jeanne van Wassenhove, gestaan en gelegen te Merendree in de wijk *Oostergem*.

Koop 1: de hoeve is een huisje van één bouwlaag, met een kleine groententuin en boomgaard, 75 roeden groot of 11 a 18 ca, palende O. Livin Wille, W. Jeanne van Wassenhove, Z. een aardeweg en N. François Hamelinck.

Koop 2: een partij zaailand van 12 a 22 ca, of 82 roeden, eveneens aldaar gelegen in de wijk *Oostergem*, palende O. Charles Boose, W. Jeanne van Wassenhove, Z. de weg van Merendree naar Lovendegem en N. een wegel. De bovenbeschreven kopen worden gebruikt door Pierre van Wassenhove. De inbeslagneming gebeurde op verzoek van het Bureau van Weldadigheid van de gemeente Landegem, handelend in opdracht van sieur Josse-Albert Seriacop, meier van Landegem en voorzitter van het voornoemde Bureau, gedomicilieerd te Nevele, en ten laste van Martin van Wassenhove, landbouwer te Merendree, hem betekend bij exploit van de Gentse deurwaarder Collignon, dd° 09.02.1808.

OPENBARE VERKOPING VAN GOEDEREN IN VOSSELARE EN LANDEGEM

GvG nrs. 1494 en 1498 van 14 en 28 juli 1808.

Ook deze Franstalige advertentie betreft een gerechtelijke verkoping (*vente par licitation*), ditmaal van een aantal onroerende goederen en hypotheekrenten te Vosselare en Landegem. De Nevelse notaris Charles-Martin van Hulle is tot die verkoping aangesteld door de Gentse Rechtbank bij vonnis van 04.04.1808, ter homologatie van de beslissingen van de familieraad (familie De Meyer - *cfr. infra*). De verkoping zal plaats hebben

op 23 juli en 13 augustus 1808 in de herberg *de Kroon* bij Pierre Messotten te Landegem.

Als opdrachtgevers tot de verkoping worden door de familieraad vermeld:

a. Jacqueline-Therese en Marie-Anne de Meyer, de minderjarige dochters van Josse de Meyer († te Vosselare), uit diens huwelijk met Petronille-Catherine de Rycke; die twee dochters wonen als meiden (*domestiques*) te Vosselare.

b. Jean-François en Pierre-Josse de Meyer, de minderjarige zonen van Jean-Baptiste de Meyer († te Hansbeke), uit diens huwelijk met Marie-Jacqueline Vanderhaegen; de twee zonen wonen in Hansbeke.

Voogd van die vier minderjarige kinderen is Jacques de Meyer, landbouwer te Landegem; voogd zijn ook: Petronille-Catherine de Rycke, mede-eigenares, moeder en voogd van haar twee eigen dochters, en Marie-Jacqueline Vanderhaegen (nu hertrouwd met Jacques-François Vervynckt), rechthebbende op het vruchtgebruik, moeder en voogd van haar twee eigen kinderen.

c. Pierre-Jean van Vooren, en Isabeau-Rose de Meyer.

De bovenvermeldden treden gezamenlijk op als verkopers van de volgende goederen, gelegen te Vosselare (loten 1-7 en 10-13) en Landegem (loten 8-9 en 14), en van een hypotheekrente:

Lot 1: een hoeve en land te Vosselare, 1 ha 2 a groot, genaamd *het Sint-Pietersstuk*; instel op 3769,66 fr.

Lot 2: een partij weide, 19 a 40 ca groot, gelegen als voren in de wijk *Oostbroek* te Vosselare (palend aan lot 1), genaamd *den Kleynen Hollander*, palende W. de rivier *de Calene*; instel op 260,68 fr.

Lot 3: een andere partij weide, 29 a 26 ca groot, gelegen als voren te Vosselare, genaamd *den Hollander*, palende W. de rivier *de Calene*; instel op 435,37 fr.

Lot 4: een hofstede, omtrent 15 a groot, gelegen als voren te Vosselare; instel op 1052,14 fr.

Lot 5: een partij land, omtrent 16 a 50 ca groot, gelegen als voren te Vosselare, palende O. een dreef en N. de straat; instel op 206,80 fr.

Loten 6 en 7: twee partijen land, resp. 45 a en 1 ha groot, gelegen als voren te Vosselare, palende O. de straat; instel resp. 535,37 fr. en 995 fr.

Lot 8: een huis en land, te Landegem dicht bij *het Dorp*, omtrent 13 a 50 ca groot, palende N. de straat en O. het volgende lot; instel op 1088,43 fr.

Lot 9: een ander huis te Landegem dicht bij *het Dorp*, omtrent 4 a 65 ca groot, staande naast het vorige lot, palende N. de straat en W. het vorige lot; instel op 598,63 fr.

Lot 10: een partij land te Vosselare, omtrent 1 ha 78 ca groot, genaamd *het Sint-Pieters-stuk*; instel op 2329,84 fr.

Lot 11: een partij land te Vosselare, omtrent 15 a groot, genaamd *den Stuyven-bilk*, palende O. het voornoemde *Sint-Pieters-stuk* en W. de straat; instel op 181,39 fr.

Lot 12: een partij land te Vosselare, 28 a groot, palende Z.O. een aardeweg; instel op 341,13 fr.

Lot 13: een partij land te Vosselare, 9 a 60 ca groot, palende Z.O. een aardeweg; instel op 116,09 fr.

Lot 14: een huis met tien woongelegenheden en andere gebouwen, te Landegem, 3 a 73 ca groot, gebouwd op een erfpachtgrond (*un terrain emphytiotique*); instel op 304,76 fr.

Lot 15: een eeuwige hypotheekrente ten bedrage van 2539,68 fr. kapitaals, ten laste van Pierre Meiresonne, te Zomergem; instel op 1714,27 fr.

FAMILIE DE ROOSE: ERFGENAMEN IN VINKT, HANSBEKE, MERENDREE EN POESELE

GvG nrs. 1522 en 1536 van 20 oktober en 8 december 1808.

Op verzoek van de familie van Hecke te Kanegem (m.n. Jean, Adrien, François en Norbert van Hecke en hun zuster Caroline, getrouwd met Jean Merville), allen landbouwers aldaar, kinderen van de voornoemde Jean van Hecke, weduwnaar van wijlen Jeanne de Roose, wordt een oproep gedaan om de erfgenamen te kennen van de voornoemde Jeanne de Roose. Onder de gegadigden zijn uiteraard een groot aantal de Roose's (vooral landbouwers: in Kanegem, Ruiselede, Poesele, Hansbeke, Merendree, Drongen en Waarschoot...).

Worden aldus vermeld onder de rechthebbenden binnen het Land van Nevele:

Pierre-Jacques de Roose, strodekker (*couvreur en paille*) te Vinkt;

Marie Françoise de Roose, weduwe van Jean-Baptiste Savaris, landbouwster te Vinkt;

Pierre-Jean de Roose, dagloner (*journalier*) te Hansbeke;

Jacques Roels en zijn vrouw Rose de Roose, dagloners (*journaliers*) te Merendree;

Pierre Darte (gehuwd met Marie-Cornelie de Roose), te Poesele, als voogd over Therese, Reine en Pierre de Roose, alle drie minderjarige kinderen van Joseph de Roose.

Al deze de Roose's zijn erfgenamen ter successie van Jean-Martin de Roose, overleden te Gent (in de laatstgenoemde stad woont ook nog een rechthebbende, Cosme-Damien de Roose).

Een lekkere kluif voor genealogen, om de onderlinge familierelaties na te speuren...

Deze erfeniszaak is eerder al behandeld geweest in de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent, in zitting van 31 maart 1808 (geregistreerd op 26 april 1808). In uitvoering van het vonnis aldaar wordt een openbare verkoping gehouden van een aantal huizen, landerijen, weiden, bossen en renten uit het familiebezit. Volgt dan een opsomming van de te verkopen items, w.o. als eerste lot een woning, bestaande uit twee woonsten, op de Steendam te Gent. En vele andere meer, in totaal 41 loten, gesitueerd in Zomergem, Munkzwalm, Sinaai, Meerbeke, etc. etc.

Zie voorts ook nog: *nr. 1664 van 5 maart 1810*.

HERBERG DE ZWAAN TE HUUR IN NEVELE

GvG nr. 1533 van 28 november 1808.

Door de Nevelse notaris Charles-Martin van Hulle wordt op maandag 5 december 1808 publiek verpacht, voor een termijn van zes opeenvolgende jaren (ingaaende op 9 december a.s.): de oud-vermaarde herberg, genaamd *de Zwaan*⁴, staande in Nevele ten voorhoofde op *de Merkt*, dienstig tot velerlei functies zoals het brouwen, stoken enz. Inlichtingen bij de notaris, en bij Pieter van Parys, ook te Nevele.

1809

N.B. Titelwijziging van de krant

Van 2 januari tot 13 februari 1809 is de titel van de krant ***Gazette van Gend*** (nrs. 1543 tot 1555).

Vanaf 16 februari tot 28 december 1809 heet de krant opnieuw ***Gazette de Gand*** (nrs. 1556 tot 1645). Wij blijven echter ongewijzigd GvG gebruiken als sigle.

⁴ Zie ook: N. Kerckhaert, *Oude Oostvlaamse huisnamen*, dl. 6 (1993), p. 83 (met archivalische attestaties uit 1491, 1574 en 1624) en J. Luyssaert, *Meetjeslandse toponiemen tot 1600. Nevele, Sint-Denijs-Westrem/Poesele*, 2011, p. 246: *eene heerbeerghe gheheeten de zwane te nevele ande plaetse*, anno 1486.

DE HERBERG *DE GROTE KOGGE* IN BACHTE TE KOOP

GvG nr. 1555 van 13 februari 1809.

Openbare verkoping, op zaterdag 18 februari 1809, in de herberg *de Groote Cogge* te *Bachten*, bewoond door Joannes Hertoge. Het is de herberg zelf die verkocht wordt, als volgt beschreven: een herberg, eertijds een brouwerij, met alle aanhankelijkheden, in grond met de boomgaard ruim 27 aren groot, palende O. *den Iperschen heireweg*, Z. *de kasseyde* van Deinze naar Nevele, en N. Augustin Danneels. Vrij vanaf 1809. De voornoemde herberg is door haar schone ligging zeer geschikt voor allerlei functies, o.m. het brouwen en stoken. Inlichtingen bij Jacques Desprez, vrederechter te Deinze, en Martinus Charles van Hulle, notaris te Nevele.

BOMENVERKOPING IN MERENDREE

GvG nrs. 1565, 1566 en 1567 van 20, 23 en 27 maart 1809.

Een 'extra schone en lang verwachte boomvenditie' in Merendree heeft plaats op dinsdag 4 april 1809, met als plaats van bijeenkomst de hofstede van Boer Wanseele aldaar. Worden verkocht:

omtrent 100 kopen allerschoonste eiken en andere bomen, w.o. verscheidene met een lengte van 70 à 80 voeten (= 21 tot 24 m hoogte), geschikt voor molenbouw als 'pestels', molenstaken en asborsten, gerieflijk voor molenbouwers, schipmakers, timmerlieden e.d.m. De bomen staan te Merendree, niet ver afgelegen van den *Brugschen Vaerd*, wat gemakkelijk is voor transport.

OPENBARE VERKOOP VAN GRONDEN IN BACHTE

GvG nrs. 1580, 1582 en 1586 van 11 en 18 mei, en 1 juni 1809.

Op woensdagen 10 en 24 mei 1809, in de hostellerie *den Hert* te Deinze, is er een publieke verkoping van de volgende eigendommen:

Kopen 1 tot 3: een erf, lochting en land, binnen de prochie van Petegem, by Deynze, *Tusschen-Bruggen* (= nu Tolpoortstraat), in het geheel 68 a 25 ca groot.

Koop 4: een hofstedeken in *Bachten*, in de wijk genaamd *Reckelinge*, met schuur, koestal enz., en een partij meers en land, samen 1 ha 16 a 53 ca groot, of 782 roeden, palende Z. *de straete*, N. Frans. van Gansbeke, W. mr. Bracke en O. de kinderen van mr. Morel-Stevens; in cijnspacht gebruikt door Emmanuël van den Berghe (jaarpacht: £ 6-10-0 gr. courant).

Koop 5: drie partijen land, binnen de commune van *Bachten*, samen 711 roeden groot, palende O. de weduwe van Louis van Wonterghem, N. en W.

mr. du Bois en Z. *de straete*; in pacht gebruikt door Emmanuël van den Berghe, zonder voorwaarde.

Inlichtingen bij notaris Hacqart, te Gent (recht over *den Tribunal Civil*).

PUBLIEKE VERKOPING VAN EEN RENTE IN ZEVEREN

GvG nrs. 1595, 1596 en 1597 van 6, 10 en 13 juli 1809.

Op 15 juli 1809 wordt in Deurle in de herberg van Joannes de Backer *op het Dorp* een openbare verkoop gehouden van een aantal patrimoniële gronden en renten.

Koop 5: een rente van 250 £ gr. wisselgeld kapitaals, à 4 %, ten laste van de kinderen van Jacob Francies van Ooteghem te Zeveren, en bezet op goederen aldaar.

Inlichtingen bij de ontvanger Livinus van Crombrugghe, te Gent (bij *den Kauter*).

VERKOPING VAN EEN BOS EN EEN RENTE IN VOSSELARE

GvG nrs. 1605 en 1609 van 10 en 24 augustus 1809.

Op verzoek van verscheidene belanghebbenden wordt een openbare verkoping gehouden. Onder die belanghebbenden zijn ook: 5. Pieter Joos, koperslager te Nevele; 8. Philippe Tourcel, wever te Nevele, als medegerechtigden ter successie van wijlen sieur Thomas vander Meeren, overleden te Gent op 9 juni 1795. De verkoping heeft plaats op 17 augustus 1809 in de Volderstraat te Gent, in het beluik van de Rechtbank van Eerste Aanleg, door de rechter-commissaris de Caigny, die daartoe was aangesteld door de voornoemde Rechtbank. Worden verkocht:

Koop 1: een partij bos te Vosselare in de wijk genaamd *de Midder-nachten*, 1 ha 82 a 11 ca, of 1226 roeden groot, met de daarop staande bomen (het slaghout niet inbegrepen), palende O. de erven van de kanunnik Dellafaille, met *den Seyzen-bosch*, Z. en W. de heer Dellafaille d'Huyse en N. de erven van Roeland de Wulf; gebruikt door Pieter Coen (jaarpacht: 6 £ gr. courant, of 65,30 fr.), nog tot kerstdag 1809.

Koop 5: een rente van 3809,52 fr. kapitaals, verkend door Guilielmus de Meester, zoon van Lieven, wonende te Vosselare, en door hem bezet op onroerende goederen (cfr. akte voor notaris Jan Francies van Melle dd° 9 juni 1791).

De overige kopen (2 tot 4) betreffen goederen te Gent.

Inlichtingen bij avoué Joan. d'Huyvetter in de Majorlynstraat te Gent, bij notaris Apers in de Catalognestraat te Gent, en bij de notarissen Daeninck en van Hulle, resp. te Zomergem en te Nevele.

GERECHTELIJKE VERKOPING TE DEURLE

GvG nrs. 1607 en 1611 van 18 en 31 augustus 1809.

Op 29 augustus en 12 september heeft in Deurle, in de herberg *de Groene Vierschaere* bij Augustinus van Poucke, een openbare verkoping plaats van een aantal goederen, gelegen in Deurle (de kopen 1 tot 7) en Latem (koop 8). De verkoping wordt geleid door Jan-Baptiste Bekaert, keizerlijk notaris te Zwijnaarde, daartoe benoemd door de Burgerlijke Rechtbank te Gent.

De verkoping gebeurt op verzoek van een groot aantal belanghebbenden, onder wie we noteren:

Leopoldus Vermeirsch, gehuwd met Monica de Schuytere, landsman te Petegem;

Joannes Sergeant, gehuwd met Petronille de Schuytere, landsman te Sint-Martens-Leerne;

Judocus de Schuytere, knecht (*domestique*) te Meigem;

Bernard Mestdag, herbergier te Petegem, en Pieter Mestdag te Deinze; en Pieter van Achte, gehuwd met Colette Mestdag, landsman te Astene.

Zij zijn allen erfgenamen ten sterfhuize van wijlen Philippus Jacobus de Schuytere, overleden celibataire te Nazareth; bijstaande wezenvoogd is sieur Charles de Schuytere, landsman te Sint-Martens-Leerne, in wiens aanwezigheid de verkoping zal plaats hebben. Inlichtingen ook bij de notaris Ph. J. Beernaert, te Deinze.

VERKOPING IN NEVELE

GvG nr. 1615 van 14 september 1809.

Openbare verkoping te Nevele op 7 en 25 september 1809 in de herberg Sint-Huybrecht bij Pieter Goetgeluck. De verkoping wordt geleid door de Nevelse notaris Martin Charles van Hulle, daartoe benoemd door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent. De verkoping gebeurt op verzoek van de hierna vernoemde belanghebbende familieleden:

a. Jan-Francies vander Cruyssen, bakker te Nevele, in eigen naam en als gemachtigd over Constantin vander Cruyssen, sergeant-majoor in het keizerlijk leger van de Franse Republiek;

b. Amand vander Cruyssen, bakker te Nevele;

c/d. Marie en Rosalie vander Cruyssen, beiden meerderjarige jonge dochters te Nevele;

e. de voornoemde Jan-Francies vander Cruyssen, als vader en wettelijke voogd over zijn minderjarige dochter Frederica vander Cruyssen, wonende te Nevele; deze voogdij werd hem gegeven bij deliberatie door de

familieraad, gehouden voor de Nevelse vrederechter op 10 juni 1809, en gehomologeerd door de voornoemde Rechtbank op 3 juli 1809;

f. Pieter Velghe, te Zottegem, als bijstaande voogd over Frederica vander Cruysen.

Het gaat om de verkoping van goederen in Vosselare (kopen 1-4 en 6-7) en Nevele (koop 5).

Kopen 1 en 2: twee partijen meers te Vosselare, resp. 90 en 30 aren groot (of 600 en 200 oude Gentse roeden), palende *W. de Reygers-beke*.

Kopen 3 en 4: twee partijen land te Vosselare, resp. 87 en 45 aren groot (of 580 en 300 oude Gentse roeden), palende resp. O. en N. de weg van Landegem naar Vosselare.

Koop 5: een hofstede te Nevele, omtrent 26 a 30 ca groot, palende *W. den weg* en *N. den Oostbroek*.

Kopen 6 en 7: twee partijen land te Vosselare, resp. 25 a 50 ca en 11 a 95 ca groot, palende resp. Z. en N. den weg.

GERECHTELIJKE VERKOPING IN HANSBEKE

GvG nr. 1631 van 9 november 1809.

Op dinsdagen 21 november en 12 december 1809 wordt in de herberg *de Kroon* bij Jean-Baptiste vander Stichelen in Hansbeke een openbare verkoping gehouden, dit in uitvoering van een vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent dd° 20 juli 1809. Deze verkoping wordt geleid door de Nevelse notaris Seriacop. De verkoping gebeurt op verzoek van de hierna vernoemde belanghebbende familieleden (om uit onverdeeldheid te treden):

a/b/c. Jean-François van Hove, Charles van Hove en Bernard van Hove, alle drie landbouwers in Hansbeke;

d. Bernard Hautekeete, timmerman in Hansbeke, gehuwd met Marie-Rose van Hove;

e. Charles de Meyer, landbouwer te Aalter, gehuwd met Jeanne-Catharine van Hove;

f. Charles Step, landbouwer te Nevele, gehuwd met Reine van Hove;

g. Petronille-Therese Domin, weduwe van Pierre François van Hove, landbouwster in Hansbeke, in eigen naam en als moeder en voogd van haar minderjarige kinderen, Pierre en Marie-Therese van Hove, wonende in Hansbeke; medevoogd is de voornoemde Jean-François van Hove.

Verkocht wordt: een behuiste hofstede, met schuur, stallingen en andere gebouwen, bomen en hagen, tuin en medegaande landerijen, gestaan en gelegen in Hansbeke, 3 ha 66 a 18 ca groot, of 8 morgens (*arpens*) 9 roeden

in oude Gentse maat, palende aan de goederen van de weduwe van Baudouin Maenhout, Charles de Muynck, François Steyaert, de kinderen van sieur Ide, Livin Martens, François Beaufort, Pierre van Kerrebroek en Livine Maenhout, de weduwe van Jacques Martens; actueel gebruikt door de weduwe van Pierre François van Hove (voornoemd onder g.).

De advertentie is in het Frans gesteld (*Biens patrimoniaux. Vente par enchères*).

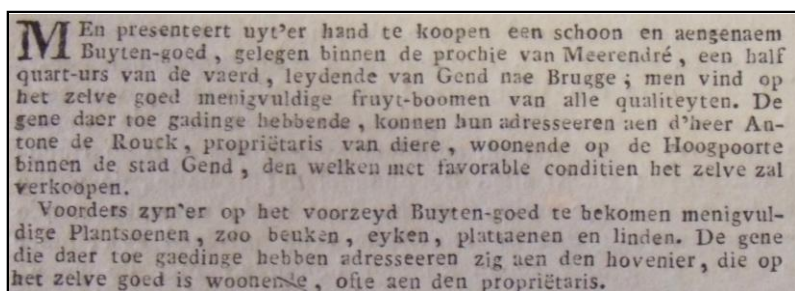
BOMENVERKOPING IN MEIGEM

GvG nr. 1634 van 20 november 1809.

Op 25 november wordt op de hofstede van landbouwer Dirick te Meigem, in de *Meulebroecken* omtrent Deinze, een openbare verkoping gehouden van eiken, abelen en essen; alsook een 'uitliggende' olm, dienstig voor twee 'molen-banken'.

1810

N.B. Van 1 januari tot 31 december 1810 blijft de Franse titel van de krant ongewijzigd: **Gazette de Gand** (nrs. 1646 tot 1750). Als sigle gebruiken we GvG.

MEn presenteert nyt'er hand te koopen een schoon en aengenaem Buyten-goed, gelegen binnen de prochie van Meerendré, een half quart-urs van de vaerd, leydende van Gend nae Brugge; men vind op het zelve goed menigvuldige fruyt-boomen van alle qualiteyten. De gene daer toe gadinge hebbende, kunnen hun adresseeren aen d'heer Antone de Rouck, propriëtaris van diere, woonende op de Hoogpoorte binnen de stad Gend, den welken met favorable conditien het zelve zal verkoopen.

Voorders zyn'er op het voorzeyd Buyten-goed te bekomen menigvuldige Plantsoenen, zoo beuken, eyken, plattaenen en linden. De gene die daer toe gaedinge hebben adresseeren zig aen den hovenier, die op het zelve goed is woonende, ofte aen den propriëtaris.

BUITENGOED TE KOOP IN MERENDREE

GvG nrs. 1649 en 1652 van 8 en 22 januari 1810.

Uit de hand te koop gepresenteerd door de eigenaar, Antone de Rouck te Gent: een buitengoed in Merendree. Ook te koop: plantsoenen van beuken, eiken, platanen en linden.

OPENBARE VERKOPING IN DEINZE

GvG nrs. 1660 en 1668 van 19 februari en 19 maart 1810.

Op 21 februari, 7 en 21 maart 1810 wordt in de herberg *den Witten Leeuw* bij sieur Geeraert de Smet op Deinze-Buiten de openbare verkoping gehouden van een hofstede, met land en meers.

De zeer gerieflijke hofstede is onlangs uit de grond nieuw gebouwd, gestaan en gelegen op de scheiding der gemeenten Poeke en Kanegem, met een half bunder goede maaimeers gelegen in *de West-meirsch* te Deinze, alles in totaal 13 bunderen 356 ½ roeden groot, palende aan *de straete, gescheed der prochien van Poucques en Caeneghem*, en aan de gronden van o.a. de erven van de baron van Nevele, de erven van Joannes Willems, Augustin Huys, Emmanuël de Wulf, Pieter van de Weghe. De hofstede wordt gebruikt, nog tot kerstavond 1810, door Augustin Sierens.

HUIS EN ERF TE KOOP IN NEVELE

GvG nrs. 1664 en 1673 van 5 maart en 5 april 1810.

Op zaterdagen 24 maart en 14 april 1810 is er in Nevele in de herberg (zonder uithangbord) van Joseph van Gansbeke een publieke verkoping, geleid door de Nevelse notaris Josse-Albert Seriacop, in uitvoering van een vonnis van de burgerlijke Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent, dd° 6 november 1809. Verkocht wordt: een huis en erf te Nevele, ongeveer 8 aren groot, palende O. de straat, Z. Joseph Meganck, O. Pierre Loontjens en W. Pierre de Cuyper.

Deze gerechtelijke verkoping gebeurt op verzoek van enkele familieleden de Roose, m.n.:

- a. François van Parys, wever te Ruiselede, en zijn vrouw Catharina de Roose;
- b. (Pierre-)Jacques de Roose, strodekker te Vinkt;
- c. Livin de Roose, klompenmaker te Deinze, in eigen naam en als gemachtigde over zijn broer Jean-Baptiste de Roose, soldaat in de legers van keizer Napoleon;
- d. Jacques Roets, wever te Merendree, en zijn vrouw Rose de Roose;
- e. Pierre d'Harte (gehuwd met Marie-Cornelie de Roose), landbouwer te Poesele, als voogd over Therese, Reine en Pierre-Joseph de Roose, alle drie minderjarige kinderen van wijlen Joseph de Roose-Jeanne Coen; medevoogd is Jean Temmerman, landbouwer in Poesele.

Zie ook al eerder: *GvG nrs. 1522 en 1536 van 20 oktober en 8 december 1808* (in die advertentie worden deels dezelfde, deels andere familieleden als belanghebbenden opgesomd).

VIER HOFSTEDEN EN EEN HUIS TE KOOP IN LOTENHULLE EN NEVELE

GvG nrs. 1673 en 1674 van 5 en 9 april 1810.

Op verzoek van de erfgenamen van wijlen Joannes Coopman en zijn vrouw (N.N.), beiden gestorven in Lotenhulle, wordt op donderdag 12 april een openbare verkoping gehouden in de herberg *den Hert*, bewoond door sieur Bernard-Charles Billiet, op *de Groote Plaetse* te Lotenhulle.

Zullen verkocht worden:

Koop 1: een behuisde, beschuurde en bebouwde hofstede, het laatst gebruikt geweest door de voornoemde weduwe van Joannes Coopman, gelegen te Lotenhulle in de wijk *Loo-Kauter*, te zamen met boomgaard, zaailanden, bossen, weide en meers (*ettinge*) in totaal omtrent 20 aren of 478 roeden groot.

Koop 2: een kleine behuisde en beschuurde hofstede, ook op *Loo-Kauter*, dicht bij de voormelde hoeve, gepacht door de erfgenaam Francies Coopman, groot met boomgaard en zaailand 1 bunder 251 roeden.

Koop 3: een kleine hoeve, met huis, schuur en andere gebouwen, gelegen te Lotenhulle *in den Malsem*, met boomgaard, zaailand en bos samen 1 bunder 457 roeden groot, gepacht door Karel vander Vennet.

Koop 4: een woonhuis met 431 roeden medegaand erf, gestaan te Lotenhulle op *Loo-Kauter*, nog tot kerstavond a.s. gebruikt door Karel van de Voorde.

Koop 5: een behuisde, beschuurde en bebouwde hofstede, gestaan en gelegen te Nevele in *de Vierboomstraete*, gebruikt door Joannes-Baptiste Danneels, met recht van pacht tot kerstavond 1812; de oppervlakte, met boomgaard en twee partijen zaailand, bedraagt in totaal 2 bunderen 600 roeden.

Inlichtingen bij de praktizijns Sencie, van Hulle en Schacht, te Lotenhulle.

HOFSTEDE IN HANSBEKE OPENBAAR VERKOCHT

GvG nrs. 1679 en 1687 van 26 april en 24 mei 1810.

Openbare verkoping door de Nevelse notaris Judocus Albert Seriacop op dinsdag 1 mei 1810 in de herberg *de Kroone*, bewoond door Jan-Baptiste vander Stichelen, te Hansbeke *op de Plaetse*. Verkocht worden: tien delen van elf in een hofstede, met hof, boomgaard en acht partijen land, alle gelegen te Hansbeke in de wijk *Hamme*, in totaal 2 ha 83 a 10 ca groot (of 6 gemeten 100 roeden), verdeeld over 9 kopen; palende aan de goederen van de heren van Hoobrouck, Jacques Rottier, van de Woestyne, Limnander en Dorothé Cardon; de gebruiker wordt niet vermeld.

VERKOPING VAN HOFSTEDEN IN MEIGEM, GOTTEM EN SINT-JANS-LEERNE
GvG nrs. 1680, 1681, 1683, 1684 en 1685 van 30 april, 3, 10, 14 en 17 mei 1810.

Op zaterdagen 5 en 19 mei wordt in de herberg *den Hert* te Petegem een openbare verkoping gehouden van hofsteden te Meigem en te Gottem en van landerijen in Sint-Jans-Leerne.

Koop 1: een schone en welbebouwde hofstede, genaamd *het Goed ten Broucke*, met de mede gaande zaailanden, bos en meersen samen 30 ha 66 a 20 ca groot, of 23 bunderen 94 roeden, gestaan en gelegen in Meigem langs *de Kerkestraete*, actueel gebruikt door Lieven van der Vennet, zonder voorwaarde; vrij vanaf kerstavond 1810.

Koop 2: een schone en welbebouwde hofstede in Gottem, actueel gebruikt zonder voorwaarde door Pieter Hamerlinck; vrij vanaf kerstavond 1810.

Koop 3: een schoon blok landerijen te Sint-Jans-Leerne, op geringe afstand van de kerk van *Bachte*, palende O. *het Hekelstraetjen*, en Z. *den heireweg* van Deinze naar Nevel, 5 ha 38 a 21 ca groot, of 4 bunderen 49 roeden, gebruikt door de weduwe van Jan-Baptiste Mestdag en door Augustin Danneels, beiden zonder voorwaarde.

Inlichtingen (met de *kaerten figurative*) bij de ontvanger A.J. Facon te Gent (Geldmunt).

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE IN MEIGEM

GvG nrs. 1691 en 1693 van 7 en 14 juni 1810.

In de herberg *Kruyswege* op de grens van Meigem en Vinkt, aan de *oude heirbaene* van Nevele naar Tielt, bewoond door Joannes de Schuymere, wordt op zaterdag 16 juni 1810 een openbare verkoping van patrimoniële goederen gehouden, verdeeld over twee kopen.

Koop 1: een behuisde en beschuurde hofstede te Meigem, onlangs uit de grond nieuw gebouwd, met de stallingen en andere bijgebouwen, de boomgaard, bomen en hagen, landerijen en weide, samen in één blok bijeen gelegen en in totaal 3 bunderen 200 Gentse roeden groot, palende in het geheel O. *de Wierookstraete*, W. *de Caermstraete* en de erven van wijlen Jacobus van Hove.

Koop 2: een partij land, genaamd *het Vry Land*, gelegen als voren in Meigem, 358 Gentse roeden groot, palende O. de erfgenamen van juffr. Catharine van Doorne, W. Livin Campe, N. dhr. van Saceghem en Z. *de Oude Heirbaene* van Nevele naar Tielt.

De hiervoren vermelde goederen worden tot kerstavond 1812 gebruikt door Jan-Baptiste de Smet.

Inlichtingen bij de oud-notaris [Ch. Ph.] Martens, te Deinze.

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE IN NEVELE

GvG nrs. 1691, 1693, 1697 en 1702 van 7, 14 en 28 juni en 16 juli 1810.

Openbare verkoping door de Nevelse keizerlijke notaris Josse-Abert Seriacop op 16 juni en 7 juli 1810 in de herberg het Lammeken (l'Agneau), bewoond door Martin Danneels te Nevele, zulks in uitvoering van een vonnis van de burgerlijke Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent, dd° 5 maart 1810. Deze gerechtelijke verkoping gebeurt op verzoek van de familieleden de Winter, m.n.:

a. Pierre de Winter (sr.), landbouwer in Nevele (weduwnaar van Marie-Jeanne Verheggen);

b/c. François en Emmanuel de Winter, knechten in Nevele;

d. Marie-Magdalene de Winter, jonge dochter, te Nevele;

e. Jeanne Catharine Lippens, weduwe van Pierre de Winter (jr.), landbouwster in Nevele, als moeder en wettige voogd over hun minderjarige kinderen, Jean-Baptiste en Cordula de Winter;

f. Jean-Baptiste Wandels, wagenmaker in Nevele, weduwnaar van Jeanne Catharine de Winter, als vader en wettige voogd over hun vijf minderjarige kinderen, m.n. Rosalie, Marie-Magdalene, Jacques, Jeanne Catharine en Eugenie Wandels. Medevoogd van de zeven kinderen de Winter resp. Wandels, is François de Winter (vermeld onder **b**).

Alle voornoemden zijn erfgenamen van wijlen Marie-Jeanne Verheggen, gestorven echtgenote van de eerste verzoeker (vermeld onder **a**).

Verkocht wordt: een behuisde hofstede in Nevele, met schuur, stallen en andere gebouwen, bomen en hagen, vier partijen land en een partij bos, samen 2 ha 12 a 75 ca groot, of 228 roeden, palende aan de goederen van de weduwe van sieur Goethals, François Cocquyt, de erfgenamen van sieur Piers; het wordt gebruikt door de voornoemde verzoekers van de familie de Winter.

Verdeeld over vijf loten, resp. ingesteld op 1473 fr., 280 fr., 686 fr., 1181 fr. en 356 fr., of in totaal 3976 fr. (zie nr. 1697).

Deze advertentie is in het Frans gesteld (*Biens patrimoniaux. Vente par enchères*).

PUBLIEKE VERKOPING VAN GOEDEREN IN LANDEGEM, VOSSELARE EN NEVELE (UIT DE SUCCESSIE VAN DE GENTSE PRIESTER JAN FR. D. LAMBRECHT)

GvG nr. 1692 van 11 juni 1810.

Op het Tribunaal van Eerste Instantie in de Volderstraat te Gent worden volgende goederen in het publiek verkocht op 29 juni 1810 (voorlopige toewijzing).

Koop 1: een partij zaailand in Landegem, genaamd *het Kortestuk*, 1 ha 54 a 92 ca groot, palende W. *den Vosselaerschen heireweg* en O. de volgende koop; in pacht gebruikt (zoals ook de kopen 2 en 3) door Pieter Herteleer voor een termijn van zes jaren die een einde neemt op kerstavond 1814 (jaarpacht: 141,49 fr., of 13 £ gr. courant - volgens het pachtcontract van 07.04.1809).

Koop 2: een partij zaailand in Landegem, 51 a 69 ca groot, of 348 roeden, palende O. *de West-hoekstraete*, Z. en N. Pieter Herteleer en W. de vorige koop.

Koop 3: een partij zaailand in Landegem, genaamd *den Rondel-bulk*, 98 a 77 ca groot, of 665 roeden, palende Z.W. *de Houtstraete*.

Koop 4: een partij meers in Vosselare genaamd *den Callaigne-meirsch*, 1 ha 3 a 97 ca groot, of 700 roeden, palende W. *de Caelene* en O. een straatje; ook gebruikt door Pieter Herteleer (jaarpacht: 43,53 fr.).

Koop 5: een partij zaailand in Vosselare genaamd *het Leen*, 59 a 41 ca groot, of 400 roeden, palende O. de kasseiweg genaamd *de Damstraete* en Z.O. Joseph Comparé; gebruikt door Thomas Tuytschaever (jaarpacht: 29,02 fr. of 15 guldens courant) voor een termijn van negen jaren, eindigend op kerstavond 1811.

Koop 6: een huis of woonst in Nevele, met een boomgaard en een partij zaailand van 72 a 78 ca of 490 roeden, genaamd *den Hul*, palende N.O. Pieter Sutterman, Z.O. *de Gaeverstraete*, Z.W. sieur van Wonterghem en N.W. Bernard van Damme; in pacht gebruikt door N.N. Keuvel (jaarpacht: 54,42 fr. of 30 gld. courant).

Deze verkoping gebeurt op het verzoek van de hierna vernoemde leden der families Suttterman, Lambrecht en van den Abeele:

- a. Francies Engelbert Sutterman en zijn vrouw Marie Therese Balcaen;
- b. Pieter Maenhaut en zijn vrouw Joanne Livine Suttterman;
- c. Liven de Schryver en zijn vrouw Caroline Suttterman;
- d/e. Therese en Regine Suttterman, allemaal landbouwers te Sint-Martens-Leerne.
- f. Coleta Suttterman, particuliere te Gent;

g. Pieter Francies d'Haeseleere, molenaar te Drongen, en zijn vrouw Joanne Marie Lambrecht;

h. Jan-Baptiste van den Abeele, eigenaar te Drongen (wijk *Baerle*), als vader en voogd over Jan-Baptiste, Regine, Coleta, Charles en Auguste van den Abeele, kinderen uit zijn huwelijk met wijlen Marie Therese Lambrecht;

i. Augustin Sergeant, landsman te Sint-Martens-Leerne, en zijn vrouw Marie Joanne van den Abeele;

j. Francisca van den Abeele, meerderjarige jonge dochter, inwonende bij haar vader, de voornoemde Jan-Baptiste van den Abeele te *Baerle* (zie onder h).

Al deze voornoemden zijn erfgenamen van wijlen de heer Jan Francies Dominicus Lambrecht, in zijn leven priester, overleden te Gent.

Inlichtingen bij de avoués Joan. d'Huyvetter in de Majorlynstraat en Francies Baeyens in de Sint- Jacobsnieuwstraat, beiden te Gent,

VERKOPING VAN ZAILANDEN EN EEN HUIS IN LEERNE

GvG nr. 1696 van 25 juni 1810.

Openbare verkoping, op 29 juni, 6 en 13 juli te Gent in de herberg *de Rooze* buiten de Petercellepoorte, van goederen in Gent, Evergem en Sint-Jans-Leerne.

Lot 1: acht partijen zaailand, een partij maaimeers en een partij weide (*geweed*), gelegen in Sint-Jans-Leerne, samen ongeveer 20 gemeten, gebruikt door Pieter Adam (jaarpacht: 50 £ gr.) nog tot kerstavond 1811.

Lot 2: een huis te Sint-Jans-Leerne in *den Maeyghem-hoek*, en een partij meers, 1 gemet groot, gebruikt zonder voorwaarde door J. Franck.

VERKOPING VAN MAAIMEERSEN IN SINT-MARIA-LEERNE

GvG nrs. 1708, 1710 en 1714 van 6, 13 en 27 augustus 1810.

Openbare verkoping op 2 en 16 augustus in de herberg *de Groene Vierschaere* te Deurle *aen de groote kassejde*, van maaimeersen in Maria-Leerne (kopen 1-3) en op Deinze-Buiten (koop 4).

Koop 1: een maaimeers te Maria-Leerne, genaamd *de Tweehonderd Roeden*, komende van Isabelle Cocquyt, palende O. dhr. Morel-Stevens en Z. *de Leye*; 200 roeden groot.

Koop 2: een maaimeers te Maria-Leerne, ook genaamd *de Tweehonderd Roeden*, *tusschen Putte*, gelegen naast de voorgaande partij, palende Z. *de Leye*; ook 200 roeden groot.

Koop 3: een maaimeers te Maria-Lerne, genaamd *het Lang Gemet*, gelegen als voren, palende O. en Z. de gewezen baron van Nevele. Inlichtingen bij de oud-notaris Martens te Gent, in de Waeystraete.

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE IN HANSBEKE

GvG nrs. 1711, 1718 en 1721 van 16 augustus, 10 en 20 september 1810.

Op dinsdagen 28 augustus en 18 september 1810 wordt in de herberg *de Kroon* bij Jean-Baptiste vander Stichelen in Hansbeke een openbare verkoping gehouden, dit in uitvoering van een vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent dd° 14 mei 1810. De gerechtelijke verkoping wordt geleid door de Nevelse notaris Josse-Albert Seriacop. Deze verkoping (om uit onverdeeldheid te treden) gebeurt op verzoek van de belanghebbende leden der familie van Oost, o.w. we noteren:

- a.** Martin van Oost, landbouwer in Hansbeke;
- b.** Pierre van Vynckt, landbouwer in Hansbeke, en zijn vrouw Marie van Oost;
- c/d.** Martin van Oost en Marie van Oost, dienstboden (*domestiques*) te Brugge;
- e.** Augustin de Rycke, wever in Wingene, en zijn vrouw Catharine van Oost;
- f.** Rosalie van Oost, dienstmeid in Hansbeke;
- g/h.** François van Oost en Constant van Oost, militairen in keizerlijke (Franse) dienst;
- i.** Jeanne Françoise Vermeeren, weduwe van Livin van Oost, landbouwster in Hansbeke, als moeder en voogdes van haar twee minderjarige zonen, m.n. Pierre en Albert van Oost; medevoogd is de onder **b.** vermelde Pierre van Vynckt.

Alle voorgenoemden zijn erfgenamen van wijlen Livine de Brabander, overleden in Hansbeke.

Wordt openbaar verkocht: een behuisde hofstede, die een dubbele woonst vormt, met de andere gebouwen en drie partijen land, gestaan en gelegen in Hansbeke, samen in totaal 1 ha 82 a 40 ca groot, palende aan de goederen van Joseph Willems, Guillaume d'Huyvetter, de erfgenamen van Martin Vermeere en Pierre de Schuyter; gebruikt zonder pachtcontract door Martin de Brabander en Jean-François van Hove.

VERKOPING VAN EEN HOEVE EN GRONDEN IN MERENDREE

GvG nrs. 1724, 1727 en 1731 van 1, 11 en 25 oktober 1810.

Op 16 oktober wordt een openbare verkoping gehouden ten huize van sieur Joseph Wyckaert, wonende dicht bij de brug van Merendree. De

kopen 1-17 betreffen goederen te Lovendegem, de kopen 18-21 betreffen goederen in Merendree.

Koop 18: een kleine behuisde hoeve te Merendree op *Staektepoucke*, 89 a 40 ca groot, of zowat 600 roeden, palende ten W. aan de volgende partij. Wordt mee verkocht: een partij zaailand van 30 a 95 ca, of 260 roeden groot, palende ten O. aan de vorige partij en ten N. aan de weduwe van dokter Pots. De hoeve en het land worden gebruikt door Augustin Cocquyt (jaarpacht: 97,95 fr.); Pierre François Goethals gebruikt het laatstgenoemde deel.

Koop 19: een partij zaailand van 31 a 29 ca, of 210 roeden groot, *tegen de Meule-cautre* gelegen, palende ten O. aan de volgende partij, Z. de straat, W. de kleine vaart (*le petit canal*) en N. Guillaume West. Wordt mee verkocht: een partij zaailand, 61 a 7 ca groot, of 430 roeden, gelegen op *de Meulecautre*, palende W. de vorige partij, Z. de molenberg, N. Jean West. Allebei de partijen worden gebruikt door Ferd. van Holsbeke.

Koop 20: een partij zaailand van 2 ha 68 a 31 ca, of 6 gemeten groot, doorsneden door *de Cauter-slag*, palende Z. de grote baan, W. *de Cauter-slag*, N. de erven van sieur Schoorman; gebruikt door P. van Vooren.

Koop 21: een partij bos in Merendree, in de wijk van *Overbrouck*, 29 a 80 ca groot, of zowat 200 roeden, palende O. en Z. Martin Doosselinck en consorten, N. Pierre vander Cruysen; gebruikt door Pierre Cattoir.

Inlichtingen bij de notarissen Hacquart, te Gent, en van Hulle, te Nevele.

VERPACHTING VAN HOFSTEDE EN GROND IN VOSELARE, MEIGEM EN VINKT

GvG nrs. 1724 en 1725 van 1 en 4 oktober 1810.

Door de Administratie van de *Civiele Hospicen* te Gent worden op 3 oktober 1810 in de herberg *de Zwaene* te Nazareth openbaar verpacht:

Lot 1: een kleine hofstede in Meigem, met zaailand en meers 1 ha 70 a 23 ca groot, in twee partijen, gebruikt door sieur Pourquoy.

Lot 2: een stuk zaailand in Meigem, 31 a 80 ca groot, of 876 roeden, genaamd *den Nagel*, in de wijk *Bielbuyk*, gebruikt door Pieter de Trooster.

Lot 28: een partij zaailand in Vosselare, 30 a of 200 roeden groot; gebruikt door Louis Praet.

Lot 33: een partij zaailand in Vinkt, genaamd *het Schaepers-stuk*, 12 a 50 ca groot of 750 roeden, gebruikt door Andries d'Hondt. Alles is alsnog verpacht tot kerstavond 1810.

VERKOPING VAN GOEDEREN IN LOTENHULLE, NEVELE EN MEIGEM

GvG nrs. 1728, 1741 en 1742 van 15 oktober, 29 november en 3 december 1810.

Op 17 november en 8 december 1810 wordt in de herberg *het Lammeken* bij Martin Danneels te Nevele een openbare verkoping gehouden, dit in uitvoering van een vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent dd° 30 april 1810. De gerechtelijke verkoping wordt geleid door de notaris van Nevele, Martin-Charles van Hulle. De verkoping (om uit onverdeeldheid te treden) gebeurt op verzoek van de hierna vermelde belanghebbende leden der familie Martens:

- a. Jean Martens, landbouwer in Nevele;
- b. Jacques Martens, landbouwer in Aalter;
- c. Augustin de Winter, met zijn vrouw Angeline Martens, landbouwer in Zulte;
- d. Jean-François Notte, met zijn vrouw Marie-Reine Martens, landbouwer in Nevele;
- e. François Coddens, met zijn vrouw Françoise Martens, landbouwer in Lotenhulle;
- f. Jacques-Charles Minne, zaakvoerder in Nevele, gemachtigde over Augustin Martens, soldaat in keizerlijke (Franse) dienst;
- g. Jean van Wanzeele, landbouwer in Merendree, als voogd over vier minderjarige wezen - m.n. Marie-Therese, Jeanne Catherine, Leonard en Josse Martens, kinderen van Guillaume Martens, overleden in Aalter;
- h. Emanuel van Parys, landbouwer in Lovendegem, als vader en voogd van zijn minderjarige zoon François van Parys, uit zijn huwelijk met Caroline Martens, ook kind van de voornoemde Guillaume Martens;
- i. Jeanne Caroline de Craene, weduwe van de voornoemde Guillaume Martens, landbouwster in Aalter; medevoogd van haar kinderen is Jean Martens, te Poesele.

De openbare verkoping omvat goederen in Lotenhulle (kopen 1-5), Nevele (kopen 6-10 en 12-13) en Meigem (koop 11).

Koop 1: een hofstede, uit twee woonsten bestaande, met schuur, met tuin en boomgaard omtrent 56 a 76 ca groot, of 340 ½ roeden; gebruikt door Pierre Christiaen en Jean Landuyt, palende W. *de Cleytestraete* en N. sieur Blomme; ingesteld op 1700 fr.

Koop 2: een hofstede met schuur, tuin en boomgaard, en met een medegaande partij land, samen 29 a 86 ca groot, of 200 ½ roeden, gestaan en gelegen te Lotenhulle *in Axeldamme*, palende NW. de hoeve gebruikt

door Pierre Maesschalck, ZW. en ZO. *de Boschstraete*; zonder pachtcontract gebruikt door Augustin Lootens; ingesteld op 1200 fr.

Koop 3: een partij land, genaamd *den Bosch (le Bois)*, 59 a 72 ca groot, of 400 roeden, palende ZO. Adrien de Clerq, ZW. de weduwe Joseph van Heyste, NW. Pierre Loontjens; zonder pachtcontract gebruikt door Augustin Lootens en Pierre Maeschalck; ingesteld op 600 fr.

Koop 4: een hofstede met tuin en boomgaard, 18 a 6 ca groot, of 121 roeden, palende ZW. de straat, W. François en Joseph Meganck, NO. de kinderen Joseph Caekaert en ZW. de vorige hofstede; zonder pachtcontract gebruikt door Pierre Maeschalck; ingesteld op 900 fr.

Koop 5: een partij land in Lotenhulle, 44 a 69 ca groot, of 299 roeden, palende N. de straat en W. Adrien de Clerq; zonder pachtcontract gebruikt door Pierre Maeschalck; ingesteld op 600 fr.

Koop 6: een hofstede en landerijen, met schuur en stallen, gestaan en gelegen in Nevele op de wijk *Kerrebroeck*, 22 a 49 ca groot, of 151 roeden, palende Z. de straat, N. dit sterfhuis (= familie Martens), NW. de weduwe Carbonnelle; tot 30 april 1815 gebruikt door Jean Martens; instel op 1200 fr.

Koop 7: een partij land in Nevele, gelegen zoals de vorige hoeve, 55 a 24 ca of 370 roeden groot, palende Z. de straat en W. dit sterfhuis, N. de weduwe Carbonnelle en O. de vorige hoeve; tot kerstdag 1814 gebruikt door de voornoemde Jean Martens; instel op 700 fr.

Koop 8: een partij land in Nevele, genaamd *de Byle*, 65 a 69 ca of 411 roeden groot, palende N. de straat; nog tot kerstdag 1814 gebruikt door de voornoemde Jean Martens; instel op 800 fr.

Koop 9: een partij land in Nevele, genaamd *de Meule-cautre*, 49 a 26 ca of 330 ½ roeden groot, palende Z. de weduwe Carbonnelle, W. Joseph Verplaetse, N. Albert de Winter en O. Augustin Bosschaert; nog tot kerstdag 1814 gebruikt door de voornoemde Jean Martens; instel op 620 fr.

Koop 10: een partij land in Nevele, ook genaamd *de Meule-cautre*, gelegen dichtbij de molen, 67 a 18 ca of 441 roeden groot, palende N. de straat, Z. dhr. Dellaffaile de Nevele, W. Emmanuel Baffort, O. Joseph de Poortere; tot kerstdag 1814 gebruikt door de voornoemde Jean Martens; instel op 860 fr.

Koop 11: een partij land in Meigem, 55 a 55 ca of 373 roeden groot, palende Z. en O. sieur François van Nevele, W. Joseph Verplaetse en N. de straat; zonder pachtcontract gebruikt door Liévin vande Putte, te Meigem; instel op 630 fr.

Koop 12: een partij meers in Nevele, 75 a 84 ca of 510 roeden groot, palende Z. Joseph van Doorne, W. de weduwe Carbonnelle, N. Jean de

Pestel en O. de beek, genoemd *de Rygersbeke*; gebruikt door dit sterfhuys (= familie Martens).

Koop 13: een hofstede, een tweewoonst vormend, en land, gestaan en gelegen in Nevele, 44 a 79 ca groot, of 299 ½ roeden groot, palende Z. de straat, W. en N. dhr. d'Hane-Steenhuysse, O. dit sterfhuys; zonder pachtcontract gebruikt door Augustin Vermeulen en Jean de Vogelaere.

Inlichtingen bij notaris van Hulle te Nevele, alsook bij sieurs van Doorne in Aalter, en Minne te Nevele.

VERKOPING VAN EEN MAAIMEERS IN LEERNE

GvG nr. 1729 van 18 oktober 1810.

Op verzoek van de kinderen achtergelaten door Joannes-Baptiste Goossens, te Deurle, wordt aldaar op 3 en 17 oktober in de herberg van Joannes de Cock *by de kerke*, en op 30 oktober in de herberg van Joannes de Backer, ook *aen de kerke* te Deurle, een openbare verkoping gehouden.

Kopen 1 tot 8 betreffen een hofstede te Deurle in de wijk *Broekstraete*, en koop 15 betreft een behuisde en beschuurde hofstede binnen Astene gelegen aan *de Beekstraete*.

Koop 9: een partij maaimeers te Sint-Martens-Leerne, gelegen op de scheiding met Deurle, genaamd *den Wilde-meirsch, ofte Besloten Ham*, 5 gemeten 31 roeden groot, palende NW. *de Leye*; onverpacht; vrij op kerstavond e.k.

Inlichtingen bij notaris Michiels te Sint-Denijs-Westrem.

VERKOPING VAN EEN BOS IN VOSSSELARE

GvG nrs. 1729 en 1731 van 18 en 25 oktober 1810.

In het 'beluyk' van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent wordt openbaar verkoop gehouden van een aantal goederen, gelegen in Vosselare (koop 1) en in Gent (kopen 2 tot 5).

Koop 1: een partij bos in Vosselare, in de wijk genaamd *de Middernachten*, 1 ha 82 a 11 ca groot of 1226 roeden, met de daarop staande bomen (exclusief het slaghout), palende O. de erven van kanunnik Dellafaille, met *den Seysen-Bosch*, Z. en W. dhr. Dellafaille d'Huyse, en N. de erven van Roeland de Wulf; gebruikt door Pieter Coen (jaarpacht: 6 £ gr. courant, of 65,30 fr.), met 'recht van voorwaarde' tot kerstdag 1809, waarnaar gerefereerd wordt.

Deze verkoping gebeurt op verzoek van een groot aantal belanghebbenden, vnl. uit de Gentse familie van Quadham (met een fragment van kwartierstaat van wijlen Guillielmus van Quadham fs.

Guillielmi). Er worden ook enkele inwoners uit het Land van Nevele vermeld, m.n.

5 & 6. Pieter Joos, koperslager in Nevele, en Thomas Joos, koperslager in Zomergem, beiden de enige zonen van wijlen Guillielmus Joos en van Marie-Joanne Tourcel;

8. Philippe Tourcel, wever te Nevele;

9. Philippe van Maldeghem, wever in Nevele, gehuwd met Marie-Catharine Courcel.

Alle voornoemden zijn erfgenamen ter successie van sieur Thomas van der Meeren, overleden in Gent op 9 juni 1795.

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE EN LAND IN NEVELE

GvG nrs. 1732 en 1738 van 29 oktober en 19 november 1810.

Op 8 november (instel) en 29 november (toewijzing) van het jaar 1810 wordt in Nevele, in de herberg *de Roos*, gehouden door sieur Jacques Cannoodt, door notaris Josse-Albert Seracop een openbare verkoping gehouden, in uitvoering van een vonnis van de burgerlijke Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent dd° 26.07.1810.

Verkocht wordt: een hofstede, met zeven partijen land en twee partijen bos, gelegen te Nevele in de wijk *Veldeken* (in de Franse advertentietekst: *section des Champs*), verdeeld over 9 kopen. De te verkopen goederen palen aan die van sieur Dellafaille, de erven Jean Beyaert, Jean-François Meganck, de erven Pierre Veerdeghem, François de Reu, Chrétien-Hubert vander Vennet, Jean Maenhaut, de heren Cardon en van de Woestyne, de erven van procureur de Vreese.

Deze verkoping gebeurt op verzoek van een aantal belanghebbenden uit de Nevelse (?) familie Cackaert (erfgenamen van wijlen Pierre Cackaert). Worden nominatim vermeld:

a. Maurice Cackaert, landbouwer te Nevele;

b. Charles de Meyer, landbouwer te Nevele, en zijn vrouw Catharine Cackaert;

c. Emanuël Rutsaert, landbouwer in Hansbeke, en zijn vrouw Rose Cackaert;

d. Jean Maenhaut, landbouwer te Nevele, als voogd van de minderjarige wezen Livin en Caroline Cackaert, kinderen van wijlen Pierre Cackaert, uit diens huwelijk met Jossine Maenhaut;

e. Isabeau-Thérèse Delruë, landbouwster in Nevele, als moeder en wettelijke voogdes over haar drie minderjarige kinderen, m.n. Jean-Baptiste, Marie-Thérèse en Colette Cackaert, uit haar huwelijk met de

voornoemde Pierre Cackaert. Medevoogden van de vijf wezen, vermeld onder **d** en **e**, zijn de voornoemde Charles de Meyer en Joseph Meganck, beiden landbouwers te Nevele.

Instel voor de negen loten samen: 8705 fr. (*cfr. GvG nr. 1738 van 19.11.1810*).

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE IN MEIGEM

GvG nrs. 1736, 1737, 1739, 1740 en 1745 van 12, 15, 22 en 26 november en 13 december 1810.

Eerstdaags wordt publiekelijk verkocht: een zeer schone, wel bebouwde en beplante hofstede, samen met land en bossen en meersen in totaal omtrent 33 ha of 25 bunderen groot, alles gelegen binnen Meigem. Inlichtingen bij de ontvanger Lamme, te Gent op d'Houtleye, nr. 443.⁵

OPENBARE VERKOOP VAN EEN HOFSTEDE IN MEIGEM

GvG nrs. 1746, 1747 en 1750 van 17, 20 en 31 december 1810.

Op woensdagen 5 en 19 december 1810 en 2 januari 1811 worden in de herberg *den Hert* te Petegem bij Deinze, bewoond door sieur van den Haute, openbaar verkocht:

Koop 1: een zeer schone, wel bebouwde en beplante hofstede in Meigem, met allerbeste tarwegronden, bos en meers, alles in één blok bijeen, omtrent 29 ha, of 21 bunderen 292 roeden groot.

Koop 2: twee partijen land en bos, dichtbij de gronden van koop 1 gelegen, samen 1 ha 22 a, of 819 roeden groot, alles gestaan en gelegen binnen Meigem, uitgezonderd twee partijen meers te Vinkt, palende aan de gronden van de heren Hopsomer, d'Allegambe, de Neve en D'hoop. Pachter is Guillaume Verplaetse, nog tot kerstavond 1812 (jaarpacht: 1567,34 fr., of 144 £ gr. courant). Inlichtingen bij de ontvanger P. Lamme, te Gent op d'Houtleye, nr. 443.

⁵ In dezelfde tekstkolom staat ook een oproep om inlichtingen betreffende een persoon, die sedert 10 oktober II. vermist wordt uit zijn woning te Nazareth, wijk *Botermolen*. Het gaat om de ca. 33-jarige N. de Coninck, zoon van Pieter, krankzinnig en stom, gekleed met een linnen 'schabbe' en broek. Inlichtingen te bezorgen aan de meier van Nazareth.

OPENBARE VERKOOP VAN EEN LEEN EN LAND IN NEVELE

GvG nrs. 1748, 1750 en 1751 van 24 en 31 december **1810**, en 3 januari **1811**.

Op maandagen 31 december 1810 en 7 januari 1811 wordt een openbare verkoping gehouden te Gent in de hostellerie *den Vluchten-Boer*, bij sieur Verschorre in de Bennesteeg. Het gaat om de verkoop van een voormalig leengoed en twee partijen land in Nevele.

Koop 1: een voormalig leengoed te Nevele, gelegen in de wijk van *Veldeken* in het gehucht van *Braemdonck*⁶, samen omtrent 4 ½ bunderen groot, verdeeld over diverse partijen land en bos, alles in één blok bijeen, palende N. en O. Jan-Francies en Joseph Meganck en Pieter Loontjens, Z. de erven van dhr. van Hoobrouck d'Asper, W. dezelfde en de erven van Jacobus de Muynck.

Koop 2: een partij land te Nevele, gelegen achter de hofstede *het Singelgoed*, 2 gemeten groot, palende N. het voornoemde *Singelgoed*, O. de erven van Jacobus de Muynck, Z. Francies en Pieter de Cuyper en W. de erven van Jacobus Bruggeman.

Koop 3: een partij land te Nevele, genaamd *het Wissel-landeken*, 115 roeden groot, palende NO. dhr. Vandevivere, NW. ... Rigauts en Z. Jan Meganck.

Inlichtingen bij notaris van Baveghem, te Gent, in de Kammerstraete.

1811

N.B. In de loop van het jaar 1811 is de krant enkele keren van naam en nummering veranderd:

Gazette de Gand (nrs. 1751 tot 1779) van 03.01 tot 11.04.1811.

Journal du Département de l'Escaut et Annonces (nrs. 1 tot 100) van 15.04 tot 30.10.1811.

Journal du Département de l'Escaut (nrs. 101 tot 122) van 01.11 tot 13.12.1811, (nrs. 1 tot 5) van 17 tot 31.12.1811.

LAND EN BOS TE KOOP IN NEVELE

GvG nrs. 1764, 1771, 1777 en nr. 6 en van 18 februari, 14 maart, 4 en 25 april 1811.

⁶ Zie ook nr. 1075 van 5 juli 1804 betreffende de verkoop van de Braemdonckstede te Nevele.

Franstalige advertentie voor de openbare verkoop op zaterdagen 2 en 23 maart 1811 in de herberg de Roos van Jacques Cannoodt te Nevele door notaris Josse-Albert Seriacop, te Nevele, zulks in uitvoering van een vonnis van de Civiele Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent dd° 08.09.1810. De verkoping gebeurt op verzoek van een aantal familieleden Trawaen, die de erfgenamen zijn van wijlen Anne-Catharine Hanssens, overleden in Nevele. Vermeld worden als verzoekers:

- a.** Jean Rossel, schoenmaker in Nevele, en zijn vrouw Catharine Trawaen;
 - b.** Josse Chrétien-Jacques Verschueren, molenaar in Gent, als vader en voogd van de drie minderjarige kinderen uit zijn huwelijk met wijlen Rose Meganck, m.n. Paul, Marie en Jeanne-Pauline Verschueren;
 - c.** Jean-Baptiste Trawaen, dagloner te Nevele, als vader en voogd van de twee minderjarige dochters uit zijn huwelijk met wijlen Jeanne-Marie Meganck, m.n. Barbe en Colete Trawaen;
- medevoogd van de vijf minderjarige kinderen Verschueren en Trawaen is Jean Maenhaut, landbouwer in Vosselare.

Publiek verkocht worden:

Lot 1: een partij land in Nevele, 74 a 50 ca groot, palende O., Z. en N. Pierre-Joseph Vercammen en W. de Civiele Godshuizen te Gent.

Lot 2: een partij bos met het hakhout, ook te Nevele, 75 a 50 ca groot, palende N. en O. de straat,

Z. de erven van de weduwe van de Voorde en W. de erven van Joseph Hanssens.

EEN HOFSTEDE TE KOOP IN NEVELE

GvG nrs. 1770 en 1774 van 11 en 25 maart 1811.

Franstalige advertentie voor de openbare verkoop op 30 maart en 20 april 1811 in de herberg van Charles-Antoine Claeys te Nevele door keizerlijk notaris Martin-Charles van Hulle, te Nevele, in uitvoering van een vonnis van de Civiele Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent dd° 15.11.1810. De verkoping gebeurt op verzoek van een paar leden van de familie de Nollet, m.n.

- a.** Jeanne-Catharine van Wassenhove, landbouwster in Nevele, als moeder en voogdes van de vijf minderjarige kinderen uit haar huwelijk met François de Nollet, genaamd resp. Liévin, Marie, Thérèse, Jean-Baptiste-Emmanuel en Ange de Nollet; hun medevoogd is sieur François van Speybroeck, landbouwer in Poesele.
- b.** François Maes en Colette de Nollet, zijn vrouw, te Poesele; de voornoemde Maes ook als gevolmachtigde over sieur Antoine Sucaet,

landbouwer te Lotenhulle, en als voogd van de minderjarige kinderen Isabelle-Rose en Jeanne-Catharine de Nollet, twee dochters van de voornoemde François de Nollet, uit diens eerste huwelijk met wijlen Anne-Marie Sucaet.

Verkocht wordt: een behuisde hofstede, met de andere gebouwen, te Nevele, in totaal 59 a 41 ½ ca groot, of 400 roeden, palende O. Liévin Martens en de kinderen van Jean de Weerdt, Z. Joseph Loontjens, W. de straat en N. de voornoemde kinderen van Jean de Weerdt; de hoeve wordt gebruikt door de voornoemde weduwe van François de Nollet en door sieur Braembusch. Vrij op 24 december 1811.

HOEVE TE PACHTEN IN NEVELE/VOSSELARE

GvG nrs. 1774, 1775 en 1777 van 25 en 28 maart en 4 april 1811.

Wordt te pachten gepresenteerd: een schone hofstede binnen de gemeenten Nevele en Vosselare, met zaailand en meers 6 bunderen groot, gebruikt door Jacques F. Notte; liber gebruik vanaf a.s. kerstdag. Inlichtingen bij notaris Minne, te Nevele, en bij sieur Delcroix, te Gent (Reep nr. 126).

MAAIMEERS TE KOOP IN SINT-MARIA-LEERNE

GvG nr. 1777 van 4 april 1811.

Openbare verkoping, op 30 maart en 13 april 1811 te Deurle in de afspanning *de Groene Vier-schaere* bij de gebroeders en zusters van Poucques, aan de kasseiweg van Gent naar Kortrijk. Er zijn zes verschillende kopen toe te wijzen, van patrimoniële goederen gelegen te Sint-Maria-Leerne, Deurle, Sint-Martens-Latem en Sint-Denijs.

Koop 1: een partij maaimeers in Sint-Maria-Leerne, genaamd *den Kleinen Ham*, rondom in zijn grachten, onverpacht, 944 Gentse roeden groot, gelegen in de zgn. *Ley-meirsch*, palende Z. de baron van Nevele, O. *den Grooten Ham*, W. en N. Frans van de Walle, als pachter.

Toponiemen in de andere drie dorpen: *het Ponten-bunder, den Cooleghem-Ham, den Grooten & den Kleenen Pauvre, de Dommelingen*.

Inlichtingen bij de oud-notaris [Ch. Ph.] Martens, te Deinze.

HOEVEN EN LAND TE KOOP IN MEIGEM

GvG nrs. 12 en 29 van 7 mei en 10 juni 1811.

Franstalige advertentie voor de openbare verkoping op 8 en 27 juni in de herberg van Jean van den Hove te Meigem door keizerlijk notaris Charles-

Martin van Hulle, te Nevele. De verkoping gebeurt op verzoek van de volgende familieleden:

- a. Emmanuel Danneels, landbouwer te Meigem, en zijn twee minderjarige kinderen Augustin en Joseph Danneels;
- b. Josse Bisschop, landbouwer te Landegem, weduwnaar van Catharina Danneels, mede namens hun vier minderjarige kinderen Jean-Baptiste, Marie, Bellarmin en Therese Bisschop;
- c. Philippe Danneels, landbouwer in Poesele;
- d. Jean van Renterghem en zijn vrouw Jossine Danneels, landbouwers te Meigem;
- e. Thérèse Danneels, weduwe van Jean-Baptiste de Waele, landbouwster in Meigem;
- f. Joseph van Haver, wever in Poesele, als voogd over de minderjarige kinderen van Pierre Danneels en Reginé van Haver.

Koop 1: een behuisde hofstede in Meigem, met schuur en andere bijgebouwen, bomen en hagen, 25 a 35 ca groot, of 169 roeden, palende O. de straat, Z. en W. Jan-Baptiste Verschelde en N. Joseph van Ooteghem.

Kopen 2 en 3: twee stukken zaailand, te Meigem, resp. 10 a 75 ca (of 75 roeden) groot, palende aan *de beek*, en 56 a 85 ca groot (of 379 roeden).

Koop 4: een hoeve te Meigem, met land, schuur en andere gebouwen, bomen en hagen, palende O. *de Lykstraete*, Z. *de Caermstraete*, W. en N. de erven van wijlen Catharine van Doorne, omtrent 86 a 40 ca groot (of 580 roeden).

Koop 5: een hoeve te Meigem, met land, met de andere gebouwen, bomen en hagen, palende O. dit sterfhuys (= van de familie Danneels) en François Sessens (= Lessens ?), W. de weduwe en erven van sieur Charles Philippe Minne en N. dit sterfhuys, 36 a 30 ca groot (of 242 roeden).

Koop 6: twee partijen weide te Meigem, palende Z. Pierre Sutterman, W. en N. dit sterfhuys, O. sieur van Alstein, 29 a 20 ca groot (of 194 roeden).

Koop 7: een partij zaailand te Meigem, palende W. François Lessens, Z. de voornoemde hoeve, O. de straat van Meigem naar Zeveren, N. de wegel van sieur van Caseele, 25 a 40 ca groot (of 170 roeden).

Inlichtingen bij notaris Ch. M. van Hulle of bij Em. Comparé, zaakgelastigde, beiden te Nevele.

HOEVEN EN LAND TE KOOP IN HANSBEKE

GvG nrs. 12 en 29 van 7 mei en 10 juni 1811.

Op 30 april, 14 en 28 mei 1811 wordt te Hansbeke in de herberg *de Kroone* bij Jan Baptiste vander Stichelen een openbare verkoping gehouden, verdeeld over elf kopen.

Koop 1: een partij land te Hansbeke, in de wijk *Hamme*, 645 roeden groot; instel op 60 £ wisselgeld.

Koop 2: een partij land te Hansbeke, als voren, 304 roeden groot; instel op 25 £ wisselgeld.

Koop 3: een partij land te Hansbeke, als voren, 342 roeden groot; instel op 26 £ wisselgeld.

Koop 4: een partij land te Hansbeke, 882 roeden groot; instel op 75 £ wisselgeld.

De partijen 1 tot 4 worden gebruikt door Jacobus Francies Lefeber (jaarpacht: 14 £ gr. courant).

Koop 5: een partij land te Hansbeke, gelegen als voren, 1148 roeden groot; instel op 79 £ wisselgeld.

Koop 6: een partij land te Hansbeke, gelegen als voren, 421 roeden groot; instel op 32 £ wisselgeld.

De partijen 5 en 6 gebruikt door Jan Baptiste vander Stichelen (jaarpacht: 10 £ gr. courant).

Koop 7: een partij land te Hansbeke, 447 roeden groot; instel op 35 £ wisselgeld.

Koop 8: een partij land te Hansbeke, 457 roeden groot; instel op 30 £ wisselgeld.

Koop 9: een partij land te Hansbeke, 521 roeden groot; instel op 30 £ wisselgeld.

De partijen 7 tot 9 worden gebruikt door Jooris Francies Goethals (jaarpacht: 10 £ gr. courant).

Koop 10: een partij land te Hansbeke, 538 roeden groot, gebruikt door Zacharias Termont (jaarpacht: 14 £ gr. courant); instel op 34 £ wisselgeld.

Koop 11: een partij elsbos te Hansbeke, 3 gemeten 32 roeden groot, met het hakhout van drie jaren; onverpacht; instel op 128 £ wisselgeld.

Instel: het totaal voor de elf kopen bedraagt 554 £ wisselgeld.

Inlichtingen bij notaris Judocus-Albert Seriacop, te Hansbeke.

VERKOPING TEN STERFHUIZE PIETER MARTINUS VAN DE WEGHE IN POEKE
GvG nrs. 39, 44 en 54 en 29 van 30 juni, 10 en 30 juli 1811.

Openbare verkoping van de successie van wijlen Pieter Martinus van de Weghe, overleden in Poeke, door notaris Legiers aldaar. Onder de meerder- en minderjarige erfgenamen zijn er slechts een paar die in het Land van Nevele wonen, m.n. Ignaes Verlinde, gehuwd met Francisca van de Weghe, landbouwer te Poeke, en Antone Billiet, gehuwd met Marie van de Weghe, wagenmaker in Poeke. Andere familieleden wonen in Tielt, Kanegem, Wingene, Ursel, Zomergem, Oostakker Gent, Ichtegem, enz. Er zijn ook twee jongens die dienst doen in Napoleons legers in ... Portugal, m.n. Carel-Francies van de Weghe, soldaat in het 4^e Bataljon van de Militaire Equipage, en Carel van de Weghe, soldaat in het 47^e Linierement. Er horen ook enkele *molenaars* bij: Francies en Antone van de Weghe, allebei in Beernem, en Francies Vercauter, in Sint-Baafs-Vijve. Tot de publieke verkoping werd beslist door een vonnis van de Civiele Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent dd° 10.06.1811. De verkoping gebeurt op 20 juli en 10 augustus in de herberg *den Pauw*, bij sieur van de Castele, in Poeke. Er zijn tien verschillende kopen toe te wijzen.

Koop 1: een welbebouwde hofstede, met schuur, paarden- en koestallen, enz., met boomgaard, lochting en bos in totaal 9 ha 76 ca groot, in één blok bijeen gelegen in Poeke, palende Z. *de straete*. Prijs (instel): 9100 fr.

Kopen 2 en 3: twee partijen zaailand in Poeke, gelegen als voren, resp. 2 ha 84 ca, en 62 a 44 ca groot, resp. ingesteld 1006 fr. en 450 fr.

Koop 4: een partij bos en weide, gelegen deels op Poeke en deels op Vinkt, 1 ha 13 a 35 ca groot, palende O. en Z. *een beek*, ingesteld 650 fr.

Koop 5: een partij zaailand in Poeke, 1 ha 35 a 31 ca groot, palende O. *de straete*, instel 1500 fr.

Koop 6: een partij weide in Poeke, 29 a 3 ca groot, ingesteld op 260 fr.

Koop 7: een partij zaailand, gelegen in Kanegem, 2 ha 30 a 59 ca groot, ingesteld op 1850 fr.

Koop 8: een huis en erf in Poeke, 6 a 37 ca groot, palende Z. *de Plaetse* en Z. *het kerkhof*; instel op 500 fr.

Koop 9: een huis en erf in Ruiselede; ingesteld op 500 fr.

Koop 10: een huis en erf in Ruiselede; ingesteld op 550 fr.

Inlichtingen bij notaris Legiers, alsook bij vrederechter Sencie en bij griffier van Hulle, beiden wonende in Lotenhulle.

HOEVE, LAND EN BOS TE KOOP IN POESELE

GvG nrs. 71 en 82 van 2 en 24 september 1811.

Franstalige advertentie voor de openbare verkoping op 12 september en 3 oktober in de herberg het Kruis (La Croix) bij Nestor Madou te Poesele door keizerlijk notaris Josse-Albert Seriacop, te Nevele. Tot de verkoping werd beslist door een vonnis van de Civiele Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent dd° 13.06.1811.

De verkoping gebeurt op verzoek van de familie de Weerd, waarvan hier genoemd worden:

- a. Augustin, Marie-Anne, François en Caroline de Weerd, kinderen van wijlen Gerard de Weerd en Petronille Zuttermann, allen landbouwers in Poesele.
- b. Jacques de Meyer, landbouwer in Hansbeke, als administratief voogd over Angeline, Jean-Baptiste en Jeanne de Weerd, minderjarige kinderen van de voornoemde Gerard de Weerd en van Marie-Thérèse van Vynckt; hun medevoogd-materneel is Jean van Vynckt, landbouwer in Meigem.

Verkocht wordt: een behuisde en beschuurde hofstede, met tuin en boomgaard en drie partijen land in Poesele, samen 1 ha 76 a 58 ca groot, palende aan de eigendommen van sieur Zinzerlinck, Josse de Meyer, Jean Onderbeke, Emmanuel Schaut en aan de straat; onverpacht, verdeeld over vier loten. Wordt meeverkocht: een partij bos, met de bomen en het hakhout, gelegen in Nevele, 59 a 72 ca groot, palende aan Constantin Beels, Herman van Neude en Pierre Codde.

Inlichtingen bij notaris Seriacop, alsook bij Jacques-Charles Minne, zaakwaarnemer in Nevele.

HOEVE EN LAND TE KOOP IN VOSSSELARE

GvG nrs. 71 en 82 van 2 en 24 september 1811.

Franstalige advertentie voor de openbare verkoping op 14 september en 5 oktober in de herberg de Kroon (La Couronne) bij Livin Vincent te Vosselare door keizerlijk notaris Josse-Albert Seriacop, te Nevele. Tot de verkoping werd beslist door een vonnis van de Civiele Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent dd° 27.06.1811. De verkoping gebeurt op verzoek van de familie Landsgraeve, waarvan hier genoemd worden:

- a. Guillaume de Meester en zijn vrouw Madeleine Landsgraeve.
- b. Jean Schollier en zijn vrouw Jeanne-Marie Landsgraeve.
- c. Jean Landsgraeve, alle voornoemden landbouwers in Vosselare.
- d. Philippe van de Walle en zijn vrouw Isabelle Thérèse Landsgraeve, landbouwer in Landegem.
- e. Augustin de Meester, landbouwer in Vosselare, als administratief voogd over Isabelle Thérèse en Marie-Anne Landsgraeve, minderjarige kinderen

van Charles Landsgraeve en Jeanne Lootens; hun medevoogd is de onder c. voornoemde Jean Landsgraeve, landbouwer in Vosselare.

Verkocht wordt: een behuisde hofstede, met een aanpalend stuk grond, alsook nog twee andere partijen land, alle gelegen in Vosselare in de wijk *Doornplas*, samen 2 ha 69 a 44 ca groot, over drie loten verdeeld, palende aan de eigendommen van sieur Stobbelaere, Augustin de Meester, Pierre Coen en dame-douairière de Lalaing; gebruikt zonder contract door Jean Landsgraeve.

VERPACHTING VAN GRONDEN IN NEVELE, VOSELARE EN VINKT

GvG nr. 73 van 6 september 1811.

Op 16 september 1811 wordt door de Administratie van de *Hospiciën* (= Bureau van Weldadigheid) van de stad Gent een openbare verpachting van goederen gehouden, die plaats heeft te Nazareth in de herberg *de Zwaene*. Er zijn o.m. goederen te pachten te Nevele (loten 2 tot 6), Vosselare (lot 10) en Vinkt (lot 11).

Lot 2: een kleine hofstede met 1 ha 88 a 70 ca zaailand, in verscheidene partijen, gelegen te Nevele in de wijk *het Veldeken*, tot kerstavond 1811 gebruikt door Pieter Bollaert.

Lot 3: een stuk zaailand van 90 aren, tot kerstavond 1811 gebruikt door Emmanuel Comparé.

Lot 4: een partij land van 57 a 60 ca, genaamd *den Kerkweg*, tot kerstavond 1811 gebruikt door Josephus van Daele.

Lot 5: een meers van 15 aren, tot kerstavond 1811 gebruikt door Emmanuel Comparé.

Lot 6: een stuk zaailand in Nevele, 85 a 35 ca groot, verdeeld in twee partijen, gelegen in de wijk *het Veldeken*, tot kerstavond 1811 gebruikt door Augustinus Verstraeten.

Lot 10: een partij zaailand van 2 ha 76 a, gelegen in Vosselare, tot kerstavond 1811 gebruikt door Emmanuel de Dapper.

Lot 11: een partij zaailand van 1 ha 11 a 50 ca, of 750 roeden, in Vinkt, genaamd *het Schaepeers-stuk*, tot kerstavond 1811 gebruikt door Andries D'Hondt.

Inlichtingen op het secretariaat van de Hospiciën, in het Hospitaal *Sint-Jan in d'Olie*.

HUIS EN ERF TE KOOP IN NEVELE

GvG nr. 97 van 24 oktober 1811.

Franstalige advertentie voor de openbare verkoping op 4 en 25 november in de herberg *Sint-Huybrecht (Saint Hubert)* bij Pierre Goetgeluck te Nevele door keizerlijk notaris Josse-Albert Seriacop aldaar. Tot de verkoping werd beslist bij vonnis van de Civiele Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent dd° 18.07.1811. De verkoping gebeurt op verzoek van de families Maenhaut en Martens, waarvan hier als belanghebbenden genoemd worden:

- a. Pierre Martens, Jacques en Jean Maenhaut, alle drie landbouwers in Vosselare (medevoogden - *cfr. infra*).
- b. Jean François de Prost, landbouwer in Landegem, en zijn vrouw Reine van Nevele, voorheen weduwe van Emmanuel Maenhaut; zij wordt hier vernoemd als voogdes, en hij als voogd, van haar drie minderjarige kinderen Françoise, Marie en Sophie Maenhaut.
- c. Judoce de Schuyter, weduwe van Jos-François Martens, landbouwster in Vosselare, als voogdes over haar minderjarige kinderen Bernard, Marie-Jacobe, Charles-François en Josse-François Martens; medevoogden zijn Jacques Maenhaut en Pierre Martens, landbouwers te Vosselare, resp. van de drie kinderen Maenhaut en de vier kinderen Martens.

Wordt verkocht: een huis en erf in Nevele, in de Sint-Jansstraat, *section de Ville*, nr. A-84, 11 a 18 ca groot, palende O. Pierre van Parys, Z. ten hoofde de straat, W. Albert Hertoge, als huurder, en N. Jacques Ide; zonder contract gebruikt door Emmanuel Bruggeman.

N.B. Vanaf *GvG nr. 100 van 1 november 1811* veranderde de naam van de krant: ***Journal du Département de l'Escaut et Annonces*** werd voortaan ***Journal du Département de l'Escaut***. De titelwijziging moest duidelijk maken dat voortaan geen 'annonces' meer zouden zijn. Advertenties en berichten werden er inderdaad niet meer opgenomen; er was dus (weliswaar tijdelijk) geen enkele 'Nevelse' berichtgeving meer. Pas vanaf november 1812 werd opnieuw, maar zeer traag, met de publicatie van enkele, zeldzame advertenties begonnen.

1812

Nog tot een eind in het jaar 1814 (nr. 226) blijft de Gentse krant als naam behouden: ***Journal du Département de l'Escaut*** (van nr. 6 van 03.01.1812 tot nr. 110 van 29.12.1812).

Er is in de hele jaargang 1812 geen enkel 'Nevels' bericht of advertentie verschenen.

1813

In 1813 verschijnt de *Gazette van Gend* onder de titel ***Journal du Département de l'Escaut*** (van nr. **111** van 1 januari tot nr. **214** van 28 december 1813). Het is een volledig tweetalige editie, in twee parallelle kolommen: links de Franse teksten, rechts de Nederlandse vertaling ervan. Er zijn geen (of nauwelijks geen) advertenties in opgenomen. Wat **Nevele** betreft valt er geen enkele berichtgeving te noteren. Het gaat bijna uitsluitend om (internationaal en nationaal) nieuws over de toestand in het Franse keizerrijk en elders in Europa, m.a.w. over de - militaire en andere - exploten van keizer Napoleon. Daaronder ook een verslaggeving over de *Volkerenslag bij Leipzig*, waar de Fransen het moesten afleggen tegen de verenigde legers van de Russen, de Pruisen, de Zweden en de Oostenrijkers. Maar wie de GvG daarover leest, doet aardig de indruk op dat de Fransen aldaar ... gewonnen hadden.

1814

De titel van de krant zal, in de loop van het jaar 1814, nogmaals wijzigen en definitief de aloude naam hernemen. Ze heet achtereenvolgens:

Journal du Département de l'Escaut (van nr. **216** van 04.01.1814 tot nr. **225** van 04.02.1814); de krant is in deze periode volledig tweetalig, met de teksten in twee parallelle kolommen.

Gazette van Gend (van nr. **226** van 09.02.1814 tot nr. **319** van 29.12.1814); vanaf het midden van februari bevat de krant opnieuw advertenties, maar nog in beperkte mate.

GERECHTELIJKE VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE IN MERENDREE

GvG nr. 234 van 8 maart 1814.

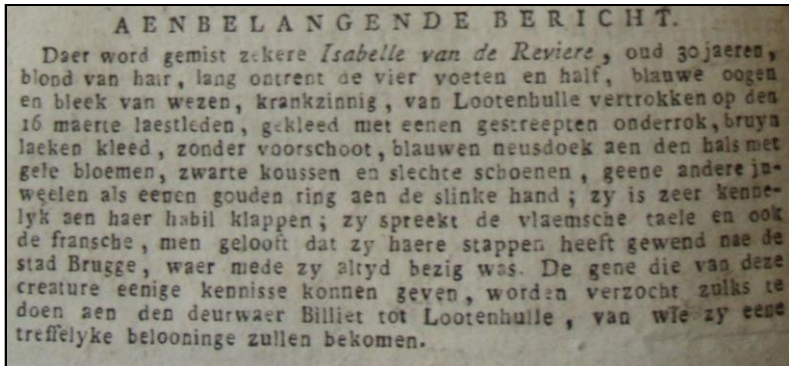
“Verkoopinge van eene remarquabele hofstede met 11 bunderen 448 roeden onder land, bosch en meirsch, gelegen binnen de prochie van Meerendré, wanof de verkoopinge definitivelyk plaetse zal hebben in den tribunael civil van Gend maendag 14 marte 1814, ten tien uren voor middag.”

Inlichtingen ter griffie aldaar en ook ten kantore bij de *avoué* Bogaert, Plottersgracht 14, te Gent.

VROUW VERMIST IN LOTENHULLE

GvG nr. 243 van 7 april 1814.

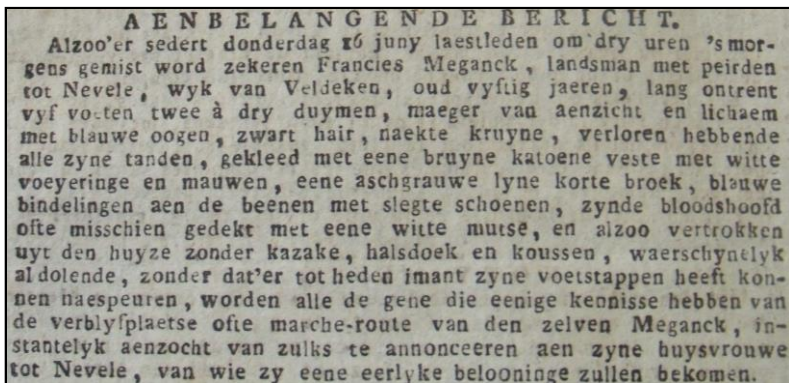
Voor de inhoud van de mededeling: zie afbeelding hieronder.

MAN VERMIST IN NEVELE

GvG nr. 264 van 20 juni 1814.

Voor de inhoud van het bericht: zie afbeelding hieronder.

KOE GESTOLEN IN MERENDREE

GvG nr. 264 van 20 juni 1814.

Uit de stal van Jacobus de Vreese, wonende in Merendree op de wijk *Oostergem*, is in de nacht van 16 op 17 juni een 'gryshairige' koe gestolen. Een beloning wordt uitgelooft.

OPENBARE VERKOOP IN LEERNE VAN EEN HOFSTEDE IN VOSSELARE

GvG nrs. 289 en 293 van 15 en 29 september 1814.

Op 20 september en 4 oktober 1814 heeft in Sint-Maria-Leerne, ter herberg van Albert de Potter, een publieke verkoop plaats, geleid door de notaris Louis-Joseph Verhulst, residerende in Vinkt, daartoe aangesteld bij vonnis dd° 29.08.1814 van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent. Het gaat om de gerechtelijke verkoop van een hofstede, met huis, schuur, stalling enz., staande en gelegen in Vosselare, kanton Nevele, recent gebouwd in baksteen. Samen met de bijhorende gronden, die de hoeve ten Z., N. en O. omringen in één enkel blok bijeen, is het geheel omtrent 2 ha 40 a groot, of 1600 roeden (oude Gentse maat); de hofstede wordt actueel gebruikt, zonder voorwaarde, door de verkopers zelf.

De verkoping gebeurt krachtens het bovenvermelde vonnis, op eis van Jacques de Meester, landbouwer te Vosselare, gehuwd met Rosalie de Snerck (die voordien weduwe was van Jean François Duwyn); zij zijn resp. medevoogd en voogdes over de twee minderjarige kinderen uit haar eerste huwelijk, m.n. Constantin en Dorothée Duwyn; toegevoegde voogd van de wezen is de voornoemde Constantin Duwyn, hun oom van vaderszijde.

Inlichtingen bij Charles-Philippe Martens, oud-hoogbaljuw [en oud-notaris] van Deinze.

VERKOPING VAN GRONDEN IN HANSBEKE

GvG nrs. 293 en 307 van 29 september en 17 november 1814.

Franstalige advertentie. Door de Nevelse notaris Martin-Charles van Hulle wordt op zaterdagen 29 oktober en 26 november 1814 te Aalter, in de herberg van Jean van Craenenbroeck nabij *de brug* aldaar, een openbare verkoping gehouden, zulks in uitvoering van het vonnis van de Civiele Rechtbank van Gent dd° 13.12.1813.

De loten 8 tot 12 van deze gerechtelijke verkoping betreffen goederen in Hansbeke; de eerste zeven loten betreffen goederen in Aalter.

Koop 8: een behuisde hofstede, met schuur, staande in Hansbeke op de wijk *Zande*, palende O. en W. de hiernavolgende kopen en Jean van Holsbeke, Z. de erven Standaert, N. Jean Vervynckt; met boomgaard en tuin bedraagt de gezamenlijke oppervlakte 29 a en 30 ca.

Koop 9: een partij land, gelegen als voren, 1 ha 6 a 20 ca groot, palende O. de voornoemde hofstede en Pierre de Cuyper, Z. de erven Standaert en Pierre de Witte, als huurder, W. Jean-Baptiste de Naeyer en Jean van Holsbeke, en N. de straat.

Koop 10: een partij bos, gelegen zoals de vorige partijen, 26 a 20 ca groot, gelegen W. Jean van Holsbeke en N. de straat.

Koop 11: een partij land, gelegen als voren, genaamd *den Rym*, 44 a 66 ca groot, palende O. Josse Mestdag, Z. dhr. van de Woestyne, W. de kinderen Sutterman en N. de straat.

Koop 12: een partij land, gelegen als voren, genaamd *het Bulksken*, palende O. de straat, Z. Jean van Holsbeke, W. de voornoemde hofstede en N. Pierre de Cuyper.

De verzoekers tot deze gerechtelijke verkoping zijn:

a. Charles van Damme, landbouwer in Aalter, in eigen naam en als vader en voogd van zijn drie minderjarige kinderen uit zijn huwelijk met Jeanne-Caroline van de Walle, m.n. Bernard, Sophie en Rosalie van Damme.

b. Marc van de Walle, landbouwer in Hansbeke, in eigen naam en als vader en voogd van zijn drie minderjarige kinderen uit zijn huwelijk met Isabelle-Rose van de Walle; mede-eiser is Jean van de Walle, dienstknecht in Drogen.

c. Jean Laridaen, landbouwer in Knesselare, in eigen naam en als vader en voogd van zijn minderjarig dochttertje, m.n. Rose Laridaen, uit zijn huwelijk met Isabeau-Thérèse van de Walle.

d. Charles van de Walle, landbouwer in Aalter, in eigen naam en als voogd over de vier minderjarige kinderen van Jacques van de Walle en de voornoemde Jeanne-Caroline van de Walle, m.n. Jean-Baptiste, Josse, Marie-Thérèse en Sabine van de Walle, knechten en meiden in Aalter en Knesselare.

Medevoogden zijn de voornoemde Marc van de Walle (vermeld onder **b**), Jean van de Walle, landbouwer in Aalter, en Liévin van Coppenbergh, landbouwer in Hansbeke.

OPENBARE VERKOOP VAN EEN HOFSTEDE EN LAND IN BACHTE EN DEINZE *GvG nr. 294 van 3 oktober 1814.*

Openbare verkoping door de Deinse notaris Ph. J. Beernaert, op donderdagen 22 september en 6 oktober 1814 in de herberg *'t Land van Nevel* bij Pieter Filiers te Bachte. Deze gedwongen verkoping van de achtergelaten goederen van Pieter Joannes Achtergaele⁷, gestorven te

⁷ Deinze, Burgerlijke Stand Bachte, Overlijdens 1814, akte nr. 5: Pierre Jean Achtergaele stierf in Bachte op 14 april 1814, jongman, 81 j. oud (°1733). Een maand eerder, op 25 maart 1814 (akte nr. 1), was daar ook zijn zuster, Jeanne Barbe Achtergaele, gestorven. De namen van hun ouders ('inconnus') worden in de sterfakten niet vermeld.

Bachte, gebeurt op eis van een aantal familieleden van de families vander Stede, de Clercq en Andries. Ziehier hun namen:

- a. het landbouwersechtpaar Pieter Cannoot-Isabelle vander Stede te Nevele;
- b. Pieter-Joseph vander Stede, landbouwer te Nevele;
- c. het landbouwersechtpaar Joseph van Ronslé-Marie vander Stede in Maria-Leerne;
- d. Pieter-Joannes de Clercq, fs. Francies fi. Francies, zoon van Bernard de Clercq en Marie-Barbara vander Stede;
- e. Francies Andries, landbouwer te Lembeke, als vader en wettige voogd van twee minderjarige kinderen, m.n. Augustin en Bernard-Jacques Andries, gesproten uit zijn huwelijk met wijlen Maria Judoca Achtergaele, dochter van Jan Francies fs. Jan Achtergaele; bijstaande voogd van de twee minderjarige wezen is sieur Jan van Haverbeke, landsman te Bassevelde.

Tot de verkoping 'bij licitatie' werd beslist bij vonnis dd° 04.07.1814 van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent. Het gaat om goederen te Bachte en Deinze, verdeeld over 12 kopen (de eerste 8 gesitueerd in Bachte en de laatste 4 in Deinze).

Koop 1: een hofstede in Bachte, bestaande in een huis, schuur, stalling, bakoven enz., met fruitbomen en hagen, gestaan en gelegen in de wijk *Rekelinge*, met boomgaard en lochting omtrent 16 aren groot, palende O. aan het huis en de boomgaard van de 4^e koop, Z. *de Korte Veirstraete*, W. de 2^e koop en N. de partij land onder de 5^e koop.

Kopen 2 en 3: twee partijen zaailand met de opstaande bomen, gelegen in Bachte naast de voornoemde hofstede, resp. genaamd *de 700 Roeden* en *de Twee Gemeten*, beide palende Z. *de Korte Veirstraete*.

Koop 4: een huis in Bachte, met fruitbomen en hagen, omtrent 7 ½ aren groot, palende W. de hofstede vermeld onder de 1^e koop, Z. *de Korte Veirstraete* en O. de weduwe van Augustin Braem, nu hertrouwd met Joannes van Wanseele.

Kopen 5 en 6: twee partijen zaailand, gelegen in Bachte *op den Kauter*, resp. genaamd *de Vijf Gemeten* (deel van) en *Swaender-land*, met een oppervlakte van resp. 1 ha 15 ½ a en 1 ha 90 ½ a, de laatstgenoemde partij palende N. *den Iperschen Heirweg*.

Koop 7: een partij meers te Bachte, genaamd *den Drongen-meirsch*, 64 ½ a groot, gelegen voor de hofstede van de 1^e koop, palende N. *de Korte Veirstraete*.

Koop 8: een partij bos te Bachte, 75 ½ a groot, palende O. en N. *de Korte Veirstraete* en W. de voorgaande partij meers.

VIER WOONHUIZEN TE KOOP IN LOTENHULLE

GvG nr. 340 van 13 maart 1815.

Door notaris Schacht, te Lotenhulle, wordt op 1 april in de herberg van Bernard-Charles Billiet *op de Groote Plaetse* aldaar, een openbare verkoping gehouden, in uitvoering van een vonnis ter homologatie van de Civiele Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent dd° 2 oktober 1813. De verkoping gebeurt op verzoek van Benjamin Peltyn en zijn vrouw Rosalia van den Berghe, weduwe tevoren van Petrus Jacobus Rootsaert, winkeliers te Lotenhulle; zij handelen uit eigen naam én als 'conjonctive' voogden over de drie minderjarige kinderen van Petrus Jacobus Rootsaert uit zijn huwelijk met de voornoemde Rosalia van den Berghe, m.n. Ludovicus-Leopoldus, Joannes-Baptiste en Leo Rootsaert, zonder beroep, wonende bij hun moeder in Lotenhulle; hun bijstaande voogd is Bernard Heirschap, landbouwer in Aalter.

Verkocht worden:

Koop 1: een woonhuis in Lotenhulle, vierkant in steen en bedekt met pannen, gebouwd op 74 ca of 5 Gentse roeden erf, gestaan en gelegen op *de Kleyne Plaetse* aldaar, letter A nr. 90, palende N. *het Lykstraetjen*, O. de weduwe van Jacobus Baetslé, Z. *de Kerkstraete* en W. *de Kleyne Plaetse*; bewoond door de verkopers. De jaarpacht, vanaf 1 mei 1815, bedraagt 7 £, of 76,19 fr.; liber gebruik vanaf 1 mei 1816.

Koop 2: een woonhuis in Lotenhulle, vierkant in steen en bedekt met pannen, in erf met de medegaande tuin samen 4 aren groot, of 27 Gentse roeden, gelegen *op het Dorp* aldaar, letter A nr. 66, palende N. *het Lykstraetjen*, O. Jan-Bernard de Pourquoi, Z. en W. de weduwe Jacobus Baetslé; actueel gebruikt door Joannes Verplaetse (jaarpacht: 49,88 fr. of £ 4-11-8 courant).

Koop 3: een woonhuis met het medegaande erf 22 aren groot, of 47 Gentse roeden, te Lotenhulle in de wijk *Veldhoek*, letter B nr. 30, palende N. mr. Joseph Ivo van Doorne en de kinderen van Petrus Jacobus Miele, O. *het Haringstraetjen*, Z. en W. mr. Leo van Hulle; actueel gebruikt door Joannes Baptiste Bouckaert (jaarpacht: 65,30 fr. of 6 £ courant); liber gebruik op kerstavond 1815.

Koop 4: een woonhuis met medegaand erf, 11 aren groot of 74 Gentse roeden, gestaan en gelegen in Lotenhulle in de wijk *Baerelhoek*, letter A nr. 9, palende N. de straat, O. Augustin Schaeck, Z. en W. de weduwe Meheus;

actueel gebruikt door Jan Huysman (jaarpacht: 59,86 fr. of 5 £ 10 sch. courant); liber gebruik op 1 mei 1816.

HOFSTEDE IN LOTENHULLE TE KOOP

GvG nr. 351 van 20 april 1815.

In de herberg *den Grooten Hert* bij sieur van Haute te Petegem bij Deinze (*aan de Knok*) wordt op 26 april en 10 mei een openbare verkoping gehouden van enkele goederen, gelegen resp. op Deinze-Buiten (kopen 1 en 2), Lotenhulle (koop 3), Sint-Martens-Latem (koop 4) en Nazareth (koop 5). Voorwaarden ter inzage bij de ontvanger Lamme, te Gent, op de Houtleye nr. 12.

Koop 3: een hofstede in Lotenhulle, met de medegaande grond samen 3 bunderen 29 roeden groot, actueel gebruikt door Jan-Baptiste de Clercq (jaarpacht: 22 £ gr. courant).

OPROEP TOT DE ERVEN DER SUCCESSIE VAN JOANNES COUCQUYT IN VINKT

GvG nr. 366 van 12 juni 1815.

In Vinkt is op 25 mei 1815 overleden: Joannes Coecquyt (*sic - lees: Coucquyt*), zoon van Jan en van Catharina van Ysendycke⁸, weduwnaar van wijlen Joanna Catharina de Weird; dit huwelijk bleef zonder nakomelingen. Zijn moederlijke grootouders waren: Gysbertus van Ysendycke en Joanne van Rekendaele. Bij testament van 03.09.1814 (verleden voor de Deinse notaris Ph.-J. Beernaert) heeft de aflijvige zijn successie als volgt gelegateerd: de ene helft aan de afstammelingen van wijlen Christoffel de Vreese, overleden te Hansbeke, en aan die van wijlen Andries de Vreese, overleden te Kanegem, allebei kinderen van zijn vaders halfbroer van moederlijke zijde; en de andere helft aan de afstammelingen van Joanne van Ysendycke, wijlen de zuster van de moeder van de erflater. De gerechtigden dezer successie gelieven zich aan te melden binnen de drie maanden na de oproep in de GvG. Deze oproep (dd° 11.06.1815) tot de gegadigden gaat uit van sieur Livinus Pypaert, zaakgelastigde in Vinkt, als executeur-testamentaire ten sterfhuize.

⁸ Vinkt, Archief Burgerlijke Stand, Overlijdens 1825, akte dd° 25.05.1815: Jean Coucquyt, 67 j. oud, rentenier, zoon van Jean en Catherine van Ysendycke, weduwnaar van Josine Catherine de Weirdt. Overlijdensaangifte door twee burens, m.n. Joseph van Holsbeke, 32 j., landbouwer, en Pierre de Vos, 26 j., kleermaker. – Joannes Cocquyt (uit Hansbeke) en Judoca Catharina de Weert (uit Meigem) huwden te Vinkt op 19.07.1774 (PR Vinkt, Huwelijken, f° 71), met als huwelijksgetuigen Livinus Ardeel en Petronilla de Weirt.

ZAAILANDEN IN NEVELE EN MEERS IN MARIA-LEERNE TE KOOP

GvG nrs. 374-376 van 10, 13 en 17 juli 1815.

Op woensdag 19 juli 1815 wordt in de herberg *de Rooze* bij sieur Cannoot te Nevele *op de Merkt* publiek een verkoping gehouden van omtrent 30 gemeten allerbeste zaailanden, gelegen in één blok bijeen binnen Nevele, palende aan de eigendommen van graaf D'hane de Steenhuyse, baron Dellafaille d'Huyse, de baron van Poeke, e.a.m.

Wordt ook verkocht: een schone partij meers, 1050 roeden groot, gelegen in Sint-Maria-Leerne dicht bij het kasteel van de baron van Nevele.

Inlichtingen bij de ontvanger Lamme, te Gent, op de Houtleye nr. 12.

HOFSTEDE EN OLIEROSMOLEN IN ZEVEREN EN WOONHUIS IN DEINZE TE HUUR

GvG nrs. 387 en 389 van 24 en 31 augustus 1815.

Door sieur Bernard Maenhaut, landsman op Deinze-Buiten, wordt op woensdag 6 september in de herberg van Bernard Vincent, ook op Deinze-Buiten, te huur aangeboden voor een termijn van zes of negen jaren, ingaande op kerstavond e.k.: een zeer schone behuisde en beschuurde hoeve, met de olierosmolen of stampkot en de andere gebouwen, ruim 13 gemeten groot met de medegaande gronden (van zeer goede kwaliteit), gestaan en gelegen binnen Zeveren 'dichtbij de molen'; actueel gepacht door sieur Pieter Joseph d'Haeyere.

Inlichtingen bij de oud-notaris [en ex-hoogbaljuw] Ch.-Ph. Martens, te Deinze.

HERBERG *HET MEULEKEN* IN LOTENHULLE TE PACHTEN

GvG nrs. 390 en 394 van 4 en 18 september 1815.

Wordt te huur aangeboden: een welbeklante en spacieuze herberg, genaamd *het Meuleken*, die dienst doet als 'huys der commune' van Lotenhulle, voorzien van schuur, stallingen, ovenbuur en andere gerieflijkheden, vrij vanaf meiavond a.s. Inlichtingen bij deurwaarder Billiet, die ervan de propriëtaris is, te Lotenhulle.

HOFSTEDE TE PACHTEN IN NEVELE

GvG nrs. 390 en 391 van 4 en 7 september 1815.

Wordt te pachten gepresenteerd, om met a.s. kerstavond in gebruik te worden genomen: een schone, welbebouwde hofstede te Nevele, 14 bunderen groot.

Inlichtingen bij de ontvanger Lamme, te Gent, op de Houtleye nr. 12.

HOFSTEDE IN VINKT TE KOOP

GvG nrs. 393, 394, 396 en 397 van 14, 18, 25 en 28 september 1815.

Wordt op 18 september en 3 oktober in openbare verkoop gebracht in de herberg *den Grooten Hert* bij sieur van Houte (op *de Knok*) te Petegem bij Deinze: een zeer schone en welbebouwde hofstede, gestaan en gelegen binnen Vinkt en Deinze, 17 bunderen groot, waarvan 16 ½ bunderen in één blok bijeen gelegen. Daarvan komen omtrent 8 bunderen allerbeste landerijen in één blok aan de straat van Nevele naar Vinkt, op geringe afstand van de kerk van Vinkt; gepacht door de weduwe Dhond tot kerstavond 1816. Inlichtingen bij ontvanger Lamme te Gent (Houtlei nr. 12).

VERDIENSTELIJKE LEERLINGEN IN HET PENSIONAAT VAN TIELT

GvG nr. 395 van 21 september 1815.

Op de 29e (!) jaarlijkse prijsuitreiking in het Pensionaat van Tielt (onder de directie van sieurs J.B. d'Haeyere en zoon) op 3 september 1815 werd een Meigemnaar als een van de verdienstelijke leerlingen eervol vermeld: Bernard-François vander Vennet (primus in twee vakken, resp. 'Chronologie et Histoire', en 'Mythologie et Fable', telkens op 28 concurrenten). En uit Nevele wordt eervol vermeld: Frédéric Meheus, in de derde klas primus voor de vertaling Nederlands-Frans (op 115 concurrenten).

Heropening der school op 5 oktober a.s. "A dater de ce jour, on y enseignera la langue *Anglaise*".

ZAAILAND TE KOOP IN MERENDREE

GvG nrs. 395, 397, 409 en 410 van 21 en 28 september, 9 en 13 november 1815.

Worden te koop gesteld: twee partijen zaailand in Merendree, gelegen ten N. van *de Vaerd*, aan de post *Durmen*, in *de Lambeken*, 110 a 2 ca groot, of 74 roeden, gepacht door Bernard Mans, te Lovendegem.

HOEVEN, EEN HUIS EN GRONDEN TE KOOP IN MERENDREE EN LANDEGEM

GvG nrs. 410 en 418 van 13 november en 11 december 1815.

Openbare verkoping 'bij licitatie', op 5 december 1815 te Merendree in de herberg het Vliegende Peerd bij Jan-Francies Claeys, door notaris Francies-Bernaerd de Vriendt aldaar, die daartoe is benoemd bij vonnis van de Civiele Rechtbank van Gent dd° 25.10.1815. Er zijn acht kopen toe te wijzen in Merendree en één koop in Landegem.

Koop 1: een behuisde en beschuurde hofstede in Merendree, in de wijk *Velde*, palende O. de straat, Z. een straatje (tot de helft ermee medegaande), W. Pieter-Francies van Quakebeke en N. de kinderen van Gerard van Schauwenberge; oppervlakte: 500 roeden of 74 a 65 ca groot.

Koop 2: een partij land, voordien twee partijen, waarvan éne genaamd *den Bulk*, gelegen als voren in Merendree, palende O. Jooris Willems, Z. Jan Vereecke, W. het straatje of landweg, en N. de kinderen van Gerard van Schauwenberge; oppervlakte: 620 roeden of 92 a 50 ca.

Koop 3: een partij land in Merendree, genaamd *den Katten-Gracht*, 570 roeden of 85 a 10 ca groot, palende O. de kinderen van Gerard van Vlaenderen, Z. een dreef (eigendom van Francies Bogaert-de Clercq), W. de kinderen van Jan van Wassenhove en Karel-Francies Hebbelinck, N. Jan de Vreese en de hoeve onder koop 4.

Koop 4: een behuisde, beschuurde en bestalde hofstede in Merendree, met de bomen, gestaan en gelegen als voren, 1 ha 62 a 73 ca groot of 1090 roeden, palende O. de straat (tot de helft medegaande), Z. de derde koop, de kinderen van Gerard van Vlaenderen en het straatje (ook voor de helft medegaande), W. Jan de Vreese en N. Jan Goethals; gebruikt door Guilielmus Vriendt, medeverkoper.

Koop 5: een partij land, gelegen als voren, 1 ha 44 a 82 ca groot of 970 roeden, palende O. het straatje (voor de helft medegaande), Z. Marten de Witte en Pieter van Vooren, W. en N. sieurs Haemelinck en cons.; gebruikt door de medeverkopers Bernaerd en Marie-Jacobe Willems.

Koop 6: een huis en erf, gestaan en gelegen als voren in Merendree, palende O. en N. het straatje (voor de helft medegaande), Z. en W. Jan Goethals, 17 a 91 ca groot of 120 roeden; gebruikt door Jan-Francies Claeys, wever.

Koop 7: een partij land, gestaan en gelegen als voren in Merendree, genaamd *de Breedewee*, 92 a 11 ca groot of 550 roeden, palende O. het straatje (voor de helft medegaande), Z. de weduwe en kinderen van Pieter de Meyer, W. de heren Vander Linden d'Hoogvorst, en N. Jooris Willems; gebruikt door de medeverkopers Bernaerd en Marie-Jacobe Willems.

Koop 8: een partij bos en meers te Merendree, in de wijk *Velde*, door het *Nieuw Vaerdeken* doorsneden, 58 a 23 ca groot of 390 roeden, palende O. de kinderen van Gerard van Schauwenberge, Z. sieur Clemmen-Tricot, N. sieur Benedictus Emmanuël Cardon en de kinderen van Gerard van Vlaenderen; actueel onverpacht.

Koop 9: een partij meers in Landegem, 22 a 39 ca groot of 150 roeden, abouterende (= palende) O. *Oliekot-Kauter*, Z. Jacobus Marten, W. *d'Oude Caelene*, N. sieur Martens-Standaert; actueel onverpacht.

Deze gerechtelijke verkoping gebeurt op verzoek van de familie Willems:

- a. Pieter-Andries Willems, landbouwer in Vosselare (ook voogd van de minderjarige onder f).
- b. Jacobus-Francies Willems, wever in Landegem.
- c. Bernard Willems en Marie-Jacobe Willems, landbouwers in Merendree.
- d. Guillielmus Vriendt en zijn vrouw Marie Thérèse Willems, landbouwers in Merendree.
- e. Jan-Francies Claeys en Joanne-Marie Willems, herbergiers in Merendree.
- f. Caroline van Laecke, weduwe van Karel-Francies Willems, spinster in Merendree, als moeder en wettelijke voogdes over Pieter Willems, haar minderjarige zoon uit haar huwelijk met wijlen de voornoemde Karel-Francies Willems.

Inlichtingen bij de notaris en bij de praktizijns de Brabander en Standaert, te Merendree, en van Hulle, te Zomergem.

Paul Huys

ACTIVITEITENVERSLAG HET LAND VAN NEVELE 2017

We organiseerden:

Zondag 19 februari: **48ste algemene ledenvergadering** met een opvoering van 'De Biezenstekker' en de uitreiking van de Nevelse huwvier. In De Cichorei in Nevele, 85 aanwezigen. (Zie: Het Land van Nevele, jg. 2017, afl. 2, p. 130-137).

Zondag 12 maart: **Aperitiefgesprek** naar aanleiding van '35 jaar bibliotheek en erfgoedcentrum Het Land van Nevele' in Erfgoedcentrum Het Land van Nevele in Hansbeke met als gastspreker Filip Bastiaen, voorzitter van het Historisch Genootschap van het Meetjesland over: 'De landsman van de politiemacht: veldwachters in de 19de eeuw', 35 aanwezigen. (Zie: Het Land van Nevele, jg. 2017, afl. 2, p. 138-139).

Zondag 23 april tot en met 20 mei: **Erfgoeddag 2017. tentoonstelling 'Een mantel van zorg, een geschiedenis van de zorg in Nevele' en voorstelling van de nieuwe Nevelse reus 'Zuster Wilfrieda'.**

Nevele kan prat gaan op een zorggeschiedenis van zeker 750 jaar. In 1268 wordt hier een hospitaal vermeld. Vermoedelijk dateert de stichting van dit hospitaal tijdens of kort na de regeerperiode van gravin Johanna van Constantinopel (†1244) die verscheidene hospitalen in Vlaanderen steunde, nieuwe oprichtte of liet oprichten.

De tentoonstelling belichtte enkele facetten van zorg in Nevele. Er werd gekozen voor de zorg voor de mensen, georganiseerd door de wereldlijke of geestelijke overheid of de barmhartige burger. De tentoonstelling was 'een geschiedenis', niet 'de geschiedenis' van de zorg in Nevele.

Als symbool voor de zorg in Nevele werd gekozen voor een mantel gemaakt door mantelzorgers en zorgvrijwilligers. Daarna kwam de idee om een reus of reuzin te maken die de mantel zou dragen waarbij iedereen zich zou kunnen herkennen in dit collectieve werk. De keuze viel op Zuster Wilfrieda, een kloosterzuster van de orde van de Heilige Vincentius à Paulo uit Deftinge; een orde die bijna 130 jaar instond voor de zorg in Nevele. In plaats van een eentonig zwart habijt krijgt ze een bontgekleurde mantel van zorg omgord. Het is geen louter christelijk symbool geworden maar een universeel symbool waarin alle religieuze en filosofische strekkingen zich in

kunnen vinden. 150 aanwezigen op de openingsplechtigheid. Veel bezoekers, ook enkele groepen; aantal niet gekend.

De nieuwe reus van Nevele; reuzin Wilfrieda op weg naar Ter Leenen.

Zondag 14 mei: DE HEREN EN DAMES VAN NEVELE, lezing met diavoorstelling door André Bollaert. Deze voordracht kaderde in de lezingenreeks 2017 'Geschiedenis in het Meetjesland', een samenwerking tussen meerdere kringen met 'historische' inslag. 87 aanwezigen. (Zie: Het Land van Nevele, jg. 2017, afl. 4).

Zondag 4 en maandag 5 juni: Sinksentoonstelling. Zaal De Cichorei, Nevele. 'TE LAND, TE WATER EN PER SPOOR IN NEVELE', tentoonstelling en diavoorstelling van de geschiedenis van de Nevelse bruggen en foto's van meer dan een eeuw geschiedenis van het goederen- en personenvervoer in Nevele. Samenstelling en teksten: Luc Bauwens, André Bollaert, Jan Luyssaert m.m.v. Hugo Schaeck, André Stevens en Patrick Tuytschaever. *Diareportage: Luc Bauwens.* Vormgeving en realisatie tentoonstelling: Alex Dhondt. 550 bezoekers.

Ons 600ste lid Jozef Standaert en zijn echtgenote Ani Van Haver omringd door de heer en mevrouw Duerinck en enkele van onze bestuursleden.

Tijdens de voormiddag hadden we het genoegen om, nauwelijks één jaar na ons 500ste lid het 600ste lid van onze vereniging te huldigen. Deze eer viel te beurt aan Jozef Standaert en zijn echtgenote Ani Van Haver uit Sint-Martens-Leerne. Zij zijn afkomstig uit Landegem en Nevele.

Zondag 9 juli: Uitreiking bedevaartvaantjes. 33ste en laatste uitdeling van bedevaartvaantjes van de Heilige Donatus in de Sint-Laurentiuskerk van Poesele. De beeltenis van de donderheilige op het prentje van dit jaar is ontleend aan het schilderij van Scheirs uit 1860 dat zich achteraan in de kerk bevindt. Met het in voege treden van het kerkenplan in Nevele zal in 2018 ook de kerk van Poesele onttrokken worden aan de eredienst. Zo werd op zondag 9 juli, na de hoogmis van 10.30 u. voor de 33ste en laatste maal een nieuw bedevaartvaantje van de 'donderheilige' uitgereikt.

Het 33ste en laatste Donatusbedevaartvaantje van Poesele.

De afbeelding van de heilige is geprojecteerd op een muur van stenen die symbool staat voor de onlangs gerestaureerde Sint-Laurentiuskerk. Het vaantje met de rechte hoek rechts (25,5 x 18,5 cm) werd gerealiseerd door André Bollaert en Sylvie Dekens. Er werden 120 vaantjes gedrukt op 120 gr wit papier waarvan er 49 werden uitgedeeld in de kerk en 42 werden opgestuurd naar of afgehaald door verzamelaars van devotionalia. De overblijvende vaantjes werden bij het versierde beeld van de heilige ter beschikking gelegd van de geïnteresseerden.

Zaterdag 23 september: Bestuursuitstap. We waren met 20 deelnemers voor onze jaarlijkse bestuursuitstap die in het teken stond van geplande activiteiten rond de 450ste verjaardag van de onthoofding van de graven Egmont en Ho(o)rn(e) op de Grote Markt van Brussel op 5 juni 2018.

Op het marktplein van Zottegem werden we ontvangen door Olivier Van Rode van Cultuurwerking Sotteghem.

In de voormiddag bezochten we Zottegem waar Olivier Van Rode (voorzitter Cultuurwerking Sotteghem en Belgisch initiatiefnemer van het project 450 jaar Egmont & Horn) onze gids was. Na eventjes te hebben stilgestaan bij het standbeeld van Egmont bezochten we de kerk van Zottegem en de grafkelder van Lamoraal van Egmont. Vandaar gingen we naar het Egmontkasteel waar we een bezoek brachten aan de ridderzaal, de boekenzolder, de Napoleontische zaal en het bureau van de bibliothecaris.

Na het middagmaal in de schaduw van Egmont in restaurant 'De Kring' op de markt van Zottegem reden we naar de Geuzenhoek (de wijk Korsele) in Sint-Maria-Horebeke zo'n 10 km verder.

Wilfred De Jonge was onze gids in de Geuzenhoek in Sint-Maria-Horebeke.

Daar werden we opgewacht door een enthousiaste Wilfred De Jonge. We werden ontvangen in het voormalig protestants schooltje dat we bereikten via de Koning Willemdreef. Daar kregen we een interessante diareportage te zien over het ontstaan en de geschiedenis van de protestantse gemeenschappen in de Vlaamse Ardennen. De huidige protestantse gemeenschap telt nog zo'n 80 leden waarvan bijna de helft nog de wekelijkse zondagdienst bijwoont. Na een rondleiding rond het kerkhof (destijds geschenken door koning Willem I in 1820) en een bezoek aan de huidige kerk uit 1872 (gebouwd met giften uit de buurlanden en Engeland en Rusland) leidde onze gids ons naar het Protestants Historisch Museum Abraham Hans. Daarna gingen we zoals gebruikelijk, een natje nuttigen waarbij de keuze viel op de Ter Biestmolen in Zwalm.

Dinsdag 26 september: **Herinneringswandeling Eerste Wereldoorlog** voor de kinderen van de Nevelse scholen. Meer dan honderdtwintig Nevelse schoolkinderen en hun leraars stapten door het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog in Landegem. Het was de zevende keer dat onze heemkring deze herinneringswandeling inrichtte.

Met gidsen Jan Luyssaert en Alex Dhondt op stap in het frontgebied van oktober 1918 langs het Schipdonkkanaal in Landegem.

De kinderen en hun begeleiders werden aan de parking voor de sporthal onthaald door Trees Coppieters en geleid door Jan Luyssaert, Alex Dhondt, Julie De Langhe en Hugo Schaeck langs de vroegere frontlinie van oktober

1914 en van oktober en november 1918. Langs het parcours waren stoepborden opgesteld met foto's en informatie over de gebeurtenissen langs het Schipdonkkanaal zo'n eeuw geleden. Aan het erepark op het kerkhof van Landegem werd de wandeling ontbonden. De kinderen kregen als aandenken de brochure '1914-1918, Nevele onder vuur' gratis aangeboden door de heemkring.

Zondag 8 oktober: **Verkenningstocht door de vallei van de Kale tussen Merendree en Vinderhoute.** De opbrengst van deze activiteit ging integraal naar de dagelijkse werking van Munnange in Oeganda. Munnange is een Belgische vzw met een centrum voor psychosociale begeleiding in Entebbe, Oeganda. Mensen komen naar het centrum met allerlei vragen rond alcoholverslaving, huiselijk geweld, mishandeling, stress, enz.

Jan Luyssaert was een van onze vier gidsen tijdens de verkenningstocht van de Kalevallei.

Munnange staat voor laagdrempelige, toegankelijke en gratis hulpverlening. De maatschappelijke zetel is gevestigd in Gent. Maika Luyssaert, de dochter van onze erevoorzitter Jan Luyssaert, is de voorzitter van de Raad van Bestuur. Gezien de grote opkomst van het aantal wandelaars werden vier gidsen opgetrommeld. Naast Jan Luyssaert namen onze bestuursleden Luc Bauwens en Alex Dhondt en natuurgids Stephan Boulez (Natuurpunt – De Ratel) de talrijke wandelaars op sleeptouw. De

100

dag werd afgesloten met een reportage over de werking van Munnange en een gezellige kaas- en wijnavond met zo'n 120 gegadigden.

We verleenden onze medewerking aan:

Donderdag 16 februari: We traden op als medeorganisator van het erfgoedoverleg van Erfgoedcel Meetjesland in Erfgoedcentrum Het Land van Nevele. Na de vergadering werd er met de collega's van de erfgoedorganisaties in het Meetjesland geklonken op het nieuwe jaar in het nieuwe Café Dhaenens.

Vrijdag 3 maart: lezing '**Vogels in de kunst**' door Mathias De Poorter in het Museum van Deinze en de Leiestreek. Een samenwerking van Natuurpunt Deinze, DF Deinze, Mudel, Dunsa en onze kring. 150 aanwezigen.

Zaterdag 29 april: Meer dan 130 jaar geleden verliet een Van Wanseele Nevele voor een onbekende toekomst. Vier generaties later keert een achterkleinzoon terug naar de geboortegrond van zijn overgrootvader. Medewerking aan de voorbereiding en de ontvangst op het gemeentehuis van Nevele van Armand en Amy Van Wanseele.

Omringd door de Nevelse burgemeester Johan Cornelis en hun Belgische verwanten tonen Armand en Amy Van Wanseele trots de geboorteakte van een van hun voorouders.

Vrijdag 5 mei: Voorzitter André Bollaert nam deel in het panel aan de studienamiddag van Heemkunde Vlaanderen in Dilbeek om toekomstige trekkers in te leiden in de methodiek van een Buurten met Erfgoed-traject. Nevele was in 2015 één van de piloottrajecten dat voor het erfgoedinhoudelijke werd gedragen door onze kring.

Donderdag 11 mei: Project 450 jaar Egmont en Horn. Voorzitter André Bollaert nam deel aan de werk- en overlegvergadering in het historische begijnhof van Breda met deelname van heem- en historische kringen uit België en Nederland.

Maandag 26 juni: Deelname van onze ondervoorzitter Stefaan De Groote aan de gesprekstafel ingericht door Heemkunde Vlaanderen, Familiekunde Vlaanderen en LECA naar aanleiding van de oprichting van een nieuwe organisatie conform het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet.

Zondag 26 augustus: Viering 300 jaar Handboogschuttersvereniging St.-Sebastiaan Merendree.

Gelegenheidstoespraak door erevoorzitter Jan Luyssaert en medewerking aan de tentoonstelling.

Zondag 10 september: **Open Monumentendag in Landegem en Nevele** - 'Een eerbetoon aan Renaat De Rudder'. In 2017 was het 100 jaar geleden dat Renaat De Rudder, een van onze Landegemse oorlogsvrijwilligers sneuvelde aan het IJzerfront. Op 12 oktober 1914, op 16-jarige leeftijd, meldt hij zich met vier Landegemse vrienden aan als oorlogsvrijwilliger. Aan het front groeide zijn ongenoegen tegen de hoofdzakelijk Franstalige militaire top terwijl het grootste deel van zijn Vlaamse kameraden-frontsoldaten enkel Vlaams sprak. Hij verzet zich sterk hiertegen en wordt zo een van de voorvechters van de Vlaamse Beweging. Ter gelegenheid van de 13de IJzerbedevaart werd zijn stoffelijk overschot, samen met dit van zeven andere Vlaamse gesneuvelden, in de crypte onder de IJzertoren bijgezet.

Net als tijdens de voorbije jaren werd tijdens OMD een zoekwedstrijd voor de jeugd georganiseerd die steeds op heel wat bijval kan rekenen.

De opengestelde monumenten met tentoonstelling en aanwezige gidsen in Landegem waren: Het Blauw Huis, 't Schaaphof, Villa dokter Kluyskens en de hovenierswoning van de familie De Rudder. In Nevele werd de 'Donjonwoning' als één van de drie laureaten van de Onroerenderfgoedprijs 2017 van Vlaanderen open gesteld. Een

bewegwijzerde fietstocht verbond de Landegemse monumenten. Het Land van Nevele verzorgde de OMD-brochure. De leden van De Kunstgreep en de gemeenteschool Landegem verzorgden een kunsttentoonstelling over Renaat De Rudder en over de Eerste Wereldoorlog in 't Schaaphof. Aan de kinderzoektocht deden 55 kinderen mee. Bij elk monument werden tussen de 400 en de 750 bezoekers geteld. Voor het Land van Nevele werkten mee: Hugo Schaeck (OMD-Nevele voorzitter), Vera Van Rysselberghe, André en Nelly Stevens, Alex Dhondt, Patrick Tuytschaever en André Bollaert.

Vrijdag 6 oktober: Op de uitreiking van de tweede **Vlaamse Onroerenderfgoedprijs** in zaal Roma in Borgerhout was onze kring, op uitnodiging van de familie Schelstraete vertegenwoordigd door ons bestuurslid en Nevels OMD-voorzitter Hugo Schaeck en onze voorzitter André Bollaert. De donjonwoning van de familie Schelstraete kaapte er met meer dan de helft van de uitgebrachte stemmen de publieksprijs weg, een prijs waarvoor onze kring een intense campagne had gevoerd.

'Nevele boven' in zaal Roma in Borgerhout bij de uitreiking van de tweede Vlaamse Onroerenderfgoedprijs.

Vrijdag 13 oktober: Project 450 jaar Egmont en Horn. André Bollaert nam deel aan de werk- en overlegvergadering in de raadszaal van het stadhuis van Weert (Nederland). Daarna werden de belangrijkste plaatsen bezocht gelinkt aan de familie Horn en Filips van Montmorency o.l.v. Peter Korten voorzitter van 'De Aldenborgh Weert' en John van Cauteren conservator van het Gemeentemuseum Weert.

Zaterdag 14 en zondag 15 oktober: **'80ste verjaardag van de eerste Vlaamse Poëziedagen'** een initiatief van de Deinse stadsdichter Luc Martens. Onze voorzitter André Bollaert en bestuurslid Luc Bauwens stelden een diareportage samen over de Vlaamse Poëziedagen o.l.v. Basiel De Craene in Bachte-Maria-Lerne (Ooidonk) en Merendree (Gerolfswal). Ze konden hiervoor rekenen op de medewerking van Eddy Vaernewyck en prof. Dirk de Geest.

Donderdag 19 oktober: **Zuiddag.** Net als vorig jaar schreef onze kring zich in voor de Zuiddag of Youcadag. Bij de Zuiddag voeren jonge studenten een dagtaak uit voor een gemeente, bedrijf of vereniging. Daarvoor wordt 50 € gestort aan de organisatoren. Die gebruiken het geld om een Derde Wereldproject te steunen.

*Jarno Tuytschaever
aan het werk onder
het waakzaam ook
van vader Patrick.*

Jarno Tuytschaever uit Eke inventariseerde er in ons erfgoedcentrum samen met zijn vader Patrick en Hugo Schaeck de schoolkaarten die zich in het archief van de heemkring bevinden. Deze oude kaarten, afkomstig van de scholen van Hansbeke, Nevele en Poesele zijn nu volledig geïnventariseerd en gefotografeerd. Mooi werk Jarno.

Woensdag 1 november: Reveil. Gemeentelijke begraafplaats Landegem. André Bollaert, Alex Dhondt en Hugo Schaeck werkten mee aan de voorbereiding van dit evenement dat aan zijn tweede editie toe was in Nevele.

Vrijdag 10 november: Nacht van de Meetjeslandse kerken. We verzorgden de gidsbeurten (Hugo Schaeck in Hansbeke en André Bollaert in Poesele) en stelden de tentoonstelling samen over de patroonheiligen van de kerk van Poesele. Deze tentoonstelling was nog te bezichtigen tot de tweede zondag van januari 2018. André Bollaert leidde ook het orgelrecital in Poesele in van Jos Mestdach met een korte lezing over de orgelbouwers Lovaert en hun plaats in de orgelbouwkunst tijdens de 19de eeuw.

Zaterdag 11 november: Herdenking wapenstilstand in Landegem.

De kinderen en leerkrachten van de gemeenteschool van Landegem waren zeer sterk vertegenwoordigd op de herdenking van de Wapenstilstand in Landegem.

Met zo'n tweehonderd aanwezigen en een zestigtal deelnemende schoolkinderen en hun leerkrachten kon teruggeblikt worden op een mooie en waardige herdenking van de slachtoffers van beide oorlogen. Onze erevoorzitter Jan Luyssaert hield de gelegenheidstoespraak tijdens de kerkdienst. Dit jaar werd speciaal aandacht besteed aan de gesneuvelde van Landegem en vooral aan zij die het leven lieten op het slagveld in 1917 namelijk Jules De Brabandere en Renaat De Rudder. NSB-Landegem had ervoor gezorgd dat enkele oude legerwagens de stoet begeleidden van de kerk naar het kerkhof. Daar werden door de schoolkinderen van Landegem teksten voorgedragen, witte ballonnen de lucht ingelaten en vredesduiven gelost.

'Erfgoedcentrum Het Land van Nevele', onze bibliotheek, archief en documentatiecentrum in Hansbeke was, met uitzondering van de maand juli, elke dinsdagavond open van 20 tot 22 u. en was elke eerste zondag van de maand open van 10 tot 12 u. Na afspraak kregen we ook studenten en vorsers op bezoek die konden rekenen op de nodige begeleiding voor hun scriptie of studie. We noteerden er in totaal 445 geregistreerde bezoeken (487 in 2016) voor het raadplegen of ontlenen van boeken, de werking van onze kring, vragen om inlichtingen of het bijwonen van een vergadering of activiteit.

Ons erfgoedcentrum ontving in 2017 diverse schenkingen onder meer van: Robert Bockaert, Brussels Parlement, Bernadette Dedapper, André De Ké, Maria De Vriendt, Hermes Hautekeete, Paul Huys, André Huyse, Familie Leenknecht, Marc Martens, Royal Latem Golf Club, Emilien Standaert, Robert Van Tornhout, Hugo Verhaege en Elie Verleysen.

We verstuurden dertien nieuwsbrieven waarin, naast onze eigen werking, ook de activiteiten werden aangekondigd georganiseerd door andere erfgoed- en culturele verenigingen. Deze nieuwsbrief wordt nu aan 705 mailadressen verstuurd.

Onze website, actief sinds 23 september 2000, werd maandelijks bezocht door minimum 702 (september) en maximum 986 (juli) bezoekers. Zo noteerden we in 2017 in totaal 9.694 bezoeken van 7.686 gebruikers die 28.581 pagina's op onze website aanklikten voor info of onderzoek.

Ons bestuurslid Lieven De Ruyck zorgde voor het scannen van de tijdschriften Mensen van Toen zodat op dit moment alle tijdschriften van

Mensen van toen en van Het Land van Nevele van 1970 tot en met 2000 digitaal consulteerbaar zijn op onze website.

Onze Facebookpagina, actief sinds eind 2013 zag zijn likersaantal op 31 december 2017 opklimmen tot 2.191 (1830 eind 2016 en 363 eind 2015) volgers.

Ons bestuur vergaderde zes maal en nam deel aan de vergaderingen van Erfgoedoverleg Meetjesland. We beantwoordden vele tientallen vragen over archeologie, oorlogsgebeurtenissen, emigratie, toponiemen, oude gebruiken, familiekunde, de Nevelse schrijvers enz. in de vroegere dorpen van ons werkgebied en bezorgden cultuurhistorische informatie aan diverse socio-culturele verenigingen en cultuurbeleidscoördinatoren en gaven advies inzake roerend- en onroerend erfgoed.

Onze ondervoorzitter Arnold Strobbe stelde op 22 oktober zijn boek 'Hendrik Van Doorne. Een leven in de schaduw van Gezelle' in de kerk van Poeke voor en onze tweede ondervoorzitter Stefaan De Groote stelde op 3 december in het nieuwe stadhuis van Deinze het boek 'Geschiedenis van Deinze en 't Land van Nevele' m.m.v. Denis Pieters voor. Het boek werd ingeleid door onze erevoorzitter Jan Luyssaert. André Bollaert en Arnold Strobbe verzorgden op regelmatige tijdstippen korte volks- en heemkundige artikelen in de lokale edities van Kerk & Leven.

Ons tijdschrift Het Land van Nevele verscheen vier maal, goed voor 542 blz. lokale geschiedenis. Op 31 december 2017 telden we 631 betalende abonnees, ons hoogste ledenaantal ooit (545 in 2016 en 481 in 2015. (A.B.)

Herkomst afbeeldingen

André Bollaert: 27, 33-34, 36, 94, 96-98, 101-102.

Erfgoedcentrum Het Land van Nevele: 22, 25, 30, 32, 95, 99-100, 104.

Gazette van Gent: 48, 59, 83.

NSB-Landegem: 106.

Hugo Schaeck: 103, 105.

Alex Van Maldeghem: 42.

De 100ste verjaardag van het einde van de Eerste Wereldoorlog krijgt natuurlijk onze speciale aandacht in 2018 en er is internationaal de herdenking van de 450ste verjaardag van de terechtstelling van de graven Egmont en Horn (heer van Nevele). Hierna vindt u al een blik op ons programma voor de eerst helft van 2018.

Zondag 18 februari: Algemene ledenvergadering Het Land van Nevele met uitreiking van de Nevelse Huwier voorafgegaan door een lezing door dr. Johan Decavele **'Het Land van Nevele in de Reformatietijd'**.

Zondag 25 februari: Wandeling: **'Ooidonk: van wilde rivierbedding tot statig renaissance kasteel. Een boeiende ontdekkingstocht in tijd en ruimte'**. Een samenwerking tussen Natuurpunt Deinze-Zulte-Nevele, Dunsa en Het Land van Nevele.

Zondag 15 april: boottocht vanuit Deinze naar Zomergem: **'Oorlog in het Land van Nevele. De gevechten langs het Schipdonkkanaal'**.

Mei 2018: Bevestigen van Jean de Nivelle(s) (Jan van Montmorency-Nevele) aan de kerk van Nevele.

Zondag 20 en maandag 21 mei: Tentoonstelling **'De familie Montmorency-Nevele'** en diareportage **'Nevele likt zijn wonden na de Eerste Wereldoorlog'**.

Op Sinksenzondag gaat ook de Nevelse 'Sinksenstoet' opnieuw uit met als thema de terechtstelling van de graaf van Horn en het einde van de Eerste Wereldoorlog.

5 juni 2018: Herdenking van de 450ste verjaardag van de terechtstelling van de graven Egmont en Horn met een **fietstocht Nevele-Deurle-Ooidonk** en terug naar Nevele i.s.m. de heemkringen Scheldeveld en Arthur Verhoustraete en de historische kring Dunsa.